

TÜRKİYE CUMHURİYET
MERKEZ BANKASI

Yıllık Rapor 2007

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI
ANONİM ŞİRKETİ

24 Nisan 2008 Tarihli
HİSSEDARLAR GENEL KURULUNA
Sunulan
YETMİŞ ALTINCI HESAP YILI HAKKINDA
BANKA MECLİSİNCE HAZIRLANAN
FAALİYET RAPORU

ANKARA
2008

Yıllık Rapor 2007

Adres

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası
İdare Merkezi
İstiklal Caddesi No: 10
06100 Ulus, Ankara, Türkiye

Telefon

(90 312) 310 36 46

Faks

(90 312) 310 74 34

E-posta

iletisimbilgi@tcmb.gov.tr

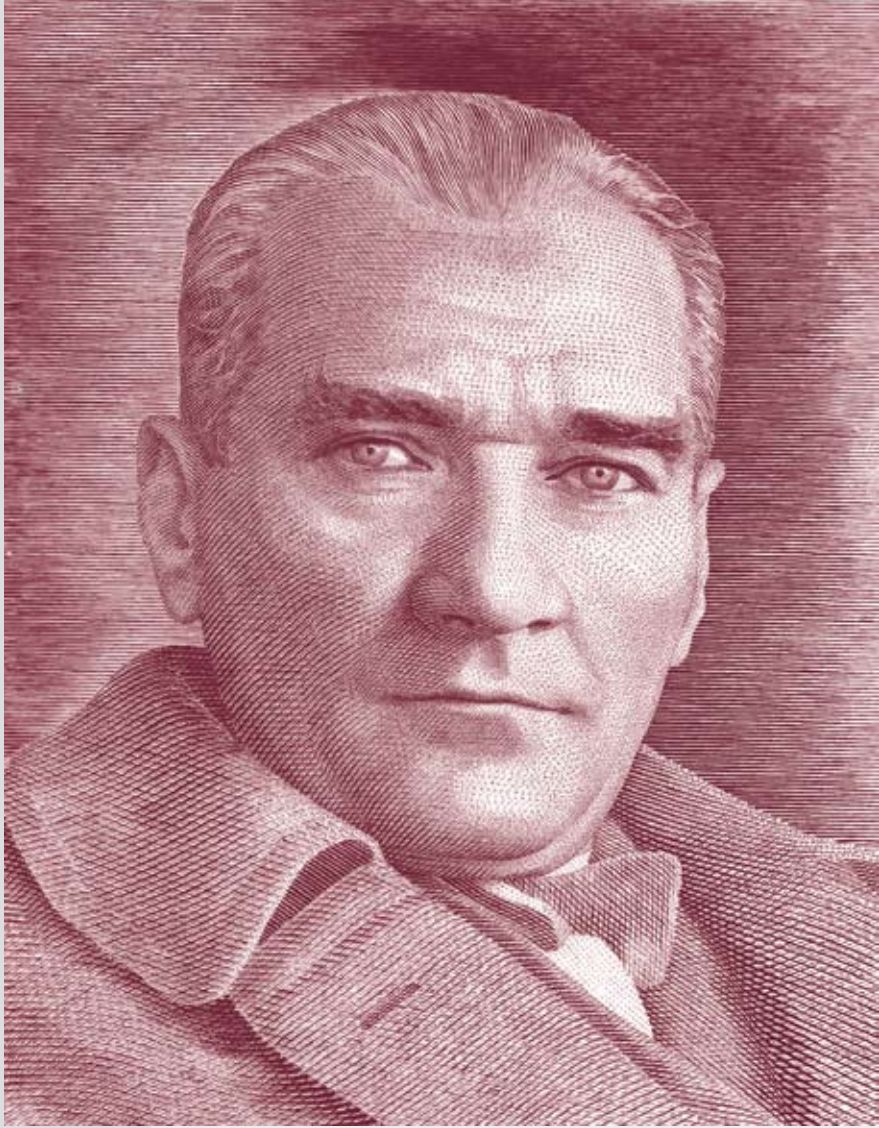
Elektronik ađ

<http://www.tcmb.gov.tr>

ISSN 1300 - 4573

ISBN 978 - 975 - 6184 - 97 - 4 (basılı)
ISBN 978 - 975 - 6184 - 98 - 1 (elektronik ortam)

GÜNDEM

Portre, E-8 Emisyon Grubu

1. Tertip, 50 ve 100 YTL kupürlerdeki ön yüz tasarımlarından alınmıştır.

1. Açılış, Divanın teşekkülü.
2. Toplantı tutanağının imzalanması hususunda Divana yetki verilmesi.
3. Banka Meclisi ve Denetleme Kurulunun 2007 hesap yılına ait raporları ile Türk Ticaret Kanunu'nun 469. maddesi çerçevesinde ihtiyat ayrılmasını da içeren kâr dağıtımıyla ilgili teklifin okunması ve görüşülmesi.
4. 2007 yılına ait bilanço, kâr ve zarar hesabı ile kâr dağıtımına ilişkin teklifin onaylanması.
5. Banka Meclisi üyelerinin ve Denetleme Kurulunun ibrası.
6. Banka Meclisininin 30 Nisan 2008 tarihinde boşalacak iki üyeliği için seçim yapılması.

ÖNSÖZ	9
1. TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI YÖNETİM BİRİMLERİ	13
1.1. Organizasyon Şeması	15
1.2. Banka Meclisi	16
1.3. Para Politikası Kurulu	18
1.4. Denetleme Kurulu	20
1.5. Yönetim Komitesi	22
1.6. İdare Merkezi Yönetim Birimleri	24
1.7. Şubeler	25
1.8. Temsilcilikler ve Büro	25
2. TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI STRATEJİK PLANI VE UYGULAMALARI	27
2.1. TCMB Stratejik Planı	29
2.2. Fiyat İstikrarı ve Para Politikası	30
2.3. Finansal İstikrar Gelişmeleri ve Faaliyetler	42
2.4. Ödeme - Takas Sistemleri ve Emisyon	44
2.5. Döviz Rezerv ve Risk Yönetimi	49
2.6. Avrupa Birliği Uyum Çalışmaları	50
2.7. İletişim Politikası ve Faaliyetler	51
3. PERSONEL, İDARİ VE SOSYAL İŞLER	55
3.1. Kadro ve Personel Durumu	56
3.2. Eğitim Faaliyetleri	57
3.3. Kültürel, Sanatsal ve Sportif Faaliyetler	57
4. FİNANSAL TABLOLAR	59
4.1. TCMB'nin Karşılaştırmalı Finansal Tabloları	60
4.2. 31.12.2007 Tarihli Bilanço, Kâr/Zarar Tablosu ve Açıklamalar	63
4.3. UFRS'ye Uygun Olarak Düzenlenmiş Finansal Tablolar	79
4.4. TCMB'de Denetim ve Denetim Raporları	123
4.5. TCMB'de Aktiviteye Dayalı Maliyet Muhasebesi	130
4.6. Türkiye – IMF Parasal İlişkileri	130
GRAFİKLER	
Grafik 1. Çıktı Açığı	31
Grafik 2. Cari İşlemler Dengesi / GSYİH	32
Grafik 3. Toplam İstihdamın Sektörel Dağılımı	33
Grafik 4. Tarım ve Tarım Dışı İstihdam	33
Grafik 5. İmalat Sanayiinde Verimlilik ve Reel Birim Ücretler	33
Grafik 6. Kamu Borç Stoku Göstergeleri	35
Grafik 7. İç ve Dış Piyasalardan Gerçekleştirilen Borçlanmanın Vadesi	36
Grafik 8. Yıllık TÜFE Enflasyonu ve Hedefle Uyumlu Patika	36
Grafik 9. Tüketici Fiyatları	36
Grafik 10. Hizmet Fiyatları	37
Grafik 11. TÜFE ve ÖKTG-H	37
Grafik 12. 12 ve 24 Ay Sonrasındaki TÜFE Beklentileri	37
Grafik 13. Açık Piyasa İşlemleri	42
Grafik 14. Finansal Sağlık Endeksi	43
Grafik 15. Bankalararası Takas Odalarında Hesaplaşmaya Tabi Tutulan Çekler	44
Grafik 16. EFT – EMKT Sisteminde Gerçekleşen Toplam Ödeme Tutarı	47
Grafik 17. EFT - EMKT Sisteminden Geçen Toplam Mesaj Adedi	47
Grafik 18. Emisyon Hacmi	47
Grafik 19. Emisyon Hacminin GSYİH'ye Oranı	48
Grafik 20. Merkez Bankası Döviz Rezervleri	49
Grafik 21. 1997-2007 Yılları Arasında Çalışan Sayısı	56
Grafik 22. Çalışanların Yaş Gruplarına Göre Dağılımı	56
Grafik 23. Çalışanların Öğrenim Durumlarına Göre Dağılımı	56
Grafik 24. Temel Aktivitelerin Dağılımı	130

TABLolar

Tablo 1. Harcamalar Yoluyla GSYİH Gelişmeleri	31
Tablo 2. Tüketici Kredileri ve Kredi Kartlarından Alacaklar	34
Tablo 3. 2007 Yılında Hedefle Uyumlu Enflasyon Patikası, Belirsizlik Aralığı ve Enflasyon Gerçekleşmeleri	38
Tablo 4. 2008 Yılında Hedefle Uyumlu Enflasyon Patikası ve Belirsizlik Aralığı	39
Tablo 5. 2007 Yılında Para Politikası Kurulu Toplantıları ve Faiz Kararları	40
Tablo 6. 31.12.2007 Tarihinde Tedavülde Bulunan Banknotlar	48
Tablo 7. AB Tarama Sürecinde TCMB Katılımı Olan Fasıllar	50

TCMB KOLEKSİYONU

Amerika Birleşik Devletleri Merkez Bankasının Washington D.C. Sanat Galerisinde, 21 Ekim 2007 tarihinde "Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Sanat Koleksiyonu"ndan Örneklerle Çağdaş Türk Resim Sanatı" sergisi açılmıştır. Bu raporda, sergilenen eserlerden örnekler yer almaktadır.

Adnan Çoker (Küreye Doğru)	8
Fikret Mualla (Sarı Çiçekler)	12
Erol Akyavaş (Üç Mevki)	26
Kemal Önsoy (Rumelihanı VII)	28
Nejad Melih Devrim (Bitki Bahçesi)	54
Hasan Hulusi Mercan (Kireç Burnu'nda Balıkçılar)	58

KISALTMALAR

AB	Avrupa Birliği
ABD	Amerika Birleşik Devletleri
BDDK	Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu
BİMER	Başbakanlık İletişim Merkezi
BIS	Uluslararası Hesaplaşmalar Bankası
BTOM	Bankalararası Takas Odaları Merkezi
CIA	Uluslararası İç Denetçi Sertifikası
CISA	Sertifikalı Bilişim Sistemleri Denetçisi
CLS	Ödeme Karşılığı Ödeme
CPSS	Ödeme ve Hesaplaşma Sistemleri Komitesi
DİBS	Devlet İç Borçlanma Senedi
DRYK	Döviz Risk ve Yatırım Komitesi
EFT	Elektronik Fon Transferi
EMKT	Elektronik Menkul Kıymet Takası
ESSIM	European Summer Semposium in International Macroeconomics
FSAP	Mali Sektör Değerlendirme Programı
FSSA	Finansal Sistem İstikrarının Değerlendirilmesi Raporu
GSMH	Gayri Safi Milli Hasıla
GSYİH	Gayri Safi Yurt İçi Hasıla
IMF	Uluslararası Para Fonu
ISOM	International Seminar on Macroeconomics
ÖKTG	Özel Kapsamlı TÜFE Göstergeleri
Kurul	Para Politikası Kurulu
RTGS	Gerçek Zamanlı Birebir Mutabakat
SEPA	Avrupa Tek Ödeme Alanı
SMP	Stratejik Model Portföy
SWIFT	Dünya Bankalararası Finansal İletişim Kuruluşu
TCMB	Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası
TL	Türk lirası
TÜFE	Tüketici Fiyat Endeksi
TÜİK	Türkiye İstatistik Kurumu
UFRS	Uluslararası Finansal Raporlama Standartları
UMS	Uluslararası Muhasebe Standartları
UMSK	Uluslararası Muhasebe Standartları Kurulu
YTL	Yeni Türk lirası

Adnan Çoker
"Küreye Doğru"
1989, Tuval üzerine akrilik, 180x180 cm.

ÖNSÖZ

“Büyük çabalar ile sağlanan kazanımların sürekliliği için, Merkez Bankası olarak biz, orta vadeli bir bakış çerçevesinde hedefe ulaşmak üzere gerekli tedbirleri kararlı bir şekilde alırken, toplumun tüm kesimlerinin de Merkez Bankasının enflasyonla mücadeleyi ülkemizdeki herkes için yaptığı bilinci ile bu mücadelede verdikleri desteği artırarak sürdürmeleri büyük önem taşımaktadır.”

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası, fiyat istikrarının sağlanması ve sürdürülmesi olan temel amaç ve sorumluluğu kapsamında, uygulama esasları enflasyon hedeflemesi rejimi çerçevesinde şekillenen bir para politikası stratejisi benimsemiştir. Fiyat istikrarı temel amacına odaklı, orta vadeli bir perspektif taşıyan bu çerçeve, 2006 yılından itibaren uygulanmaktadır. 2007 yılında da, enflasyonla mücadelede kararlılığımızın bir göstergesi olarak düşük tek haneli enflasyon hedefleri korunmuş ve para politikası kararları orta vadeli bir bakış çerçevesinde söz konusu hedeflere yakınsamaya yönelik olarak alınmıştır.

2006 yılının ortalarından itibaren uygulanan parasal sıkılaştırma enflasyonu kontrol altına almakta başarılı olmuştur. Ancak, para politikasının doğrudan etkide bulunamadığı gıda, enerji ve emtia fiyatlarında küresel düzeyde gerçekleşen belirgin artışlar para politikasının başarısını gölgeleyen başlıca gelişmeler olmuştur. Ayrıca, maliye politikasının enflasyondaki düşüş sürecine yaptığı katkı, 2007 yılında gerek kamu harcamalarındaki canlanma gerekse tütün ve akaryakıt ürünlerine yönelik özel tüketim vergilerindeki artış sonucunda sınırlı olmuştur. Böylece, 2007 yılında enflasyon oranı Hükümet ile beraber belirlenen yıl sonu hedefinin belirgin olarak üzerinde gerçekleşmiştir. Merkez Bankası, Hükümet'e yazdığı açık mektup aracılığıyla hedeften sapma nedenlerini ve enflasyonun tekrar hedefe ulaşması için alınan tedbirleri, hesap verebilirlik ilkesi doğrultusunda, kamuoyu ile paylaşmıştır.

Önemle belirtmek gerekir ki, fiyat istikrarının sağlanması sadece para politikasının değil, uygulanmakta olan makroekonomik istikrar programının da öncelikli hedefidir. Bu bağlamda, geldiğimiz aşamada para politikasının yanı sıra, enflasyon hedeflerini gözeterek maliye ve gelirler politikaları ile rekabet gücünü ve verimliliği artırmaya yönelik etkin düzenlemeler orta vadeli enflasyon hedeflerine ulaşılması açısından büyük önem taşımaktadır. Nitekim, geçtiğimiz dönemlerde makroekonomik politikaların uyumlu ve kararlı bir şekilde uygulanması, fiyat istikrarının sağlanması yolunda da önemli mesafelerin alınmış olmasına olanak tanımıştır. Bugün yakalamış olduğumuz tek haneli enflasyon rakamları bu ortak çabanın en önemli

sonucudur. Ancak, geldiğimiz aşamada fiyat istikrarının henüz tam olarak sağlanmadığı unutulmamalıdır. Uzun soluklu ve zorlu bir süreç olan enflasyonla mücadele, söz konusu ortak çabanın devamlılığını gerektirmektedir. Büyük çabalar ile sağlanan kazanımların sürekliliği için, Merkez Bankası olarak biz, orta vadeli bir bakış çerçevesinde hedefe ulaşmak üzere gerekli tedbirleri kararlı bir şekilde alırken, toplumun tüm kesimlerinin de Merkez Bankasının enflasyonla mücadeleyi ülkemizdeki herkes için yaptığı bilinci ile bu mücadelede verdikleri desteği artırarak sürdürmeleri büyük önem taşımaktadır.

Uygulamakta olduğumuz para politikası stratejisinin temel ilkeleri olan hesap verebilirlik, şeffaflık ve öngörülebilirlik çerçevesinde Bankamız iletişim politikasında da önemli mesafeler katedilmiştir. Hedeflenen etkin iletişim politikası kapsamında, çeşitlenen ve zenginleşen raporlama sisteminin yanısıra, yayınladığımız basın duyuruları ile ulusal ve uluslararası platformlarda düzenlediğimiz konferanslar ve yaptığımız sunuşlar kamuoyu ile iletişimimizin güçlenmesinde etkili olan diğer araçlardır. Diğer taraftan, Bankamız bilişim sisteminin gelişmesi, veri ağımızın daha güncel ve ulaşılabilir olmasını sağlamıştır. Bu gelişmeler doğrultusunda, geçtiğimiz bir yılın faaliyetlerini özetlediğimiz ve finansal tablolarını paylaştığımız Yıllık Raporumuz siz saygıdeğer ortaklara sunulmaktadır.

Merkez Bankası, ekonomide sürdürülebilir ve yüksek büyüme ortamının sağlanmasında fiyat istikrarının ön koşul olduğu inancındadır. Bu inanç ve sorumluluk çerçevesinde, önümüzdeki dönemde de fiyat istikrarının sağlanması hedefi doğrultusunda kararlılıkla yürümeye devam edeceğiz. Hedeflediğimiz doğrultuda ilerlerken başarılarımızın Bankamızın güçlü kurumsal yapısına ve çalışanlarının profesyonel yetilerine dayanmakta olduğunu önemle belirtmek isterim. Tüm Bankamız çalışanlarına 2007 yılındaki katkıları ve gelecekteki destekleri için teşekkür ederim.

Durmuş YILMAZ
Başkan

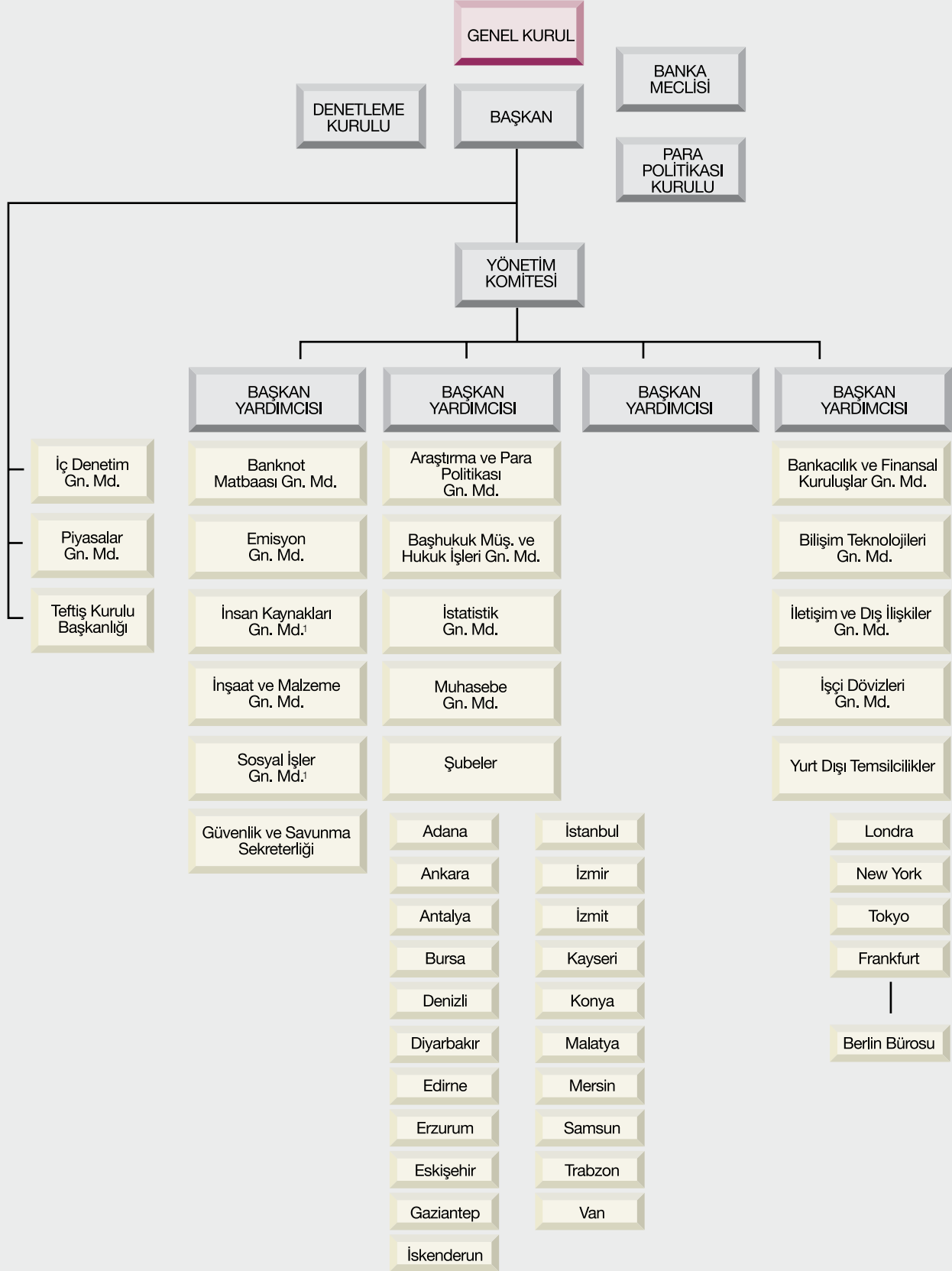

Fikret Mualla
"San Çiçekler"
1952, Tuval üzerine yağlıboya, 46x38 cm.

1. TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI
YÖNETİM BİRİMLERİ

1.1. TCMB ORGANİZASYON ŞEMASI

¹ 2008 yılında Sosyal İşler Genel Müdürlüğü Bankamız teşkilat yapısından çıkarılarak, yürütülmekte olan görevler, İnsan Kaynakları ve İnşaat ve Malzeme Genel Müdürlükleri bünyesinde yeniden yapılandırılmıştır.

1.2. BANKA MECLİSİ

Banka Meclisi, Başkan ile Genel Kurul tarafından seçilen altı üyeden oluşmaktadır. Meclis üyelerinin görev süresi üç yıldır ve her yıl üçte biri yenilenmektedir. Başkan, Banka Meclisinin de Başkanıdır. Toplantılar, Başkanın çağrısı ile ayda en az bir defa olmak üzere yapılmaktadır. Banka Meclisi, üyelerin en az üçte ikisinin katılımıyla toplanmaktadır ve mevcut üyelerin çoğunluğu ile karar alınmaktadır.

Enflasyon hedefi doğrultusunda uygulanabilecek para politikasına ve kullanılabilir para politikası araçlarına ilişkin kararların alınması; tedavüldeki banknotlara ilişkin konularda düzenleme yapılması; açık piyasa ve döviz-efektif işlemlerine, reeskont ve avans işlemleri ile ilgili faiz oranlarına, zorunlu karşılıklara ve ülke altın ve döviz rezervlerinin yönetimine ilişkin düzenlemelerin yapılması; Banka'nın bütçesinin, yıllık faaliyet raporunun, bilanço, kâr ve zarar hesaplarının ve Genel Kurul gündeminin hazırlanması; Banka'nın idare, teşkilat ve hizmetleri ile personeline ilişkin olarak hazırlanan düzenlemelerin ve kadroların onaylanması Banka Meclisinin görev ve yetkileri arasındadır. Bu çerçevede Banka Meclisince 2007 yılında yapılan 17 toplantıda 146 adet karar alınmıştır.

Başkan Durmuş YILMAZ

Prof. Dr. M. İlker PARASIZ

Necati ŞAHİN

Dr. M. İbrahim TURHAN

M. Vehbi ÇITAK

Doç. Dr. Lokman GÜNDÜZ

Prof. Dr. Necdet ŞENSOY

31 Aralık 2007 tarihi itibarıyla Banka Meclisi Başkanı, Başkan Durmuş Yılmaz ve üyeler; Prof. Dr. M. İlker Parasız, Necati Şahin, Dr. M. İbrahim Turhan, M. Vehbi Çıtak, Doç. Dr. Lokman Gündüz ve Prof. Dr. Necdet Şensoy'dur. 06 Nisan 2007 tarihinde yapılmış olan Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB) Olağan Genel Kurul Toplantısında, Banka Meclisindeki görev süreleri 30 Nisan 2007 tarihinde sona eren Banka Meclisi üyelerinden Dr. M. İbrahim Turhan ile Necati Şahin, 01 Mayıs 2007 tarihinden 30 Nisan 2010 tarihine kadar, 3 yıl süreyle görev yapmak üzere tekrar Banka Meclisi üyeliğine seçilmişlerdir.

1.3. PARA POLİTİKASI KURULU

Para Politikası Kurulu (Kurul), Başkan'ın başkanlığı altında, Başkan Yardımcıları, Banka Meclisince üyeleri arasından seçilen bir üye ve Başkan'ın önerisi üzerine müşterek kararlar atanan bir üyeden oluşmaktadır. Hazine Müsteşarı veya belirleyeceği Müsteşar Yardımcısı toplantılara oy hakkı olmaksızın katılabilmektedir. Kurul; fiyat istikrarını sağlamak amacıyla para politikası ilke ve stratejilerinin belirlenmesi, para politikası stratejisi çerçevesinde Hükümetle birlikte enflasyon hedefinin belirlenmesi, para politikası hedefleri ve uygulamaları konusunda belirli dönemler itibarıyla raporlar hazırlayarak Hükümetin ve belirleyeceği esaslar doğrultusunda kamuoyunun bilgilendirilmesi, Hükümetle birlikte Türk lirasının iç ve dış değerini korumak için gerekli tedbirlerin alınması ve yabancı paralar ile altın karşısındaki değerini tespit etmeye yönelik kur rejiminin belirlenmesi ile görevli ve yetkilidir.

2007 yılında Para Politikası Kurulunca 12 toplantı yapılmıştır.

31 Aralık 2007 tarihi itibarıyla Para Politikası Kurulu Başkanı, Başkan Durmuş Yılmaz ve üyeler,² Başkan Yardımcıları Doç. Dr. Erdem Başçı, Burhan Göklemmez, Doç. Dr. Mehmet Yörükoğlu ve Banka Meclisi Üyesi Dr. M. İbrahim Türhan'dır.

² 1211 sayılı Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Kanunu'nun değişik 22/A maddesi gereğince, açık bulunan Para Politikası Kurulu üyeliğine 12 Mart 2008 tarihi itibarıyla Prof. Dr. Abdullah Yavaş atanmıştır.

1.4. DENETLEME KURULU

Üyeler; (A) sınıfı hissedarınca bir üye, (B) ve (C) sınıfı hissedarlarınca iki üye ve (D) sınıfı hissedarlarınca bir üye olmak üzere seçilmektedir. Üyelerin görev süresi iki yıldır. Denetleme Kurulu, Banka'nın bütün işlem ve hesaplarını denetlemektedir. Yönetme yetkisi olmayıp, değerlendirmelerini yazılı olarak Banka Meclisine bildirmekte ve bir kopyasını da Başbakanlığa iletmektedir. Kurul, yıl sonunda işlem ve hesaplar hakkında hazırlayacağı raporu Genel Kurula sunmaktadır.

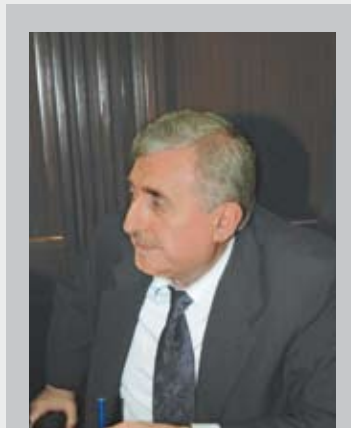
Mustafa Saim UYSAL

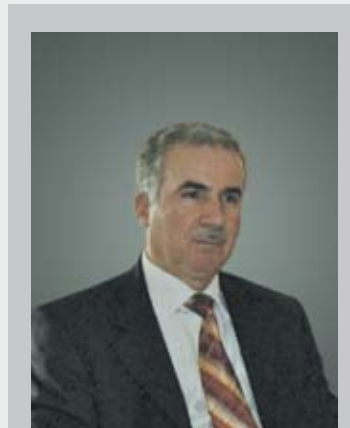
Abdullah YALÇIN

31 Aralık 2007 tarihi itibarıyla Denetleme Kurulu üyeleri; Mustafa Saim Uysal, Abdullah Yalçın, Mehmet Tüfekçi ve Prof. Dr. Ekrem Yıldız'dır. Denetleme Kurulu; (B) ve (C) Sınıfı Üyesi Abdullah Yalçın (B) ve (C) sınıfı hissedarlarınca, (D) Sınıfı Üyesi Mustafa Saim Uysal (D) sınıfı hissedarlarınca, 01 Mayıs 2007 tarihinden 30 Nisan 2009 tarihine kadar 2 yıl süreyle görev yapmak üzere tekrar seçilmişlerdir.

Açık bulunan Denetleme Kurulu; (A) Sınıfı Üyeliğine Mehmet Tüfekçi, (B) ve (C) Sınıfı Üyeliğine Prof. Dr. Ekrem Yıldız, 01 Mayıs 2007 tarihinden 30 Nisan 2009 tarihine kadar 2 yıl süreyle görev yapmak üzere seçilmişlerdir.

Mehmet TÜFEKÇİ

Prof. Dr. Ekrem YILDIZ

1.5. YÖNETİM KOMİTESİ

Yönetim Komitesi, Başkan ve başkan yardımcılardan oluşmaktadır. Başkan, Bakanlar Kurulu kararıyla beş yıllık bir dönem için atanır. Başkan yardımcıları, Başkan'ın önerisi üzerine müşterek kararla beş yıl süre ile atanırlar. Yönetim Komitesi toplantılarında kararlar, tam üye sayısının çoğunluğu ile alınmaktadır. Komite; Başkan tarafından gerekli görülen durumlarda, Banka Meclisi kararına bağlanacak hususları önceden inceleyerek Banka Meclisine yapılacak teklifleri ve Banka'nın idare, teşkilat ve hizmetlerine ilişkin yönetmelikleri hazırlamaktadır. Ayrıca, Banka işlemlerinde koordinasyonu sağlamak, atanmaları Banka Meclisince yapılan personel dışında kalan memur ve hizmetlilerin tayin, aylıklarını tespit, işten çıkarma ve emeklilik gibi işlemlerini yapmak Komite'nin görev ve yetkileri arasındadır.

Durmuş YILMAZ

Doç. Dr. Erdem BAŞÇI

Burhan GÖKLEMEZ

Doç. Dr. Mehmet YÖRÜKOĞLU

31 Aralık 2007 tarihi itibarıyla Yönetim Komitesi Başkan Durmuş Yılmaz başkanlığında; Doç. Dr. Erdem Başçı, Burhan Göklemmez ve Doç. Dr. Mehmet Yörükoğlu'ndan oluşmaktadır.

1.6. İDARE MERKEZİ – YÖNETİM BİRİMLERİ

Arka Sıra (soldan sağa) İrfan Yanar, Selahattin Akkaş, Dr. N. Ahmet Kıpıcı, Halit Yıldırım, Mehmet Sertbudak, Rifat Günay, Dr. Bilal San, Ömer Öztürk, H. Cahit Özçet, Ahmet Aktaş
Ön sıra (soldan sağa) Jale Ataman, E. Gülten Tınaz, Çiğdem Tunçtürk Köse, Akil Özçay

31 Aralık 2007 tarihi itibarıyla;

Araştırma ve Para Politikası Genel Müdürlüğü	Genel Müdür, H. Cahit Özçet
Bankacılık ve Finansal Kuruluşlar Genel Müdürlüğü	Genel Müdür, Rifat Günay
Banknot Matbaası Genel Müdürlüğü	Genel Müdür, Selahattin Akkaş
Baş Hukuk Müşavirliği ve Hukuk İşleri Genel Müdürlüğü	Genel Müdür, M. Kudret Mennan
Bilişim Teknolojileri Genel Müdürlüğü	Genel Müdür, Ömer Öztürk
Emisyon Genel Müdürlüğü	Genel Müdür, Mehmet Sertbudak
Güvenlik ve Savunma Sekreterliği	Güvenlik ve Savunma Sekreteri, Halit Yıldırım
İç Denetim Genel Müdürlüğü	Genel Müdür, Akil Özçay
İletişim ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğü	Genel Müdür Yardımcısı, İ. İlhan Koçaker
İnsan Kaynakları Genel Müdürlüğü	Genel Müdür, E. Gülten Tınaz
İnşaat ve Malzeme Genel Müdürlüğü	Genel Müdür, Ahmet Aktaş
İstatistik Genel Müdürlüğü	Genel Müdür, Dr. N. Ahmet Kıpıcı
İşçi Dövizleri Genel Müdürlüğü	Genel Müdür Yardımcısı, Jale Ataman
Muhasebe Genel Müdürlüğü	Genel Müdür, Dr. Bilal San
Piyasalar Genel Müdürlüğü	Genel Müdür, Çiğdem Tunçtürk Köse
Sosyal İşler Genel Müdürlüğü	Genel Müdür, Leyla Öney
Teftiş Kurulu Başkanlığı	Teftiş Kurulu Başkan Vekili, İrfan Yanar

1.7. ŞUBELER

31 Aralık 2007 tarihi itibarıyla;

ADANA ŞUBESİ	Şube Müdürü, M. Ali Tuğlu
ANKARA ŞUBESİ	Şube Müdürü, M. Ali Koca
ANTALYA ŞUBESİ	Şube Müdürü, Mine Topçu
BURSA ŞUBESİ	Şube Müdürü, İsmail Yürümez
DENİZLİ ŞUBESİ	Şube Müdürü, Kadriye Ay
DİYARBAKIR ŞUBESİ	Şube Müdürü, Eyüp Kütük
EDİRNE ŞUBESİ	Şube Müdürü, Muharrem Zengin
ERZURUM ŞUBESİ	-
ESKİŞEHİR ŞUBESİ	Şube Müdürü, Seniha Özer
GAZİANTEP ŞUBESİ	Şube Müdürü, Ahmet İnci
İSKENDERUN ŞUBESİ	Şube Müdürü, Tufan Sonek
İSTANBUL ŞUBESİ	Şube Müdürü, L. Ümit Fındıkoğlu
İZMİR ŞUBESİ	Şube Müdürü, T. Hayati Boyalı
İZMİT ŞUBESİ	Şube Müdürü, Atanur Dursun
KAYSERİ ŞUBESİ	Şube Müdürü, Meral Kiper
KONYA ŞUBESİ	Şube Müdürü, Şerafettin Baydaş
MALATYA ŞUBESİ	Şube Müdürü, A. Cengiz Sağdıç
MERSİN ŞUBESİ	Şube Müdürü, Rıdvan Songör
SAMSUN ŞUBESİ	Şube Müdürü, Süleyman Koruyucu
TRABZON ŞUBESİ	Şube Müdürü, Nevzat Gülen
VAN ŞUBESİ	Şube Müdürü, Süleyman Miçooğulları

1.8. TEMSİLCİLİKLER VE BÜRO

31 Aralık 2007 tarihi itibarıyla;

Frankfurt Temsilciliği	Temsilci Yardımcısı, Nesrin Tokoğlu
Berlin Bürosu	Büro Amiri, Şenay Bozkurt
Londra Temsilciliği	Temsilci, İ. Hakkı Arslan
New York Temsilciliği	Temsilci, M. Aydın Özmen
Tokyo Temsilciliği	Temsilci, Çetin Özbek

Erol Akyavaş
"Uç Mevki"
1982, Tuval üzerine yağlıboya, 265x178 cm.

*2. TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI
STRATEJİK PLANI VE UYGULAMALARI*

Kemal Önsoy
"Rumelihani VII"
1989, Tuval üzerine yağlıboya, 187x205 cm.

2.1. TCMB STRATEJİK PLANI

Misyon

- Fiyat istikrarını ve finansal istikrarı sağlamak, böylelikle kişilerin ve toplumun refahının yükselmesine, para, kredi, sermaye, mal ve hizmet piyasalarının sağlıklı ve düzenli işlemelerinin sağlanmasına ve geliştirilmesine katkıda bulunmak
- Fiyat istikrarını sağlama amacı ile çelişmemek kaydıyla Hükümetin büyüme ve istihdam politikalarını desteklemek

Vizyon

- Toplumun refahını yükseltmek için fiyat istikrarını sağlayan ve kalıcı kılan,
- Finansal istikrara katkıda bulunan,
- Etkin bir iletişim politikası yürüten,
- Bağımsız, şeffaf, hesap verebilir ve güvenilir bir Merkez Bankası olmak şeklinde belirlenmiştir.

Değerler

- Şeffaflık, Hesapverebilirlik, Güvenilirlik, İyi Yönetişim, Etkili İletişim, Kamu Yararına Öncelik Verilmesidir.

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Kanunu ile Bankamıza verilen görevler göz önünde bulundurularak Bankamız Temel Stratejik Amaçları beş başlık altında aşağıdaki gibi belirlenmiştir.

1. Ulusal Paraya Güvenin Artırılması

Fiyat istikrarını ve finansal istikrarı sağlamak ve korumak, böylelikle ulusal paraya olan güveni artırarak, fiyat istikrarını ve finansal istikrarı sağlama amacıyla çelişmemek kaydıyla sürdürülebilir büyümenin sağlanmasına ve toplumun refahının yükseltilmesine katkıda bulunmak.

2. Avrupa Birliği ile Uyumun Sağlanması ve Diğer Uluslararası Kuruluşlarla İlişkilerin Geliştirilmesi

Avrupa Birliğine entegrasyon kapsamında gerekli hukuki, sosyal ve örgütsel yapıyı oluşturmaya çalışarak, bu yönde gerekli önlemleri almak.

3. Yeterli ve Etkili İletişimin Geliştirilmesi

Hesapverebilirlik, güvenilirlik ve şeffaflık ilkeleri doğrultusunda uygulanan politikalarla daha iyi sonuç almak amacıyla iç ve dış kamuoyu ile iletişimi geliştirmek ve bu ilişkide aktif rol almak.

4. Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasının Temel İşlevlerine Odaklanması

Bankamızı hem işlevleri hem de insan kaynakları bakımından yeniden gözden geçirerek, bu kapsamda kariyer planlaması yapmak ve asli olan görevlere odaklanmak. Değişen çevreye uyum sağlamak ve etkili kararlar alabilmek amacıyla araştırmalar yapmak, sonuçlarını uygulamaya yansıtarak Bankamızın asli faaliyetlerini geliştirmek.

5. Kurumsal Yönetişimin Geliştirilmesi

Bankamızda işlevsel, güvenli ve esnek iş ortamını sağlamak. Böylelikle şeffaflığı ve hesapverebilirliği artırarak kurumsal yönetişimde örnek bir kurum olmak. Çalışanların süreçlere etkin katılımını sağlayacak kurumsal kültürü oluşturmak.

2.2. FİYAT İSTİKRARI VE PARA POLİTİKASI

2.2.1. Genel Değerlendirme

Geçtiğimiz dönemlerde, para ve maliye politikalarının uyumlu ve kararlı bir şekilde uygulanması sonucunda ekonomide sağlanan görece istikrarla birlikte büyüme ve enflasyon rakamlarındaki oynaklık önemli ölçüde azalırken, yüksek büyümeyle birlikte enflasyon tek haneli rakamlara gerilemiştir. Bu süreçte kamu kesiminin borç yükünün azalması, mali piyasaların derinleşmesine imkan vererek artan tüketici ve yatırımcı güveninin iktisadi faaliyetlere dönüşmesine katkıda bulunmuştur. Özel kesim tüketim ve yatırım harcamalarındaki hızlı artış, söz konusu kesimin tasarruf oranlarının düşmesine neden olmuş ve artan ekonomik faaliyetler, başta uzun vadeli borçlanma ve doğrudan sermaye girişleri olmak üzere, önemli ölçüde dış tasarruflardan karşılanmıştır. Bu gelişme, cari işlemler açığının büyümesine ve özel kesimin dış borç stokunun artmasına neden olmuştur. Gelinek noktada, enflasyonun düşük tek haneli oranlara indirilmesi, son yıllarda uygulanan sıkı maliye ve para politikalarının devamının yanı sıra, piyasa mekanizmasını daha da güçlendirecek, mali kesimin aracılık kapasitesini reel sektörün kaynak ihtiyacını etkin olarak karşılayacak şekilde geliştirecek, toplam faktör verimliliğini ve rekabet gücünü artıracak, kamu kesimini daha da etkinleştirecek nitelikteki reformların hayata geçirilmesiyle yakından ilgilidir.

2006 yılı ortasından itibaren uygulanan sıkı para politikasının gecikmeli etkileri, tarım sektöründe gözlenen belirgin daralma ve Ağustos ayında uluslararası mali piyasalarda ortaya çıkan dalgalanmalar sonrasında tüketici ve yatırımcı güvenindeki bozulma, 2007 yılında toplam yurt içi talepteki artışın düşük düzeylerde gerçekleşmesine yol açmıştır. Tarım sektöründe ortaya çıkan daralma bir yandan büyümeyi olumsuz yönde etkilerken, diğer yandan enflasyonun geçici olarak yükselmesine neden olmuştur. Diğer taraftan, 2006 yılı Mayıs-Haziran döneminde yaşanan dalgalanma sonrasında net ihracatın büyümeye katkısı pozitif dönüştü ve bu durum 2007 yılının ilk yarısında da devam etmiştir. Ancak, 2007 yılının ikinci yarısında miktar olarak ithalatın ihracattan daha hızlı büyümesi sonucunda net ihracatın büyümeye katkısı negatif yönde gerçekleşmiştir. Kuraklık nedeniyle çiftçilere

yapılan ödemeler, seçimle birlikte bazı harcamaların öne çekilmesi, sağlık harcamalarının öngörülenin üzerinde gerçekleşmesi ve yurt içi talepteki daralma ile birlikte dolaylı vergi gelirlerindeki yavaşlama, program tanımlı faiz dışı fazla bütçe performansını olumsuz yönde etkilemiştir. Dolayısıyla, 2007 yılında kamu maliyesinin enflasyondaki düşüşe verdiği katkı önceki yıllara oranla sınırlı olmuştur. Benzer şekilde, 2007 yılının ikinci çeyreğinden itibaren verimlilik artışlarındaki yavaşlama ve reel ücretlerdeki artış eğilimi, birim iş gücü maliyetlerinin enflasyonun düşüş sürecine yaptığı katkıyı sınırlamıştır. Bu gelişmelerin yanı sıra, ham petrol fiyatlarında yılın ikinci yarısından itibaren gözlenen hızlı artışlar da enflasyon üzerinde ek baskı oluşturmuştur.

Fiyat istikrarını temel hedef olarak alan orta vadeli para politikası stratejisi çerçevesinde 2006 yılının başında uygulanmaya başlanan açık enflasyon hedeflemesi rejimine 2007 yılında da devam edilmiştir. Tüketici Fiyat Endeksi (TÜFE)'nin yıllık yüzde değişimi olarak tanımlanan enflasyon hedefi, 2007 yılı için, yıl sonu hedefi ile tutarlı üçer aylık enflasyon patikası ile hedef etrafında 2 yüzdelik puan belirsizlik aralığı olacak şekilde, yüzde 4 olarak belirlenmiştir. Bu hedef doğrultusunda Merkez Bankası, uluslararası likidite koşulları ve küresel risk iştahındaki olası değişiklikler, hizmet enflasyonundaki katılığın görece devam etmesi, süregelen arz şokları ve döviz kurundaki artışın gecikmeli etkileri nedeniyle politika faiz oranını Ağustos ayının sonuna kadar değiştirmemiştir. Ancak, 2006 yılının ortalarından itibaren uygulanan güçlü parasal sıkılaştırmanın gecikmeli etkileri, yurt içi talebin yavaşlamasına ve başta hizmet grubu ile dayanıklı tüketim malları olmak üzere temel enflasyon göstergelerinde belirgin düşüşe neden olmuştur. Bu gelişmeler sonucunda, Eylül ayından itibaren ölçülü bir faiz indirimine gidilmiş, politika faiz oranı yıl sonuna kadar 175 baz puan düşürülmüştür. Yukarıda da vurgulandığı üzere, para politikasının etki alanı dışındaki gıda, enerji ve yönetilen/yönlendirilen mal fiyatlarındaki hızlı artışlar enflasyondaki düşüşü sınırlandırmış ve yıl sonu enflasyonu belirsizlik aralığının üst limiti olan yüzde 6 düzeyinin üzerinde gerçekleşmiştir.

2.2.2. Makroekonomik Gelişmeler

Arz ve Talep Gelişmeleri

Türkiye ekonomisinde 2002 yılından itibaren görülen kesintisiz büyüme, 2007 yılında da devam etmiş ve Gayri Safi Yurt İçi Hasıla (GSYİH) 2007 yılında yüzde 4,5 oranında büyümüştür (Tablo 1). İlk iki çeyrekte sırasıyla yüzde 7,6 ve yüzde 4,0 olarak gerçekleşen GSYİH büyüme oranı, yılın ikinci yarısında yüzde 3,4 olmuştur. 2007 yılı GSYİH büyümesi, 2002 yılından

itibaren görülen en düşük yıllık büyüme olmuştur. Kuraklık nedeniyle tarım sektörü katma değerinde ortaya çıkan küçülmenin yanı sıra genel seçimlere ilişkin belirsizlikler, uluslararası piyasalardaki dalgalanmalar ve 2006 yılının ikinci yarısında başlayan güçlü parasal sıkılaştırma söz konusu yavaşlamada etkili olmuştur.

1 Harcamalar Yoluyla GSYİH Gelişmeleri (1998 Fiyatlarıyla, Yıllık Yüzde Değişim)

	2005	2006					2007				
	Yıllık	I	II	III	IV	Yıllık	I	II	III	IV	Yıllık
1-Tüketim Harcamaları	7,2	6,8	9,6	3,9	0,8	5,1	5,5	1,7	7,6	2,7	4,4
Kamu	2,5	8,6	14,5	11,2	2,0	8,4	4,7	2,1	3,3	1,6	2,8
Özel	7,9	6,6	9,0	2,9	0,6	4,6	5,6	1,6	8,2	2,9	4,6
2-Sabit Sermaye Yatırımları	17,4	19,3	14,4	12,6	8,2	13,3	2,8	1,2	2,1	7,2	3,3
Kamu	25,0	5,4	2,2	-1,2	4,7	2,6	4,3	8,4	15,9	2,2	7,6
Özel	16,2	21,0	16,3	14,9	8,9	15,0	2,6	0,2	0,0	8,1	2,7
Makine-Teçhizat	21,4	23,8	12,8	10,7	3,6	12,2	-3,2	-3,7	-1,6	11,9	0,7
İnşaat	7,6	16,4	24,0	23,0	18,2	20,3	12,9	8,2	2,8	2,2	6,3
3- Stok Değişimi ^{1,2}	0,1	-2,5	-0,2	0,5	1,4	-0,1	1,9	1,8	0,0	3,2	1,7
4-Mal ve Hizmet İhracatı	7,9	6,5	8,5	4,1	7,9	6,6	12,5	9,3	4,2	2,5	6,7
5-Mal ve Hizmet İthalatı	12,2	11,5	12,4	3,3	1,6	6,9	8,6	5,6	14,4	15,7	11,1
Net İhracat ¹	-1,4	-1,7	-1,6	0,2	1,5	-0,3	0,4	0,5	-2,6	-3,7	-1,5
6-Toplam Yurt İçi Talep	9,5	7,3	10,8	6,1	4,1	7,0	6,8	3,2	5,9	7,0	5,7
7-Toplam Nihai Yurt İçi Talep	9,4	9,5	10,8	5,9	2,5	7,0	4,8	1,6	6,3	3,8	4,1
8-GSYİH	8,4	5,9	9,7	6,3	5,7	6,9	7,6	4,0	3,4	3,4	4,5

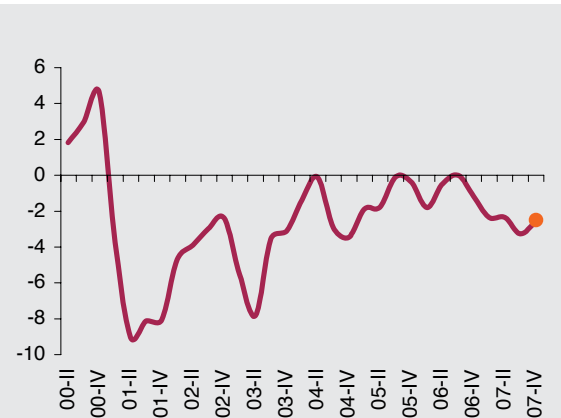
¹ GSYİH büyümesine katkı, yüzde.

² Stok değişimleri istatistikî hatayı da içermektedir.

Kaynak: TÜİK.

Nihai yurt içi talebin büyümeye katkısı, 2007 yılının ikinci yarısında özel kesim talebindeki toparlanmaya bağlı olarak yılın ilk yarısına göre artmıştır. Diğer yandan, 2007 yılı üçüncü çeyreğinde 2006 yılının ikinci çeyreğinden sonra ilk kez negatife dönen net dış talebin büyümeye katkısı son çeyrekte de negatif olmuştur. Yılın üçüncü çeyreğinde kamu harcamalarında, kamu yatırımları kaynaklı olarak, belirgin bir hızlanma olurken yılın son çeyreğinde kamu harcamalarının büyümeye katkısı önceki çeyreklere göre gerilemiştir. 2006 yılının ikinci yarısından itibaren yavaşlama eğilimine giren yurt içi talep, 2007 yılında kademeli bir toparlanma göstermekle birlikte toplam talep koşullarının enflasyondaki düşüş sürecine verdiği destek sürmüştür (Grafik 1).

1 Çıktı Açığı (Yüzde)

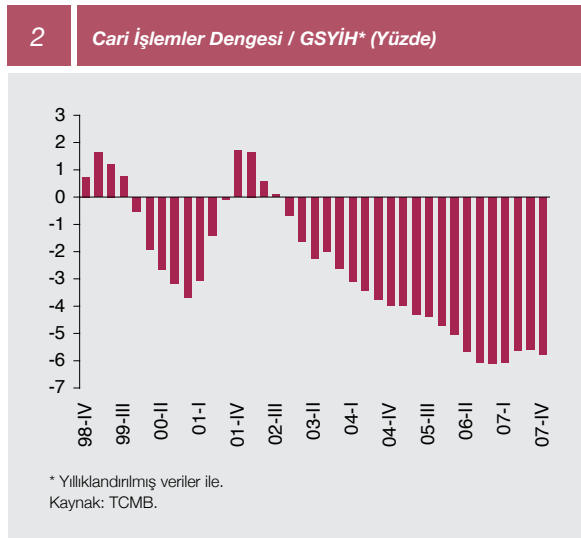
Kaynak: TCMB.

Ödemeler Dengesi Gelişmeleri

2007 yılında toplam mal ihracatı 2006 yılına göre yüzde 23,1 oranında artarak 113,2 milyar ABD dolarına ulaşmıştır. Toplam mal ithalatı ise, yüzde 20,6 oranında artarak 160,7 milyar ABD dolarına yükselmiştir. Bunun sonucunda dış ticaret açığı 47,5 milyar ABD doları olarak gerçekleşmiştir. 2007 yılında ihracat, tekstil ve giyim gibi geleneksel sektörlerin yanı sıra kara taşıtları ve demir çelik sektörlerinin güçlü performans sergilemesi sonucunda yüksek oranda büyümüştür. Yıl genelinde dış ticaret hadlerinin ihracat lehine gelişmesine karşın, yılın ikinci yarısında iç talepteki toparlanma ve güçlü YTL'nin etkisiyle ithalatın yeniden hızlanmaya başlamasına bağlı olarak dış ticaret açığı artmıştır.

İhracattaki olumlu performans, güçlü sanayi üretimi ve Eylül ayından itibaren petrol fiyatlarının 2006 yılı düzeyinin üzerinde seyretmesi, ara malı ithalatını yıl genelinde yüksek oranda artıran faktörler olmuştur. Diğer taraftan, turizm gelirlerinin 2007 yılında 18,5 milyar ABD dolarına yükselmesine bağlı olarak hizmet gelirleri artmış, ancak gelir dengesi açığı genişlemiştir. Bu gelişmeler sonucunda, 2007 yılında cari işlemler açığı 38 milyar ABD dolarına ulaşmıştır. 2006 yılı sonunda yüzde 6,1'e ulaşan cari işlemler açığının GSYİH'ya oranı, 2007 yılı sonunda 5,8'e gerilemiştir (Grafik 2).

Türkiye'de son yıllarda cari işlemler açığında gözlenen yükselişte, artan özel yatırımların daha ziyade ithal girdi payı yüksek olan otomotiv, makine teçhizat, elektronik gibi sektörlerde yoğunlaşması etkili olmuştur. Ham petrol başta olmak üzere enerji ithalatı fiyatlarının hızlı yükseliş göstermesi de cari işlemler açığının genişlemesine katkı yapmıştır. Buna karşın, cari işlemler açığının finansman yapısında özellikle 2006-2007 döneminde kayda değer bir iyileşme görülmüştür. Doğrudan yatırımlar ve uzun vadeli kredi kullanımları, cari işlemler açığının tamamını karşılayabilir bir düzeye gelmiştir. Portföy yatırımlarının ve kısa vadeli kredilerin ise finansman kaynakları içindeki ağırlığı önemli ölçüde azalmıştır. Söz konusu gelişmeler cari açığın sürdürülebilirliği konusunda önem arz etmektedir.

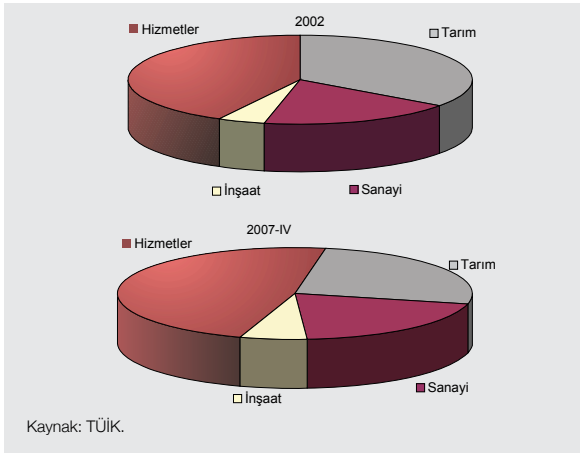

İstihdam, Verimlilik ve Enerji Fiyatlarındaki Gelişmeler

Türkiye ekonomisi son yıllarda güçlü bir büyüme performansı sergilemiştir. Ekonomideki bu gelişme istihdamın yapısında da önemli değişikliklere yol açmıştır. 2002 yılında toplam çalışanların yüzde 35'i tarım sektöründe istihdam edilirken, bu oran 2007 yılının son çeyreğinde yüzde 25'e gerilemiştir (Grafik 3). Tarım istihdamındaki hızlı gerilemenin başlıca nedenlerinden biri de, tarım dışı sektörlerin istihdam talebindeki artıştır. Düşük verimliliğe sahip tarım sektöründeki işgücünün daha yüksek verimliliğe sahip tarım-dışı sektörlerle kayması, iktisadi gelişme açısından olumlu bir süreç olarak

değerlendirilmektedir. Ancak bu durum, 2001 sonrasında gözlenen yüksek büyümeye rağmen işsizlik oranında belirgin bir gerileme kaydedilmemiş olmasının da başlıca nedenlerindedir. Tarım istihdamındaki gerilemeye paralel olarak, bu dönemde istihdamın yapısında ortaya çıkan diğer bir önemli değişim de, kayıt dışı istihdam oranındaki gerilemedir. 2002 yılında toplam çalışanların yüzde 52'si herhangi bir sosyal güvenlik kuruluşuna kayıtlı olmadan istihdam edilirken, bu oran 2007 yılı son çeyreği itibarıyla yüzde 45'e gerilemiştir.

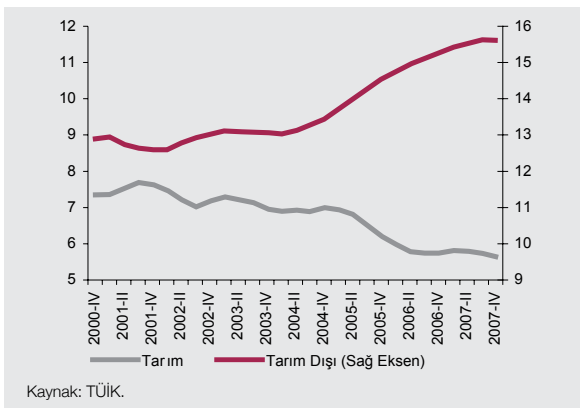
3 Toplam İstihdamın Sektörel Dağılımı

2007 yılında ekonomik faaliyetlerde meydana gelen yavaşlama, tarım dışı sektörlerdeki istihdam artışının duraksamasına yol açarken, tarım sektöründe yaşanan kuraklığın da etkisiyle tarım sektörü istihdamındaki gerileme hızlanmıştır (Grafik 4). 2007 yılında tarım dışı sektörlerin istihdam artış oranının yüzde 2,3'e gerilemesi ve tarım sektörü istihdamının yüzde 2,0 oranında azalması sonucunda toplam istihdam artışı yüzde 1,1 olarak gerçekleşmiştir.

2007 yılında işsiz sayısı yıllık ortalama olarak yüzde 1,6 oranında artmış ve 2,3 milyon kişiye yükselmiştir. 2007 yılı genelinde işsizlik oranı ise 2006 yılındaki düzeyini koruyarak yüzde 9,9 oranında gerçekleşmiştir. Ancak, 2007 yılının son çeyreğinde imalat sanayi ve inşaat sektörleri istihdamları yıllık bazda düşüş kaydetmiş ve bu çeyrekte işsizlik oranı önceki yılın aynı dönemine göre 0,5 puan artış göstererek yüzde 10,1'e yükselmiştir. Toplam talepteki yavaşlamanın ve reel ücretlerde 2007

4 Tarım ve Tarım Dışı İstihdam (12 Aylık Ortalama, Milyon Kişi)

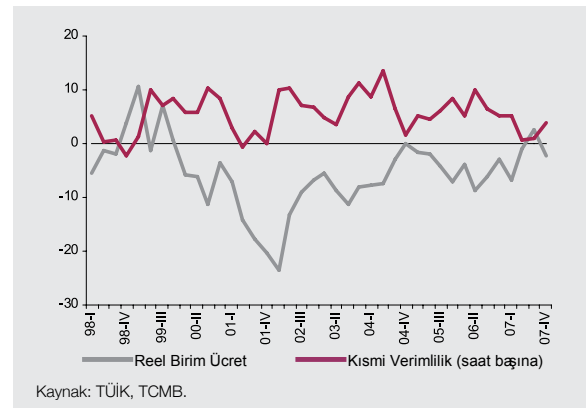

yılının üçüncü çeyreğinde ortaya çıkan yüksek oranlı artışın imalat sanayi istihdamındaki gerilemeye katkıda bulunduğu düşünülmektedir.

İmalat sanayiinde verimlilik artışlarının bir sonucu olarak reel birim ücretler 2001 sonrasında aralıksız olarak düşüş kaydetmiştir. Ancak, 2007 yılının ikinci çeyreği itibarıyla bu eğilimde bir yavaşlama ortaya çıkmış ve üçüncü çeyrekte imalat sanayiinde reel birim ücret yüzde 2,5 oranında artış kaydetmiştir. Söz konusu gelişmede, imalat sanayi üretiminin yüzde 3,2 oranında artmasına karşın, saat başına reel ücretin yüzde 3,5 ve çalışılan saatin yüzde 2,2 oranında artması etkili olmuştur. Reel birim ücretlerdeki gerilemenin sürmesi hem imalat sanayi rekabet gücü hem de enflasyondaki düşüş sürecine verdiği katkı açısından önem arz etmektedir. Yılın son çeyreğinde reel ücretler yüzde 2,3 oranında gerilemiştir (Grafik 5).

Son yıllarda gözlenen güçlü küresel büyüme eğilimi, 2007 yılının ikinci yarısında gerek ham petrol gerekse ürün stoklarında yaşanan gerilemeler, atıl kapasite imkanlarının sınırlılığı ve üretici olmayan yatırımcıların "futures" piyasalarda artan net "long" pozisyonları, ham petrol piyasalarındaki fiyatlar üzerinde baskı yaratmıştır. Ancak, 2007 yılı Ağustos ayında meydana gelen ABD kökenli emlak piyasası krizinden sonraki dönemde, söz konusu krizin giderek derinleşmesi sonucunda ABD'de resesyon beklentileri kuvvetlenmiştir. Bu nedenle, ham petrol fiyatlarında 2007 yılının sonu itibarıyla kısmi gerilemeler yaşanmıştır. 31 Aralık 2007 tarihi itibarıyla da uluslararası ham petrol fiyatları 93,9 ABD doları/varil seviyesinde gerçekleşmiştir.

5 İmalat Sanayiinde Verimlilik ve Reel Birim Ücretler (Yıllık Yüzde Değişim)

Kredi Gelişmeleri

Türkiye’de 2001 yılında yaşanan ekonomik kriz sonrasında gerçekleştirilen kapsamlı reformlar, kredi mekanizmasının işleyişinin daha etkin ve sağlıklı hale gelmesine katkıda bulunmuştur. Bankacılık sisteminin ve bireylerin beklentilerinin olumlu yönde değişmesiyle birlikte, finansal sözleşmelerin vadelerinde uzama, sözleşmeye konu olan tutarlarda da artış gözlenmiştir. Bu gelişmenin bir yansıması olarak kredi hacmi 2003 yılının ikinci çeyreğinden itibaren belirgin bir şekilde artmıştır. Bankacılık sistemine yabancı sermaye girişlerinin devam etmesi ve süregelen mali disiplinin de katkısıyla, kredi hacmindeki genişleme 2007 yılında da sürmüştür. Tüketici kredilerinde de artış eğilimi devam etmiş, ancak, 2007 yılının son çeyreğinde artış hızı bir miktar azalmıştır. Bu gelişmede, uluslararası finans piyasalarındaki dalgalanmalara bağlı olarak azalan finansman olanaklarının ve

belirsizlik algılamalarındaki artışın etkili olduğu düşünülmektedir. 2007 yılında tüketici kredilerindeki artışta ihtiyaç kredilerini kapsayan “diğer krediler” kalemi büyük rol oynamıştır. Konut kredilerinde genişleme sürerken, taşıt kredilerinde ise son çeyrekteki toparlanmaya rağmen azalış eğilimi devam etmiştir (Tablo 2).

2 Tüketici Kredileri ve Kredi Kartlarından Alacaklar
(Reel Üç Aylık Yüzde Değişim)

	2006		2007			
	III	IV	I	II	III	IV
Tüketici Kredileri	1,5	3,6	2,6	9,0	10,0	6,6
Konut Kredileri	0,9	2,2	2,7	7,5	10,2	5,4
Taşıt Kredileri	-6,4	-5,0	-8,9	-3,4	-2,0	-1,4
Diğer Krediler	6,0	8,9	6,6	14,5	12,8	9,9
Kredi Kartları	2,1	2,1	-1,6	7,7	2,4	3,2

Kaynak: TCMB.

Kamu Maliyesi ve Borç Stokundaki Gelişmeler

Türkiye’de kayıt dışı ekonominin yüksek düzeylerde olması ve özel tüketim vergilerinin ağırlığının zaman içinde artması, dolaysız vergi gelirlerinin toplam vergi gelirleri içindeki payının düşük düzeyde kalmasına neden olmuştur. Bu nedenle, son yıllarda bütçenin faiz dışı fazla vermesinde en önemli katkıyı dolaylı vergiler sağlamıştır. Bütçe harcamaları tarafında ise, bazı faiz dışı harcama kalemleri kontrol altına alınmış, ancak, başta sosyal güvenlik ve sağlık gibi yapısal sorunlar nedeniyle toplam harcamalar öngörülen hedeflerin üzerinde gerçekleşmiştir. 2006 yılı ve öncesinde yurt içi talepteki canlılığın da etkisiyle dolaylı vergi gelirlerindeki artış, bazı harcama kalemlerindeki sapmaya karşın, faiz dışı fazlanın hedeflenen düzeyde gerçekleşmesine katkıda bulunmuştur. Ancak, 2007 yılında yurt içi talepte gözlenen yavaşlamayla birlikte dolaylı vergi gelirlerinin hedeflenen düzeyin altında gerçekleşmesi ve yapısal sorunların giderilmesine yönelik reformların sonuçlandırılmamasına bağlı olarak faiz dışı harcamaların hedefin üzerinde

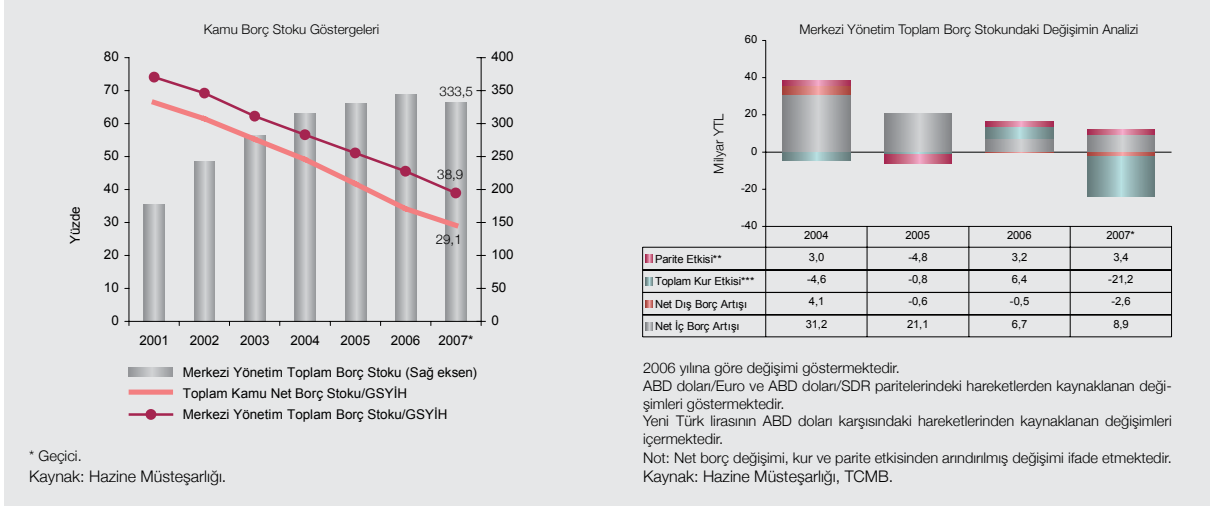
gerçekleşmesi sonucunda program tanımlı faiz dışı fazla hedefinden önemli ölçüde sapılmıştır.

Maliye politikasında etkinliğin artırılmasına ve kurumsal yapının güçlendirilmesine yönelik birçok reform yapılmasına karşın, vergi gelirlerinin yurt içi talebe duyarlılığının azaltılması ve yapısal sorunlardan kaynaklanan harcamaların kontrol altına alınmasına yönelik önlemlerin etkin olarak uygulanamamasından dolayı 2007 yılında maliye politikasının fiyat istikrarının sağlanmasına yönelik çabalara sağladığı katkı sınırlı olmuştur. Ayrıca, 2007 yılının seçim yılı olması nedeniyle bazı kalemlere ait harcamaların öngörülenden hızlı artması da söz konusu gelişmede etkili olmuştur. 2007 yılındaki dolaylı vergi kayıpları Kasım ayında tütün ve petrol ürünlerinde yapılan vergi artışları ile telafi edilmeye çalışılmış, ancak, bu artış enflasyon oranının yükselmesine neden olmuştur.

2007 yılında merkezi yönetim faiz dışı dengesi 34,9 milyar YTL fazla verirken, toplam bütçe dengesi

6

Kamu Borç Stoku Göstergeleri (Milyar YTL)

13,9 milyar YTL açık vermiştir. Merkezi yönetim bütçe gerçekleştirmelerinin ayrıntıları incelendiğinde, gelirlerin 2006 yılına göre yüzde 9,3 oranında, giderlerin ise yüzde 14,3 oranında artış gösterdiği dikkat çekmektedir. 2007 yılı bütçe gerçekleştirmeleri 2006 yılına göre bozulmuş olmakla birlikte, merkezi yönetim bütçe dengesi hedefinin tutturulduğu görülmektedir. Ancak, yüzde 6,5 olarak hedeflenen program tanımlı faiz dışı bütçe fazlasının GSYİH³'ya oranının, söz konusu hedefin belirgin olarak altında gerçekleşeceği tahmin edilmektedir.

2007 yılında vergi dışı gelirlerdeki artış yüzde 1,1 düzeyinde kalırken, vergi gelirlerindeki artış yüzde 11,2 olarak gerçekleşmiştir. Diğer yandan, vergi gelirleri içinde dolaysız vergilerin (gelir ve kazanç üzerinden alınan vergiler ve mülkiyet üzerinden alınan vergiler toplamı) 2006 yılına göre yüzde 19,8, dolaylı vergilerin (dahilde alınan mal ve hizmet vergileri ile uluslararası ticaret ve muamelelerden alınan vergiler toplamı) ise sadece yüzde 6,4 oranında artmış olması dikkat çekicidir. 2007 yılı, yurt içi talebin zayıfladığı ve buna paralel olarak tüketime dayalı vergilerin düşük performans gösterdiği bir yıl olmuştur. Dolaysız vergiler ise, özellikle mali kesimdeki şirketlerin kâr artışlarının sürüklediği olumlu kurumlar vergisi performansı sayesinde hedeflenenin üzerinde gerçekleşmiştir.

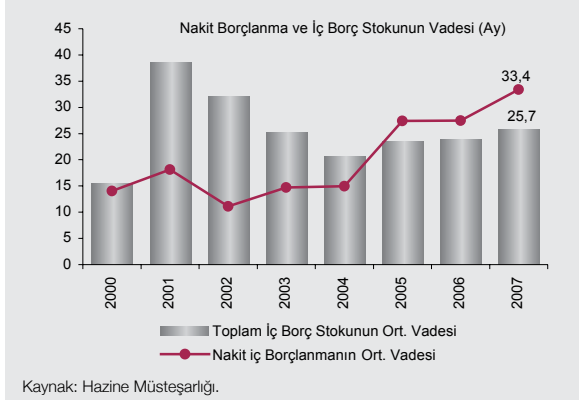
2007 yılında faiz giderleri ve faiz dışı bütçe giderleri bir önceki yıla göre sırasıyla yüzde 6,0 ve yüzde 17,1 oranında artmıştır. Faiz hariç gider kalemleri içinde sağlık harcamaları dahil mal ve hizmet alım giderleri ile sosyal güvenlik açık finansmanının, başlangıç ödeneğini önemli oranda aşmış olduğu görülmektedir. Diğer harcama kalemleri ise yıl sonu hedefleri civarında gerçekleşmiştir.

2007 yılı sonu itibarıyla, merkezi yönetim borç stoku 2006 yılına göre yüzde 3,4 oranında düşüş göstererek 333,5 milyar YTL düzeyinde gerçekleşmiştir. Söz konusu dönemde 13,9 milyar YTL tutarında merkezi yönetim bütçe açığı verilmesine karşın, borç stokunda görülen iyileşmede temel belirleyici, döviz kurundaki gelişmelerin borç stokunu 21,2 milyar YTL düzeyinde azaltması olmuştur. Aynı dönem itibarıyla, merkezi yönetim 8,9 milyar YTL net iç borçlanma yaparken, net dış borçlanma 2,6 milyar YTL tutarında azalmıştır. Diğer yandan, 2007 yılında toplam kamu net borç stokunun GSYİH'ya oranı son yıllardaki düşüş eğilimini sürdürerek yüzde 29,1 oranında gerçekleşmiştir (Grafik 6). Bu gelişmede, büyüme, döviz kuru ve faiz oranlarında sağlanan istikrar ile faiz dışı fazlanın yanı sıra özelleştirmeden sağlanan gelirin etkili olduğu düşünülmektedir.

³ 1987 temel yıllık milli gelir serisi.

7

İç ve Dış Piyasalardan Gerçekleştirilen Borçlanmanın Vadesi

Nakit iç borçlanmanın ortalama vadesi, 2007 yılında önemli tutarda 5 yıl vadeli değişken ve sabit kuponlu senet ihraç edilmesiyle birlikte belirgin bir uzama eğilimi göstererek, 2007 yılının Aralık ayında 33,4 ay olarak gerçekleşmiştir. Nakit borçlanmanın ortalama vadesinin uzamasına paralel olarak toplam iç borç stokunun ortalama vadesi de Aralık ayı itibarıyla 25,7 aya çıkmıştır (Grafik 7).

Enflasyon Gelişmeleri

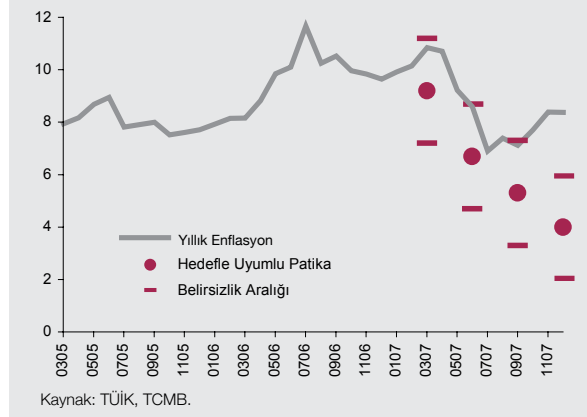
2007 yılı sonunda Tüketici Fiyat Endeksi enflasyonu yüzde 8,39 olarak gerçekleşmiş ve yıl sonu için açıklanmış belirsizlik aralığının üst limiti olan yüzde 6 seviyesinin üzerinde kalmıştır (Grafik 8). Bu gelişmede, yılın son çeyreğindeki fiyat gelişmeleri etkili olurken, söz konusu dönemde yönetilen/ yönlendirilen ürünler ve işlenmiş gıda ürünlerinde görülen yüksek oranlı fiyat artışları temel belirleyici olmuştur.

2007 yılında, bir önceki yılda gösterilen sıkı para politikası tepkisinin etkileri, özellikle hizmet ve dayanıklı mal grubu fiyatlarında gözlenmeye başlanmıştır. Ancak, 2007 yılında da arz yönlü unsurların tüketici enflasyonunu etkilemeye devam ettiği görülmektedir. Özellikle kuraklık kaynaklı etkiler, yılın ilk yarısında işlenmemiş gıda ürünleri fiyatları, yılın ikinci yarısında ise işlenmiş gıda ürünleri fiyatları üzerinde etkili olmuştur. YTL'nin yıl boyunca gösterdiği güçlü seyir sayesinde emtia fiyatlarındaki yüksek oranlı artışların etkisi görece sınırlı kalsa da, gıda fiyatları gibi emtia fiyatlarının yüksek seyri 2007 yılında tüketici enflasyonunun düşmesine engel teşkil etmiştir.

Enflasyon gelişmeleri 2007 yılı genelinde alt kalemler itibarıyla incelendiğinde, hizmet enflasyonunun belirgin şekilde gerilediği, mal enflasyonunda ise kayda değer bir azalmanın yaşanmadığı görülmektedir. Enerji fiyatları geçen yılın üzerinde artış gösterirken, işlenmemiş gıda ile enerji ve

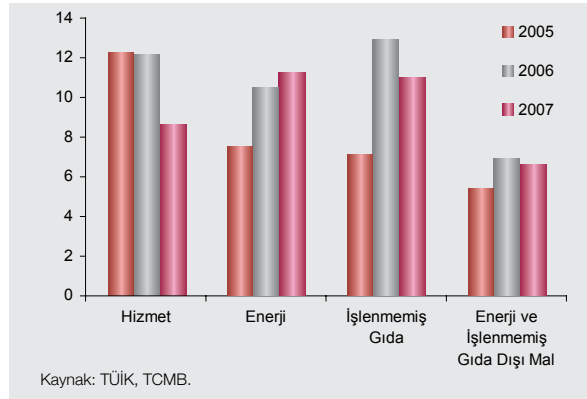
8

Yıllık TÜFE Enflasyonu ve Hedefle Uyumlu Patika

9

Tüketici Fiyatları (Yıllık Yüzde Değişim)

işlenmemiş gıda dışı mal grubu fiyatları yıllık artış oranı geçen yılın altında kalmıştır (Grafik 9).

İşlenmemiş gıda fiyatları, arz kaynaklı sorunların etkisini sürdürmesiyle özellikle yılın ilk yarısında yüksek seyrini sürdürmüştür. Ancak yılın ilk çeyreğinde yüzde 16 seviyesinde olan işlenmemiş gıda ürünleri yıllık enflasyonu, son çeyrekteki olumlu seyir ile birlikte yıl sonunda yüzde 11 seviyesine gerilemiş ve geçen senenin altında kalmıştır.

Enerji fiyatlarının 2007 yılındaki artış oranı, yılın son çeyreğinde konut grubuna yönelik enerji kalemlerinde gözlenen yüksek oranlı artışlar sebebiyle geçen senenin üzerinde kalmıştır. YTL'nin güçlü seyri, petrol fiyatlarındaki hızlı artışların yurt içi fiyatlara yansımaları büyük ölçüde sınırlamıştır. 2007 yılı sonunda enerjinin yıllık enflasyonu yüzde 11,25 olmuştur.

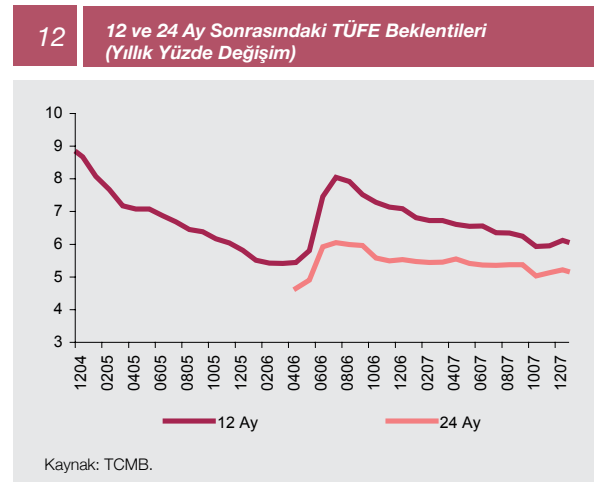
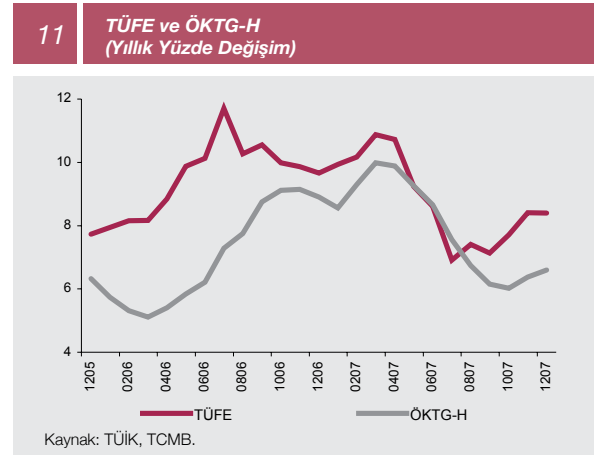
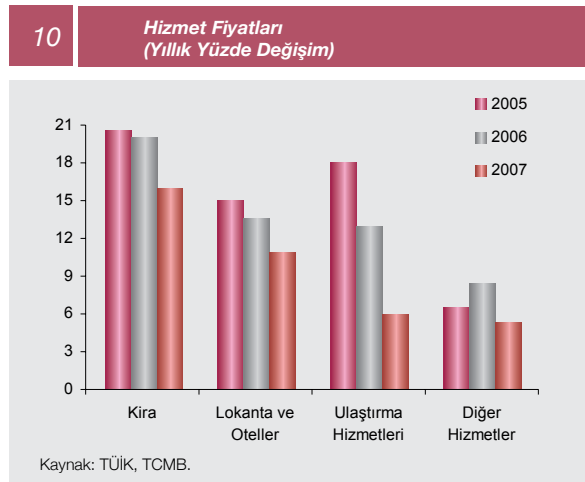
Enerji ve işlenmemiş gıda dışı mal grubu yıllık enflasyonu yüzde 6,60 olmuştur. Grup yıllık enflasyonunun geçen yıla kıyasla belirgin bir gerileme göstermemesinin arkasında, tütün ürünlerinde yıl içinde iki kez fiyat ayarlaması yapılmış olması yatmaktadır. Diğer taraftan, işlenmiş gıda fiyatlarında yılın ikinci yarısında gözlenen yükselişler grup fiyatlarını yukarı çekse de, yıl boyunca sıkı para politikasının etkilerinin belirgin şekilde gözlemlendiği dayanıklı mal grubundaki fiyat azalışları bu etkiyi sınırlamıştır.

Hizmet enflasyonu 2007 yılında önemli ölçüde yavaşlamış ve 2006 yılına göre 3,6 puan gerileyerek yüzde 8,64 olarak gerçekleşmiştir. Hizmet grubu enflasyonunun artış hızındaki bu yavaşlamanın,

grubu oluşturan tüm ana kalemlerde gözlenmesi olumlu olarak değerlendirilmektedir (Grafik 10).

Enflasyonun geçici hareketlerden ayrıştırılarak ana eğilimin incelenmesi amacıyla türetilen Özel Kapsamlı TÜFE Göstergeleri (ÖKTG)'nden olan ÖKTG-H endeksindeki yıllık artış, geçen yıla kıyasla 2,3 puan gerileyerek yüzde 6,59 olmuştur (Grafik 11). Yılın ikinci yarısında işlenmiş gıda fiyatlarındaki yüksek oranlı artışlar söz konusu gerilemeyi sınırlamıştır. Zira, ÖKTG-H'de işlenmiş gıda dışında kalan kalemlerin artışı yıl sonu itibarıyla yüzde 4,81 olmuştur.

Enflasyon beklentileri, enflasyon gerçekleşmeleri üzerinde gerek fiyat gelişmelerine gerekse ücret ayarlamalarına temel teşkil etmesi açısından belirleyici olmaktadır. Bu çerçevede, Merkez Bankasının analiz ve değerlendirmelerinde söz konusu beklentilerdeki gelişmeler önem taşımaktadır.

2007 yılı boyunca gerek 12 ay sonrası gerekse 24 ay sonrası için oluşan enflasyon beklentileri düşüş eğilimi göstermiştir (Grafik 12). Ancak, özellikle son çeyrekte beklentilerdeki iyileşme sınırlı kalmıştır. Bu gelişmede, geçmiş enflasyona kısmen endeksli fiyatlama davranışlarının yanı sıra yönetilen/

yönlendirilen fiyatlardaki ayarlamaların da etkisi olduğu düşünülmektedir. 2007 yılı sonu itibarıyla 2008 yıl sonu enflasyon beklentisi yüzde 6,01 olurken, 2009 yıl sonu enflasyon beklentisi yüzde 5,17 olarak şekillenmiştir.

2.2.3. Para Politikası Uygulamaları

Enflasyon Hedeflemesi Rejimi: Genel Çerçeve

2006 yılı başında uygulamaya konulmuş olan açık enflasyon hedeflemesi rejimine 2007 yılında da devam edilmiştir. Enflasyon hedeflemesi rejiminin 2006 yılına ilişkin olarak oluşturulan genel operasyonel çerçevesi, 2007 yılında büyük ölçüde korunmuş olmakla birlikte, iletişim ve para politikasının daha etkili yürütülebilmesini sağlamak amacıyla, söz konusu çerçevede bir dizi değişikliğe gidilmiştir. Anılan değişiklikler ile 2007 yılında uygulanan para politikasına temel oluşturan ilkeler, 13 Aralık 2006 tarihli “2007 Yılında Para ve Kur Politikası” adlı politika metni ile duyurulmuştur.

Para politikasının temel aracı Bankalararası Para Piyasası ve İstanbul Menkul Kıymetler Borsası Repo-Ters Repo Pazarında uygulanmakta olan kısa vadeli faiz oranlarıdır. 2007 yılında da politika faizlerine ilişkin kararların, yukarıda anılan politika metninde önceden duyurulmuş olan takvim çerçevesinde yapılan aylık toplantılar yolu ile alınması uygulamasına devam edilmiştir. Alınan faiz kararları, gerekçesi ile birlikte, kararın alındığı gün basın duyurusu yoluyla kamuoyuna açıklanmıştır. 2007 yılında, söz konusu duyurunun, aynı gün İngilizce çevirisi ile birlikte yayımlanması uygulamasına geçilmiştir. Bunun yanı sıra, Para Politikası Kurulu toplantılarını takip eden 8 iş günü içinde, alınan kararın detaylarını ve toplantıda yapılan değerlendirmeleri içeren bir metin, yine İngilizce çevirisi ile birlikte, yayımlanmıştır.

2007 yılı para politikası uygulamaları açısından getirilen bir diğer yenilik, Enflasyon Raporlarında yer alan ve daha önce bir buçuk yıllık bir zaman dilimini kapsayacak şekilde sunulmakta olan enflasyon

tahminlerinin, 2007 yılından itibaren, ekonomik birimlerin önlerini daha iyi görebilmelerine katkıda bulunmak amacıyla, iki yıllık bir vadeyi kapsayacak şekilde verilmeye başlanmasıdır. Bu yenilikle beraber, Beklenti Anketi sonuçları ile kıyaslanabilir bir tahmin ufku oluşturularak, enflasyon tahminlerinin daha kolay incelenip değerlendirilmesine imkan sağlanması amaçlanmıştır.

Para politikasının temel iletişim aracı yılda dört kez yayımlanmakta olan Enflasyon Raporları olmaya devam etmiştir. Bu çerçevede, 2007 yılında, Ocak, Nisan, Temmuz ve Ekim aylarında olmak üzere dört kez Enflasyon Raporu yayımlanmıştır. Enflasyon Raporlarında, enflasyonun seyri ile makroekonomik ve finansal gelişmelere ilişkin kapsamlı analizlerin yanı sıra, Merkez Bankasının enflasyon tahminleri, para politikasının gelecekteki seyrine ilişkin risk faktörleri ve söz konusu risklerin gerçekleşmesi halinde Merkez Bankasının olası politika tepkileri yer almaktadır. İletişim politikalarının bir diğer önemli unsuru ise, aylık enflasyon verilerinin doğru yorumlanmasına katkıda bulunmak amacıyla yayımlanan “Aylık Fiyat Gelişmeleri Raporu” olmuştur.

3

2007 Yılında Hedefle Uyumlu Enflasyon Patikası, Belirsizlik Aralığı ve Enflasyon Gerçekleşmeleri

	2007			
	Mart	Haziran	Eylül	Aralık
Belirsizlik aralığı üst sınırı	11,2	8,7	7,3	6,0
Hedefle uyumlu patika	9,2	6,7	5,3	4,0
Belirsizlik aralığı alt sınırı	7,2	4,7	3,3	2,0
Gerçekleşmeler	10,86	8,60	7,12	8,39

Kaynak: TCMB.

2007 yılında, enflasyon hedefleri TÜFE'nin yıllık yüzde değişimi olarak tanımlanmaya devam etmiş ve 3 yıllık hedef ufku korunmuştur. Ekonomideki yapısal dönüşüm, yüksek enflasyondan düşük enflasyona geçiş ve gelişmiş ülkelere yakınsama süreci göz önüne alınarak; orta vadede yüzde 4 civarında bir enflasyon hedefi uygun görülmüştür. Bu bağlamda, 2007 ve 2008 yılı enflasyon hedefleri yüzde 4 olarak korunurken, 2009 yılı hedefi de yine yüzde 4 olarak ilan edilmiştir. Buna ek olarak, hesap verebilirlik mekanizmasına temel oluşturmak üzere, 2007 yılı için belirsizlik aralığı hedef etrafında 2 yüzdelik puan olarak tanımlanmış ve yıl sonu hedefi ile tutarlı üçer aylık enflasyon patikası ile birlikte açıklanmıştır (Tablo 3). Söz konusu enflasyon patikası, Uluslararası Para Fonu (IMF) ile yapılan program çerçevesinde, üçer aylık

gözden geçirmelerde kullanılan Net Uluslararası Rezervler kalemi ile birlikte performans kriterini oluşturmuştur.

Enflasyonun üçer aylık dönemler sonu itibarıyla belirsizlik aralığının dışında kalması halinde Merkez Bankası, sapmanın nedenlerini ve hedefe tekrar yakınsaması için alınan ve alınması gereken tedbirleri Hükümete yazacağı bir açık mektup aracılığıyla kamuoyunun bilgisine sunmakla yükümlüdür. 2007 yılının ilk üç çeyreği sonu itibarıyla enflasyon belirsizlik aralığının içinde gerçekleştiğinden, yıl içinde hesap verme mekanizması devreye girmemiştir. Ancak, 2007 yılının sonunda enflasyonun belirsizlik aralığının üst sınırını aşması neticesinde, Hükümete hitaben bir açık mektup yazılarak kamuoyu ile paylaşılmış ve program şartlılığı çerçevesinde IMF'ye de gönderilmiştir.

2008 Yılında Para ve Kur Politikası

Merkez Bankası 2008 yılında da enflasyon hedeflemesi ve dalgalı döviz kuru rejimlerini uygulamaya devam edecektir. Bu kapsamda, para ve döviz kuru politikalarının 2007 yılına ilişkin temel çerçevesi 2008 yılı için de korunmuş ve 18 Aralık 2007 tarihli "2008 Yılında Para ve Kur Politikası" başlıklı duyuru ile kamuoyuna açıklanmıştır.

yılları için olduğu gibi, yüzde 4 olarak belirlenmiştir. Bununla birlikte, enflasyon hedefi etrafında oluşturulan belirsizlik aralığının, 2008 yılında da iki puan olarak korunması uygun görülmüştür. Bu çerçevede üçer aylık dönemler itibarıyla oluşturulan hedefle uyumlu patika ve bu patika etrafındaki belirsizlik aralığının ifade ettiği alt ve üst sınırlar Tablo 4'te yer almaktadır.

	2008			
	Mart	Haziran	Eylül	Aralık
Belirsizlik aralığı üst sınırı	9,1	8,5	8,3	6,0
Hedefle uyumlu patika	7,1	6,5	6,3	4,0
Belirsizlik aralığı alt sınırı	5,1	4,5	4,3	2,0

Kaynak: TCMB.

Önümüzdeki dönemde de, enflasyonun üçer aylık dönemler itibarıyla belirsizlik aralığının dışında kalması durumunda, Merkez Bankası, sapmanın nedenlerine ve sapmaya karşı alınan ve alınması gereken tedbirlere ilişkin olarak Hükümete açık mektup yazacak ve söz konusu mektupları kamuoyu ile de paylaşacaktır. Ayrıca, önümüzdeki dönemde Merkez Bankası, enflasyon ve para politikası görünümüne ilişkin görüşlerini ve enflasyonu hedefe yakın tutmak için gerekli gördüğü tedbirleri Enflasyon Raporu aracılığıyla kamuoyuyla paylaşacaktır. Böylece Enflasyon Raporu, temel iletişim aracı olma işlevinin yanı sıra, hesap verebilirlik mekanizması açısından da önemli bir rol üstlenerek açık mektupların tamamlayıcı unsuru olacaktır.

Sık sık hedef değiştirmenin enflasyon beklentilerini ve fiyatlandırma davranışlarını olumsuz etkileme potansiyeli taşıdığı ve ilerisi için verilen taahhütlerin güvenilirliğini azaltabileceği düşünüldüğünden, 2008 yılı için daha önce ilan edilen yüzde 4 hedefi korunmuştur. Ayrıca, 2010 yılı hedefi, 2008 ve 2009

Para Politikası Uygulamaları

2007 yılı enflasyon gelişmeleri, genel olarak Merkez Bankasının öngörülerıyla büyük ölçüde uyumlu bir seyir izlemiş ve bu durum, para politikasının, Merkez Bankasının yılın başında ifade etmiş olduğu çerçevede şekillenmesine olanak sağlamıştır.

2007 yılının ilk sekiz ayında enflasyonda gözlenen genel düşüş eğilimine rağmen Merkez Bankası, hizmet enflasyonundaki katılığın tamamen kırılmaması, ekonomik birimlerin geçmişe endeksleme davranışlarının önemli ölçüde devam ediyor olması, küresel risk iştahı algılamalarına ilişkin olası değişiklikler, döviz kurunun gecikmeli etkilerinin devam ediyor olması, para politikası aktarım mekanizmasına ilişkin belirsizlikler ve süregelen arz şoklarının genel fiyatlama davranışlarına dair oluşturduğu riskler gibi unsurları dikkate alarak Ağustos ayı sonuna dek politika faizlerini değiştirmemiş ve yüzde 17,50 seviyesinde sabit tutmuştur. Bu dönemde gerek enflasyonun, gerekse enflasyon beklentilerinin aşağı yönlü bir eğilim sergilediği düşünüldüğünde, bu durum aslında dönem boyunca sabit kalan politika faiz oranlarına rağmen enflasyondaki düşüş sürecine destek veren sıkı bir para politikası duruşuna işaret etmektedir.

Söz konusu parasal sıkılaştırma, kamu harcamalarındaki artışlara ve dış talebin güçlü seyrine rağmen, konut ve diğer hizmetler gibi sektörler kanalıyla toplam talebin yavaşlamasını sağlamıştır. Buna ek olarak, Ağustos ayından itibaren gelişmiş piyasalarda görülen dalgalanmalar, küresel ekonomideki yavaşlamanın beklenenden daha erken görülme olasılığını artırmış, bu durum sonraki dönemlerde dış talep koşullarının da enflasyondaki düşüşü destekleyeceği öngörüsünü beraberinde getirmiştir. Bu çerçevede, para politikasındaki sıkılaştırmanın kademeli olarak azaltılabilmesi için gerekli ortamı sağlamıştır.

Bu gelişmeler ışığında Merkez Bankası, gerek güçlü parasal sıkılaştırmanın gecikmeli etkileriyle toplam talep koşullarının enflasyondaki düşüş sürecine verdiği desteğin devam ediyor olması gerekse

hizmet sektöründeki enflasyonun beklenenden olumlu seyretmesi gibi gelişmelerin etkisiyle, Eylül ayından itibaren ölçülü bir faiz indirimine gidilmesini uygun görmüştür. Yılın son aylarında işlenmiş gıda ve yönetilen/yönlendirilen enerji fiyatlarındaki yüksek artışlar nedeniyle enflasyonun yükselmesine rağmen Merkez Bankası, enflasyonda görülen artışın kalıcı bir nitelik taşımadığı değerlendirilmesinde bulunarak politika duruşunu korumuş ve temkinli faiz indirimlerine devam etmiştir. Bununla birlikte, gıda ve enerji fiyatlarındaki gelişmelerin genel fiyatlama davranışlarına etkileri konusundaki risklere ve bununla ilişkili olarak enflasyon beklentilerindeki katılığa dikkat çekerek temkinli olunması gerektiği vurgulanmıştır. Sonuç olarak, 2007 yılında Merkez Bankası gecelik borçlanma faiz oranı, toplamda 175 baz puan azalarak yüzde 17,50 seviyesinden yüzde 15,75 seviyesine gerilemiş bulunmaktadır (Tablo 5). Ancak, para politikası faiz oranlarında gerçekleştirilen indirimlere rağmen, mevcut para politikası duruşu hala sıkı bir düzeyi ifade etmekte olup, enflasyondaki düşüş sürecini desteklemektedir.

Son iki yıl içinde ortaya çıkan bir dizi arz şoku nedeniyle enflasyonun hedeflerin belirgin olarak üzerinde kalmasına rağmen, 2007 yılı boyunca enflasyon beklentileri gerek 12 ay gerekse

5

2007 Yılında Para Politikası Kurulu Toplantıları ve Faiz Kararları

PPK Toplantı Tarihleri	Faiz Kararı	Faiz Oranı
16 Ocak 2007	Değişiklik yapılmadı	17,50
15 Şubat 2007	Değişiklik yapılmadı	17,50
15 Mart 2007	Değişiklik yapılmadı	17,50
18 Nisan 2007	Değişiklik yapılmadı	17,50
14 Mayıs 2007	Değişiklik yapılmadı	17,50
14 Haziran 2007	Değişiklik yapılmadı	17,50
12 Temmuz 2007	Değişiklik yapılmadı	17,50
14 Ağustos 2007	Değişiklik yapılmadı	17,50
13 Eylül 2007	-0,25	17,25
16 Ekim 2007	-0,50	16,75
14 Kasım 2007	-0,50	16,25
13 Aralık 2007	-0,50	15,75

Kaynak: TCMB.

24 ay sonrası için düşüş eğilimi göstermiştir. Bununla birlikte, 2007 yılında, özellikle son çeyrekte, beklentilerdeki iyileşme sınırlı kalmıştır. Bu gelişmede fiyatlamada davranışlarının geçmiş enflasyona kısmen endeksli olmasının yanı sıra yönetilen/yönlendirilen fiyatlarda yapılan ve yapılması planlanan ayarlamaların da etkisi bulunmaktadır. Diğer yandan, 2007 Kasım ayı

içinde gerçekleşen fiyat ayarlamalarının orta vadeli enflasyon beklentileri üzerindeki etkisinin sınırlı kalması, ekonomik birimlerin enflasyon hedeflerini büyük oranda referans almaya devam ettiklerini işaret etmektedir. Ancak, orta vadeli enflasyon beklentilerinin yüzde 4 olan enflasyon hedefinin halen üzerinde seyretmesi, para politikasının temkinli olmasını gerektirmektedir.

Döviz Kuru Politikası

Merkez Bankası 2007 yılında dalgalı döviz kuru rejimi uygulamasına devam etmiştir. Bu rejim çerçevesinde döviz kurları piyasadaki arz ve talep koşulları tarafından belirlenmekte, Merkez Bankasının herhangi bir kur hedefi bulunmamaktadır. Ancak, döviz kurlarında aşırı oynaklık görülmesi ya da aşırı oynaklığa neden olabilecek gelişmelerin yaşanması durumunda Merkez Bankası, döviz piyasalarına doğrudan alım ya da satım müdahaleleri yapabilmektedir. Bunun yanı sıra, Merkez Bankası, rezerv biriktirme amaçlı döviz alım ihaleleri düzenleyebilmektedir.

Merkez Bankası döviz piyasasındaki arz ve talep koşullarını mümkün olduğunca düşük düzeyde etkilemek için, 2005 yılından itibaren döviz alım ihalelerini önceden açıklanan programa uygun olarak ve yine önceden ilan edilmiş limitler dahilinde gerçekleştirmeye başlamış, döviz likiditesinde olağanüstü farklılaşmalar görülmedikçe bu programlarda değişikliğe gitmeme ilkesini benimsemiştir. Bu çerçevede, 2007 yılı döviz alım ihale koşulları 13 Aralık 2006 tarihli ve "2007 Yılında Para ve Kur Politikası" başlıklı duyuru ile ilan edilmiştir. Buna göre, günlük alım tutarı 15 milyon ABD doları ihale ve yüzde 200 oranında opsiyon (30 milyon ABD doları) olmak üzere en fazla 45 milyon ABD doları olarak belirlenmiştir. Ocak-Temmuz 2007 döneminde, söz konusu duyuruda öngörülen ilkeler doğrultusunda döviz alım ihaleleri düzenlenmiştir.

2007 yılı Temmuz ayından itibaren, makroekonomik politikalara ilişkin olumlu beklentilerle birlikte, sonraki

dönemlerde, ülkemize yönelik sermaye girişlerinin güçlü olmaya devam edeceği ve döviz arzının döviz talebine kıyasla artacağı öngörüsü oluşmuştur. Böyle bir ortamda, rezerv birikimini hızlandırmak amacıyla 25 Temmuz 2007 tarihinden itibaren günlük döviz alım ihale miktarı 40 milyon ABD dolarına, ihalelerde kullanılan opsiyon tutarı ise 80 milyon ABD dolarına yükseltilmiş ve bu karar bir basın duyurusu ile kamuoyuyla paylaşılmıştır. Söz konusu basın duyurusunda, ayrıca, döviz arzına ilişkin gelişmelerin yakından takip edileceği ve öngörülenin dışında gelişmeler olması durumunda günlük ihale ve/veya opsiyon tutarlarında önceden duyurularak değişiklik yapılabileceği de belirtilmiştir. Nitekim, izleyen dönemlerde, gelişmiş ülke konut ve kredi piyasalarındaki olumsuz gelişmelerin etkisiyle diğer gelişmekte olan ülke piyasalarında olduğu gibi ülkemiz piyasalarında da oynaklığın arttığı gözlemlenmiştir. Bu nedenle, 15 Ağustos 2007 tarihinden itibaren günlük döviz alım ihalelerinde alımı yapılacak tutar tekrar 15 milyon ABD doları ihale ve 30 milyon ABD doları opsiyon olmak üzere en fazla 45 milyon ABD dolarına düşürülmüştür.

Son olarak, merkez bankaları tarafından konut ve kredi piyasalarında yaşanan sorunların azaltılmasına yönelik alınan önlemler, söz konusu piyasalarda dalgalanmanın azalmasına ve küresel risk iştahının yeniden artmasına neden olarak, diğer gelişmekte olan ülkelerle birlikte ülkemize yönelik sermaye girişlerinin de güçlenmesini sağlamıştır.

Bu nedenle, 9 Ekim 2007 tarihinde başlamak üzere ihalelerde alımı yapılacak tutar günlük 30 milyon ABD doları ihale ve 60 milyon ABD doları opsiyon olmak üzere en fazla 90 milyon ABD doları olacak şekilde artırılmıştır.

2007 yılında döviz piyasalarına alım ya da satım yönünde müdahalede bulunulmamış, ancak, ihaleler yoluyla alımı yapılan toplam döviz tutarı 9,9 milyar ABD dolarına ulaşmıştır. Sonuç olarak, Aralık 2007 sonu itibarıyla, Merkez Bankası brüt döviz rezervleri 73,3 milyar ABD doları seviyesindedir.

Likidite Yönetimi

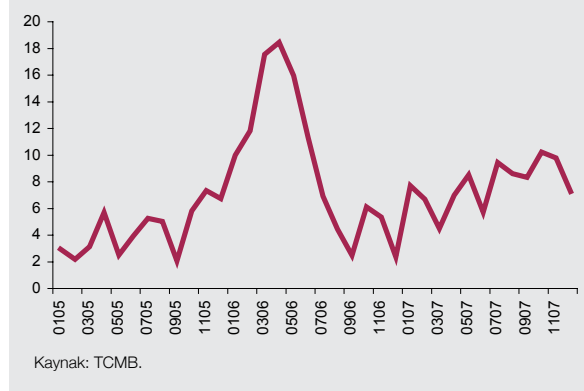
Gecelik piyasada sterilize edilen likidite fazlası 2007 yılı boyunca artış eğilimi göstermiştir. 2006 yılının son çeyreğinde günlük ortalama 2,4 milyar YTL olan likidite fazlası, Merkez Bankasının döviz alım ihalelerine yeniden başlamasının da etkisiyle 2007 yılının ilk çeyreğinde günlük ortalama 6,3 milyar YTL olarak gerçekleşmiştir. Hazine'nin borç çevirme oranının, sene başında öngörülen seviyesinin üzerine çıkmasına rağmen, Merkez Bankasının devam eden döviz alım ihaleleri, likidite fazlasındaki artışın diğer çeyreklerde de sürmesine neden olmuştur. 2007 yılının ikinci, üçüncü ve dördüncü çeyreklerinde günlük ortalama likidite fazlası sırasıyla 7,2, 8,9 ve 9,2 milyar YTL olarak gerçekleşmiştir (Grafik 13).

Likidite düzeyindeki bu gelişmeleri takiben, Para Politikası Kurulu, 12 Temmuz 2007 tarihindeki toplantısında açık piyasa işlemlerinde kullanılan mevcut araçların yanı sıra, likidite yönetiminin etkinliğinin artırılması amacıyla, gerekli görüldüğünde, likidite senetlerinin de kullanılabileceği değerlendirilmiştir. Bu doğrultuda, ilk likidite senedi 19 Temmuz 2007 tarihinde 32 gün vadeli olarak ihraç edilmiştir. Likidite senedi ihracı, 23 Ağustos 2007 ve 17 Ekim 2007 tarihlerinde ihraç edilen, sırasıyla 40 ve 30 gün

vadeli senetler ile devam etmiştir. Yılın son likidite senedi ihracı ise 16 Kasım 2007 tarihinde 61 gün vadeli senet ile gerçekleşmiştir.

Yukarıda belirtilen etkenlerin dışında, 2007 yılında para tabanındaki artış, Hazine'nin Merkez Bankasına olan kupon ve anapara itfaları ve Hazine'nin net döviz cinsi borç ödeyicisi olması likiditeyi azaltıcı etki yaparken, Merkez Bankasının zorunlu karşılıklar ve fazla likiditeyi çekmek için yaptığı faiz ödemeleri ve Hazine'nin Merkez Bankası nezdindeki hesaplarındaki azalış ise likiditedeki artışa katkıda bulunmuştur.

13 Açık Piyasa İşlemleri (Net, Aylık Ortalama, Milyar YTL)

2.3. FİNANSAL İSTİKRAR GELİŞMELERİ VE FAALİYETLER

Merkez bankaları para politikası karar sürecinde bir bütün olarak finansal sistemin istikrarını gözetmekte, sistemi tehdit eden ve sistemik risk yaratıcı çeşitli faktörleri makro bazda değerlendirmektedir. Finansal sistemin makro düzeyde değerlendirilmesi, finansal istikrarı bozabilecek unsurların tespiti ve gereken

önlemlerin alınması, para politikası uygulayıcısı, ödeme sistemleri sorumlusu ve son kredi mercii olan merkez bankalarının görevleri arasındadır.

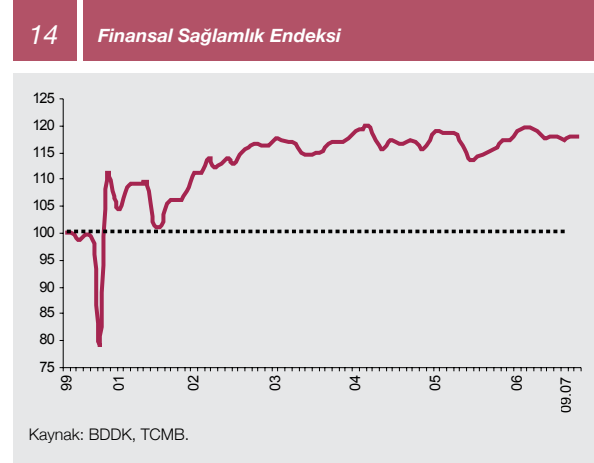
Bankamız, gelişmeler karşısında finansal sistemin istikrarını sağlamak için gerekli tedbirleri almakta, finansal istikrara ilişkin değerlendirmelerini de şeffaflık

ilkesi doğrultusunda Finansal İstikrar Raporu yoluyla yılda iki kez kamuoyu ile paylaşmakta ve finansal sisteme ilişkin kırılganlıklar ve riskler konusunda uyarıda bulunmaktadır. Bu çerçevede, Bankamızca 13 Aralık 2006 tarihinde ilan edilen "2007 Yılında Para ve Kur Politikası"nda belirtildiği şekilde, Finansal İstikrar Raporu 31 Mayıs ve 30 Kasım 2007 tarihlerinde kamuoyuna sunulmuş, söz konusu raporların İngilizcesi de daha sonra yayımlanmıştır.

2007 yılı Amerika Birleşik Devletleri eşikaltı ipotekli konut finansmanı piyasalarında yaşanan problemlerin küresel likidite koşulları ve finansal istikrar üzerindeki etkilerine ilişkin kaygıların ön plana çıktığı bir yıl olmuştur. Öte yandan, yaşanan dalgalanmanın, ülkemizin de aralarında bulunduğu gelişmekte olan ülkelere etkisi, yerleşmiş eşikaltı ipotekli konut finansmanı piyasalarının bulunmayışı ve son yıllarda ekonomik temellerinde sağlanan iyileşmeye bağlı olarak sınırlı kalmıştır.

2007 yılında bankacılık sektörü büyümesini sürdürmüş, sektörün bilanço büyüklüğünün GSYİH'ye oranı artmıştır. Yabancı yatırımcıların Türk bankacılık sektörüne ilgisinin devam etmesi olumlu

beklentilere işaret etmekte olup, sektörün büyüme potansiyelini ortaya koymaktadır.

Bankacılık sektörünün sağlamlığının bir göstergesi olarak izlediğimiz Finansal Sağlık Endeksi, 2007 yılında yüksek seviyesini korumuştur. 2007 yılında yaşanan küresel dalgalanma, 2006 yılındakinden daha şiddetli ve uzun olmakla beraber, bu dalgalanmanın endeks üzerindeki etkisi geçen yıldakine göre sınırlı kalmıştır. Bu durum, finansal istikrar açısından olumlu olarak değerlendirilmektedir.

Türkiye Mali Sektör Değerlendirme Programında Bankamız Görevleri İle İlgili Değerlendirmeler

Mali Sektör Değerlendirme Programı (FSAP), IMF ve Dünya Bankası'na yürütülen ve ülkelerin finansal sektörlerinin analiz edilerek, sektördeki zayıflıkların teşhis edilmesine yönelik kapsamlı bir değerlendirmedir.

Türkiye-FSAP değerlendirmesi Hazine Müsteşarlığı'nın koordinasyonunda finansal sektörle ilgili tüm kurum ve kuruluşların katılımıyla 2005 yılında başlatılmış, yapılan çalışmalar sonucunda ülkemizin finansal sektörüne ilişkin değerlendirmeleri içeren Finansal Sistem İstikrarının Değerlendirilmesi Raporu (FSSA) IMF'nin internet sitesinde⁴ yayımlanmıştır.

Söz konusu Rapor'da, Bankamız görev alanına giren para politikası uygulamaları ve ödeme sistemlerine ilişkin bulgu ve tavsiyeler bulunmaktadır. Raporda, para politikası uygulamalarına ilişkin olarak; para

politikasının şeffaflık düzeyinin oldukça yüksek olduğu, para politikasının oluşturulmasında ve kamu sektörünün finansmanı konusunda bağımsızlığın sağlandığı ve Merkez Bankası ile Hükümet arasındaki ilişkilerin çerçevesinin iyi tanımlandığı belirtilmiştir. Ayrıca, Rapor'da, Para Politikası Kurulunun kararlarına ilişkin açıklamaların zamanında yapıldığı, istatistikler ile ekonomik analizlerin yayınlanmasının para politikasının amaçlarının daha iyi anlaşılmasını sağladığı ve Bankamız tarafından oluşturulan para politikasının şeffaflığına ilişkin kültürün oldukça iyi yerleştirildiği açıklanmaktadır.

Rapor'da, ödeme sistemlerine ilişkin olarak, FSAP tarafından sistemik olarak önemli görülen elektronik fon transferi-elektronik menkul kıymet transferi ve çek takas sistemi değerlendirilmiştir. Rapor'da,

⁴ <http://imf.org/external/pubs/ft/scr/2007/cr07361.pdf>

Merkez Bankasının finansal istikrar kapsamındaki görevleri çerçevesinde ödeme ve mutabakat sistemlerinin güvenliğini ve etkinliğini artırma konusuna büyük önem verdiği, sistemik olarak önemli ödeme sistemlerinin BIS-CPSS Komitesinin belirlediği temel ilkeler ile büyük ölçüde uyumlu olduğu, Ödeme ve Mutabakat Sistemlerinin, teknik olarak etkin ve güvenilir olduğu, uygun düzenleyici çerçeve ve etkin gözetim ile desteklediği ve TCMB Kanunu, ilgili yönetmelik, genelge ve diğer Kanunlar ile ödeme sistemlerinde sağlam hukuksal alt yapının sağlandığı belirtilmiştir.

Elektronik Fon Transferi-Elektronik Menkul Kıymet Transferi (EFT-EMKT) sistemi ile ilgili olarak; söz konusu sistemde yer alan katılımcıların likidite riskini azaltmak amacıyla gün içi likidite imkanı, kuyruklama imkanı ve kilitleme çözümlerine ilişkin düzenlemelerin uluslararası uygulamalarla uyumlu olduğu, güvenlik, operasyonel güvenilirlik ve acil durum düzenlemeleri standartlarının yüksek olduğu ve Ödeme Sistemlerine katılımın adil, objektif ve kamuya açık olduğu vurgulanmaktadır. Ayrıca, EFT-EMKT sistemine ilişkin ulaşılabilir bilgilerin

katılımcıların sisteme üye olmaları nedeniyle maruz kalacakları finansal, operasyonel ve itibar risklerini tamamen anlamaları için yeterli olduğu, gün sonunda sistemde mutabakatı yapılmamış işlem kalmadığı, Bankamızın teminat karşılığı gün içi likidite sağlaması nedeniyle kredi riskine maruz kalmadığı, EFT-EMKT sisteminin operasyonel ihtiyaçları karşılar nitelikte olduğu ve sistemin güvenlik ve güvenilirlik açılarından sağlam olduğu, Rapor'da yer alan diğer bulgulardır.

Çek Takas Sistemi ile ilgili olarak; söz konusu sistemin sorunsuz çalışmasına rağmen, mutabakat sürecini de kısaltacak teknolojik gelişmelere ve görüntü transferine imkan verecek yeni sistemin işleme alındığı, çek takas sisteminin sağlam ve operasyonel olarak güvenilir olduğu, çek takas sisteminin katılımcılarına likidite ve kredi risklerini proaktif olarak yönetme imkanı verdiği vurgulanmaktadır.

FSAP değerlendirmesinde Bankamızın para politikası ile ödemeler sistemine ilişkin uygulamaları büyük ölçüde uyumlu bulunmakla birlikte, geliştirilmesi gereken bir kısım alanlar olduğu vurgulanmış ve bazı tavsiyelerde bulunulmuştur.

2.4. ÖDEME - TAKAS SİSTEMLERİ VE EMİSYON

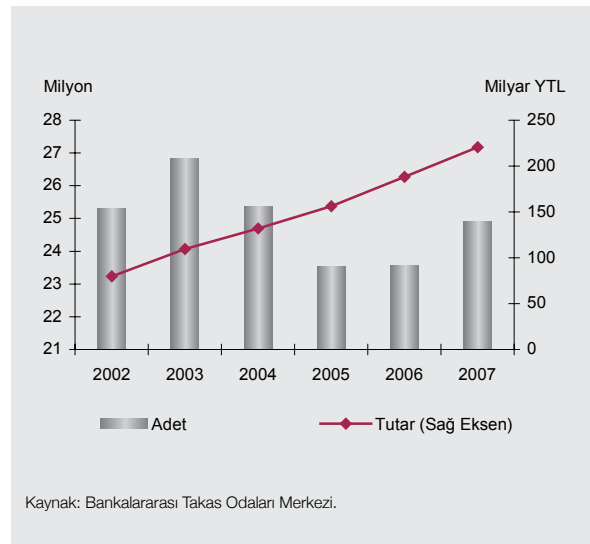
2.4.1. Çek Takası Sistemi

Bankalararası para nakil hareketlerini en aza indirmek ve çek kullanımını yaygınlaştırmak amacıyla, 3167 sayılı Çekle Ödemelerin Düzenlenmesi ve Çek Hamillerinin Korunması Hakkında Kanun uyarınca, Bankamız, çeklerin banka şubeleri arasında hesaben tesviyesini sağlayacak tüzel kişiliği haiz sistemi kurmaya ve gözetimi altında yürütmeye yetkili kılınmıştır. Ayrıca TCMB Kanunu'nun 55 inci maddesinde Bankamızın bankalararası takas odaları işlemlerine nezaret edeceği belirtilmektedir.

Bu çerçevede, 3167 sayılı Kanun'a dayanılarak Bankamızca yayımlanan Yönetmelik uyarınca kurulan Bankalararası Takas Odaları Merkezi (BTOM) faaliyetlerini, Bankamız gözetiminde Ankara ve İstanbul Takas odalarında yürütmektedir.

15

Bankalararası Takas Odalarında Hesaplaşmaya Tabi Tutulan Çekler

2007 yılında, çek takası faaliyetlerine katılan bankalar, yurt çapındaki tüm şubelerinden takasa konu olabilecek çeklerin tamamına yakınına Bankalararası İstanbul Takas Odasında işleme almıştır.

Ödeme sistemleri arasında önemli bir yer tutan çek takası faaliyetlerinin kesintisiz ve sorunsuz bir şekilde

hizmet verebilmesi büyük önem taşımaktadır. Bu nedenle, sunulan hizmetin kalitesinin ve etkinliğinin artırılabilmesi amacıyla teknolojik gelişmeler takip edilmekte ve mevcut takas yazılımında ortaya çıkan gereksinimler de dikkate alınarak iyileştirme yapılmaktadır.

2.4.2. 2007 Yılında Ödeme Sistemleri Konulu Gelişme ve Faaliyetler

2.4.2.1. Ödeme Sistemleri İzleme ve Raporlama

Ödeme sistemlerindeki küresel değişikliklerin, gelişmelerin incelenmesi ve değerlendirilmesi konusundaki çalışmalara 2007 yılı içinde de devam edilmiştir.

Bu çerçevede özellikle izlenen uluslararası ödeme sistemleri şunlardır:

- CLS: Dünyadaki çeşitli RTGS ödeme sistemlerini birbirine bağlayarak, döviz mutabakatlarının risk olmadan gerçekleştirilmesini sağlayan CLS sistemindeki gelişmeler takip edilmiş, CLS katılım kriterlerinde yapılan değişiklik sonrasında YTL'nin de CLS sistemine katılım için gereken özellikleri sağladığının belirlenmesi üzerine, CLS ile gizlilik anlaşması imzalanarak

YTL'nin CLS sistemine dahil edilmesi konusunda çalışmalara başlanmıştır. Ayrıca, Türkiye Bankalar Birliği koordinasyonunda Bankaların katılımı ile konunun değerlendirildiği bir toplantı düzenlenmiştir. Bu kapsamda yapılan çalışmaların 2008 yılında devam etmesi planlanmaktadır.

- SWIFT: SWIFT ve mesaj standartları ile ilgili gelişmeler takip edilmiştir.
- TARGET2: TARGET2 ve Target2 Securities sistemleri ile ilgili çalışmalar takip edilmiştir.
- SEPA: Avrupa'da oluşturulmaya çalışılan Tek Ödeme Alanı kapsamındaki gelişmeler izlenmiştir.

2.4.2.2. EFT-EMKT Merkez Platformunun Yenilenmesi

2007 yılı içerisinde EFT-EMKT merkez sistemlerinin yazılım ve donanım platformunun yenilenmesi çalışmalarına başlanmıştır. Bu çerçevede

- Yeni bir donanım gerçekleştirilen ihale sonrasında seçilmiş, teslim alınmış ve kuruluşu tamamlanmıştır.
- EFT-EMKT merkez uygulama yazılımlarının yeni donanım üzerinde çalışabilecek şekilde

değiştirilmesi konusundaki çalışmalar başlatılmıştır.

- EFT-EMKT merkez sistemleri üzerindeki çeşitli işletim ve raporlama programlarının yeni platforma adapte edilmesi çalışmaları tamamlanmıştır.

Yeni platformun 2008 yılının ilk yarısında devreye alınması planlanmaktadır.

2.4.2.3. Bölge Ülkeleri Ödeme Sistemleri Çalıştayı

2001'den bu yana Uluslararası Hesaplaşmalar Bankasının (BIS) Ödeme ve Hesaplaşma Sistemleri Komitesi (CPSS) ile ortaklaşa düzenlenmekte olan Bölge Ülkeleri Ödeme Sistemleri Çalıştayı 13-16 Haziran 2007 tarihlerinde Ankara'da gerçekleştirilmiştir.

Çalıştayda perakende ödeme sistemleri ve Avrupa Tek Ödeme Alanı (SEPA), ödeme sistemlerinde iş

sürekliliğinin planlanması, yüksek tutarlı ödeme sistemlerinde son CPSS çalışmaları, merkez bankalarınca sağlanan servislerin ücretlendirilmesi, menkul kıymet mutabakat sistemlerinin merkez bankalarınca kullanımı, kambiyo işlemlerinin mutabakatı, uluslararası havale servisleri, ödeme sistemleri gözetiminde merkez bankalarının rolü konularında konuşmalar ve ülke sunumları yer almıştır.

2.4.2.4. "Payment Systems in Turkey" Kitabının Yayımlanması

2000 yılında Ödeme Sistemleri Müdürlüğü'nün çalışması sonucu bir BIS-CPSS yayını olarak basılmış olan "Payment Systems in Turkey" kitabının ülkemiz ödeme sistemlerinin güncel durumunu gösterir biçimde yenilenmesi ve yeniden basılması için gerekli çalışma yürütülmüştür.

Çalışmada, kitabın yayımından bu yana ülkemizde ödeme sistemleri alanında kaydedilen gelişmeler araştırılarak her bir sistemi ve ödeme aracını

tanıtan bölümler hazırlanmış; ayrıca ödeme sistemlerine ilişkin kullanım istatistikleri derlenerek tablolandırılmıştır.

"Payment Systems in Turkey" kitabının ikinci baskısı Haziran 2007'de yayımlanmış olup, kitabın kopyasına Bankamız web sitesinde eft.tcmb.gov.tr/pdf/Turkey-RedBook.pdf adresinden, BIS'in web sitesinde ise www.bis.org/publ/cpss80.htm adresinden erişilebilir.

2.4.2.5. EFT-EMKT Mesaj Değişiklikleri

Türkiye Bankalar Birliği EFT-EMKT Operasyon Çalışma Grubu'nun talebi ile geliştirilen KRED-SWIFT mesajı Aralık 2007'de işleme alınmıştır.

Yeni mesajla SWIFT'ten gelen mesajların tam otomasyon yoluyla, alıcısına ulaştırılması hedeflenmektedir.

2.4.2.6. Katılımcı Aktarıcı Bilgisayar Yazılımlarının Yeni Platforma Uyarlanması

EFT-EMKT katılımcı sistemlerinde kullanılmakta olan FASTWIRE uygulama yazılımının üzerinde çalışmakta olduğu HP Alpha Server donanımlarının üretim ve satışının durdurulması nedeniyle, HP Integrity sunucularında çalışmasını teminen uyarlama çalışmalarına başlanmıştır.

Bu kapsamda, donanım üreticisi firma ile görüşmeler sürdürülmektedir. Yazılımı geliştiren LogicaCMG firması ile yazılımın HP Integrity sunucularına taşınmasına yönelik proje başlatılmıştır.

2.4.2.7. EFT-EMKT Sistemi Kullanım İstatistikleri

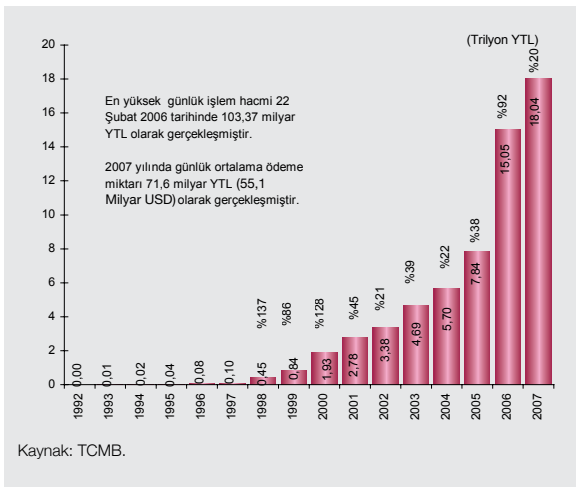
EFT-EMKT Sisteminden geçen mesaj ve para hacmi yıllar itibarıyla artış göstermektedir. Sistemden geçen işlemlerin parasal tutarı 2007 yılı için toplam 18,04 trilyon YTL olmuştur. 2007 sonu itibarıyla günlük ortalama parasal işlem tutarı 71,6 milyar YTL olarak gerçekleşmiştir.

Sistemde 2007 yılında 107,2 milyon adet işlem gerçekleşmiştir. 2007 sonu itibarı ile günlük en yüksek işlem adedine 17 Aralık tarihinde 912.359 işlemle ulaşılmıştır. 2007 yılında günlük ortalama mesaj adedi 425.517 olarak gerçekleşmiştir.

EFT-EMKT Sisteminde katılımcı sayısı 2007 sonu itibarıyla 48'dir.

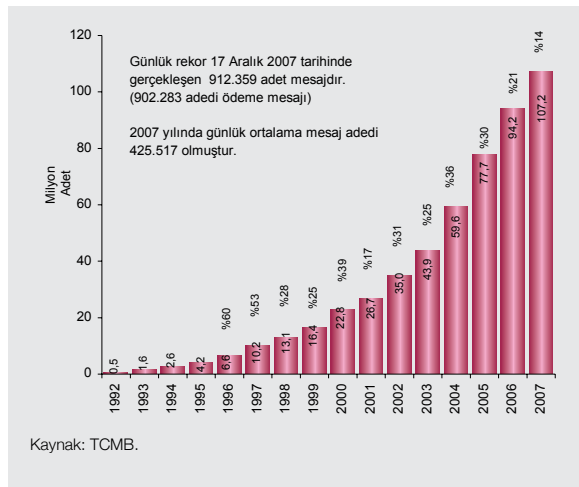
16

EFT-EMKT Sisteminde Gerçekleşen Toplam Ödeme Tutarı

17

EFT-EMKT Sisteminden Geçen Toplam Mesaj Adedi

2.4.3. Emisyon İşlemleri

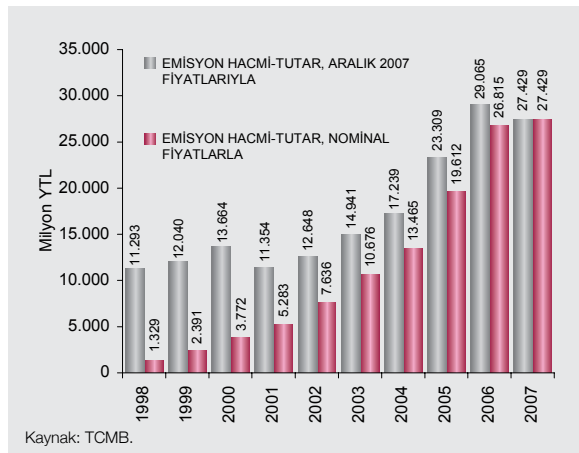
2007 yıl sonu itibarıyla emisyon hacmi bir önceki yıla göre yüzde 2,3 oranında artış göstererek 27,4 milyar YTL'ye ulaşmıştır. Bu artışın düşük olması, 31 Aralık 2006 tarihindeki Kurban Bayramı öncesinde yaşanan emisyon hacmi artışından kaynaklanmaktadır. Kasım 2006 – Kasım 2007 dönemleri karşılaştırıldığında bu oranın yüzde 20,3 düzeyinde gerçekleştiği görülmektedir.

Nominal emisyon hacmindeki küçük ölçekli artış nedeniyle reel emisyon hacmi 2006 yılına göre gerilemiştir (Grafik 18).

1998-2001 yılları arasında "Emisyon Hacmi / GSYİH" oranı ortalama yaklaşık yüzde 2,2 düzeyinde

18

Emisyon Hacmi (Reel ve Nominal, 1998-2007)

gerçekleşmiştir. 2002-2007 döneminde ekonomik belirsizliklerin önemli ölçüde ortadan kalkmasının etkisiyle, yüksek büyüme performansına rağmen, 2007 yılı sonunda yüzde 3,2 seviyesine yükselmiştir (Grafik 19).

Tedavülden kaldırılan ve 10 yıllık zaman aşımı süresi devam eden TL banknotlar hariç tutulduğunda, 31 Aralık 2007 tarihi itibarıyla tedavüde 779,8 milyon adet banknot bulunmaktadır.

2007 yılı sonunda TL banknotlar hariç emisyon hacminin kupür dağılımında, adet ve tutar olarak en yüksek paya sahip olan kupür 50 YTL'dir. En büyük 2 kupürün (50 ve 100 YTL'nin) toplam içindeki payı ise adet olarak yüzde 46,2'ye, tutar olarak da yüzde 81,8'e ulaşmıştır.

2007 yılında Merkez Bankasının, hizmet verdiği 21 şube, 13 banknot deposu ve 1 vezne merkezinde

19

Emisyon Hacminin GSYİH'ye Oranı

107,6 milyar YTL'lik tahsilat, 108,2 milyar YTL'lik tediye olmak üzere toplam 215,8 milyar YTL'lik işlem gerçekleştirilmiştir.

6

31.12.2007 Tarihinde Tedavüde Bulunan Banknotlar*

Kupür	Tutar	Yüzde Dağılım	Adet	Yüzde Dağılım
100 YTL	8.486.001.250,00	31,2	84.860.012,50	10,9
50 YTL	13.782.587.675,00	50,6	275.651.753,50	35,3
20 YTL	3.191.314.700,00	11,7	159.565.735,00	20,5
10 YTL	1.205.215.040,00	4,4	120.521.504,00	15,5
5 YTL	554.624.920,00	2,0	110.924.984,00	14,2
1 YTL	28.251.647,00	0,1	28.251.647,00	3,6
TOPLAM	27.247.995.232,00	100,0	779.775.636,00	100,0

* Tedavülden kaldırılan ve 10 yıllık zaman aşımı süresi devam eden TL banknotlar hariç.
Kaynak: TCMB.

Şubelerimizin bulunmadığı illerde gerek banknot kalitesinin iyileştirilmesi, gerekse piyasanın çeşitli kupür ihtiyacının zamanında karşılanabilmesi amacıyla (13 ilde) faaliyete geçen banknot depolarında 2007 yılında 10,9 milyar YTL'lik tahsilat, 11,5 milyar YTL'lik tediye işlemi yapılmıştır. Diğer bir ifadeyle, Bankamızda gerçekleşen toplam işlem

hacminin yaklaşık yüzde 10,4'ü banknot depolarında gerçekleşmiştir.

İstanbul ilinin Anadolu Yakası'nda faaliyet gösteren Vezne Merkezi ise 19 milyar YTL'lik işlem hacmi ile toplam işlem hacminden yüzde 8,8 oranında pay almış olup adeta dördüncü büyük şubemiz gibi faaliyet göstermiştir.

2.5. DÖVİZ REZERV VE RİSK YÖNETİMİ

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti'nin döviz cinsinden olan borçlarına karşılık iç ve dış borç servisini gerçekleştirmek, dışsal şoklara karşı gerekli döviz likiditesini buldurmak, para ve kur politikası uygulamalarını desteklemek, piyasalara güven vermek gibi amaçlara yönelik olarak tutulan Bankamız rezervlerinin yönetimine ilişkin uygulamaların temel dayanağı, 1211 sayılı TC Merkez Bankası Kanunu'nda yer almaktadır. Ayrıca, Kanun'la verilen görev ve yetkiye dayanarak Banka Meclisi'nin, döviz ve altın rezerv yönetimine ilişkin düzenlediği yönetmelikler ve aldığı kararlar da rezerv yönetimi uygulamalarının çerçevesini oluşturmaktadır.

Bankamızda, rezerv yönetiminde karar alma süreci üç aşamalı hiyerarşik bir yapıda oluşturulmuştur. En yüksek karar organı olarak Banka Meclisi, Kanun'da sırasıyla güvenli yatırım, likidite ve getiri olarak sıralanan önceliklere göre hazırlanan Döviz Rezerv Yönetimi Yönetmeliğini onaylayarak rezerv yönetimi için genel yatırım kriterlerini belirlemekte, uygulamaya dönük kararların alınması konusunda Yönetim Komitesi ve Döviz Risk ve Yatırım Komitesi (DRYK)'ni yetkilendirmektedir. Banka Meclisince onaylanan Döviz Rezerv Yönetimi Yönetmeliği çerçevesinde, Yönetim Komitesi ve DRYK'nin aldığı kararlar, kurumsal karar alma sürecinin ikinci aşamasını oluşturmaktadır. Bu aşamada, Banka'nın genel risk toleransı ve yatırım stratejisini yansıtan Stratejik Model Portföy (SMP) belirlenerek karara bağlanmaktadır. SMP, Banka'nın stratejik varlık tahsisine ilişkin tercihlerini göstermekte olup, her yıl sonunda ertesi yıl uygulanmak üzere DRYK tarafından belirlenmekte, Yönetim Komitesinin onayı ile yürürlüğe konulmaktadır. Yönetmelik ve SMP ile belirlenen tercih ve kısıtlar çerçevesinde rezerv yönetimi uygulamalarının gerçekleştirilmesi kurumsal karar alma sürecinin üçüncü ve son aşamasını oluşturmaktadır. Rezerv yönetimi uygulamaları, görevler ayrılığı ilkesine göre oluşturulan bir organizasyon yapısı içerisinde gerçekleştirilmektedir. Buna göre, rezerv yönetim faaliyetleri Döviz İşlemleri Müdürlüğüne yürütülürken, rezerv yönetimine

ilişkin risk yönetimi Döviz Risk Yönetim Müdürlüğü tarafından yerine getirilmektedir.

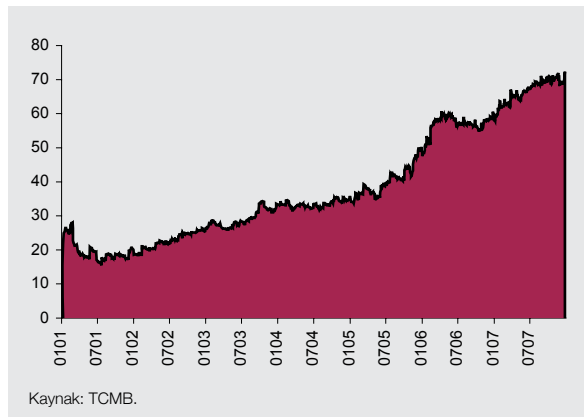
Rezerv yönetimi, Yönetmeliğe ve SMP'ye uygun olarak, belirlenen hedefler ve limitler çerçevesinde uluslararası piyasalarda yapılan spot ve vadeli döviz alım/satım işlemleri, yurtdışı efektif alım/satımı ve sevkiyatı ile yurt içi efektif sevkiyat işlemleri, döviz depo işlemleri, menkul kıymet alım/satım işlemleri, geri alım vaadiyle satım işlemleri, geri satım vaadiyle alım işlemleri, menkul kıymet borç verme işlemleri ile riskten sakınım amacı ile risk yönetimine yönelik olarak kullanılabilecek türev ürünlere dayalı işlemlerle gerçekleştirilmektedir.

Uluslararası standartta olan Bankamız altın rezervleri, Kanun'da yer alan hüküm ve şartlar dahilinde, Banka Meclisince düzenlenen yönetmelik çerçevesinde yönetilmektedir. Bu yönetmelik uyarınca, altın rezervlerine ilişkin doğrudan altın alım/satımı, altın depo ve altın "swap" işlemleri yapılabilmektedir. Rezervlerimizin sadece yüzde 4'ü büyüklüğündeki altın mevcutlarının miktarında (ons) 2007 yılı boyunca bir değişiklik yaşanmamıştır.

Rezerv yönetimi sırasında karşılaşılan risklerin tanımlanarak kontrolü, stratejik varlık tahsisi, dolayısıyla SMP'nin belirlenmesi aşamasında başlamaktadır. Döviz rezervlerinin öncelikli hangi para birimleri cinsinden, hangi yatırım araçlarında ve hangi vadelerde yatırıma tabi

20

Merkez Bankası Döviz Rezervleri (Milyar USD)

tutulacağı belirlendiğinde rezerv yönetiminden elde edilecek getiri ile maruz kalınacak finansal riskler büyük ölçüde belirlenmiş olmaktadır. Banka'nın stratejik varlık tahsisine ilişkin tercihlerini yansıtan SMP; hedef döviz kompozisyonu, hedef vade kompozisyonu ve bunlardan sapma limitleri, temel para birimleri bazında oluşturulacak alt portföylerin sayısı ve oranları, maksimum işlem limitleri toplamı, kullanılabilir işlem türleri ile yatırım yapılabilecek ülkeleri ve yatırım araçlarını ifade eden yatırım evreninden oluşmaktadır. SMP belirlenirken, sermayenin korunması ve gerekli likiditenin temini kısıtları altında getiri elde edilmesi hedeflenmekte,

ülkenin ulusal varlığı olan rezervlerin basiretli yönetimine büyük önem verilmektedir. Bankamız risk toleransı çerçevesinde kabul edilebilir genel risk düzeyi SMP ile belirlendikten sonra, mevcut risklerin ölçülmesi, gözetimi ve raporlanması düzenli olarak yapılmaktadır.

Sonuç olarak, uluslararası ekonomik ve mali piyasalardaki gelişmelere paralel olarak rezerv ve risk yönetimindeki teorik ve teknik gelişmeler yakından takip edilmekte, Bankamız gereksinimleri dikkate alınarak ülkemiz uygulamasının günümüz koşullarına paralel gelişme göstermesi sağlanmaktadır.

2.6. AVRUPA BİRLİĞİ UYUM ÇALIŞMALARI

3 Ekim 2005 tarihinde Avrupa Birliği (AB) ile başlayan müzakere sürecinin ilk aşaması olan ve temel olarak, ulusal mevzuatın AB'nin hukuksal düzenlemelerine uyum derecesini tespit etmeye yönelik "tarama süreci" 13 Ekim 2006 tarihinde tamamlanmıştır. Bankamız tarama çalışmalarına doğrudan ve dolaylı olarak 12 fasılda dahil olmuştur (Tablo 7).

Tarama sürecinin ardından, AB müktesebatına uyum çalışmaları kapsamında, ilgili kurum ve kuruluşlarca önümüzdeki dönemde atılması gereken adımların daha ayrıntılı tespiti amacıyla bir çalışma başlatılmıştır. "Türkiye'nin AB Müktesebatına Uyum Programı (2007-2013)" başlıklı çalışmada, her bir fasıl bazında, yapılmasında yarar görülen yasal düzenlemeler, bunların amaç ve kapsamı, bulunduğu aşama, gerçekleştirme takvimi ile sorumlu kurum bilgilerine yer verilmiştir. 17 Nisan 2007 tarihinde kamuoyuna

açıklanan uyum programına Bankamızca, "Sermayenin Serbest Dolaşımı", "Mali Hizmetler" ve "Ekonomik ve Parasal Politika" fasıllarında katkı sağlanmıştır.

29 Mart 2007 tarihinde yapılan Hükümetlerarası Konferans'ta "Sermayenin Serbest Dolaşımı" faslının fiili müzakerelere açılabilmesi için iki kriter getirilmiştir. Bunlar; "AB müktesebatına uyum ve uygulama kapasitesine yönelik kapsamlı bir stratejinin hazırlanması" ve "kara para aklanması ile mücadelede yasal uyum ve uygulamaya yönelik ayrıntılı bir eylem planının hazırlanması"dır. Oluşturulacak strateji ve eylem planı ile, Türk mevzuatının AB müktesebatına uyumunun, hangi kurumlarca, ne tür yasal ve idari düzenlemelerle, hangi zaman dilimi içinde gerçekleştirileceğinin kapsamlı ve somut bir şekilde ortaya konması

7

AB Tarama Sürecinde TCMB Katılımı Olan Fasıllar

Doğrudan İlgili Fasıllar		Doğrudan İlgili Olmayan Fasıllar	
4	Sermayenin Serbest Dolaşımı	2	İşçilerin Serbest Dolaşımı
9	Mali Hizmetler	6	Şirketler Hukuku
17	Ekonomik ve Parasal Politika	16	Vergilendirme
18	İstatistik	19	Sosyal Politika ve İstihdam
32	Mali Kontrol	28	Tüketicinin ve Sağlığın Korunması
33	Mali ve Bütçesel Hükümler	30	Dış İlişkiler

hedeflenmektedir. Bu çerçevede başlatılan "Türkiye'nin Strateji ve Eylem Planı"nın oluşturulmasına yönelik çalışmalara Bankamız tarafından da katılım sağlanmıştır.

AB tarafından uygun görülen fasıllarda AB mevzuatına uyumda, Türkiye'nin mevcut durumunu gösteren ve tam uyumun sağlanmasına yönelik bilgileri içeren "pozisyon belgeleri"nin hazırlanması sürecinde, Bankamız, "Ekonomik ve Parasal Politika", "İstatistik" ve "Mali Kontrol" fasılları için katkı sağlamıştır. Bu fasıllardan "İstatistik" ve "Mali

Kontrol" 26 Haziran 2007 tarihli Hükümetlerarası Konferans'ta fiili müzakerelere açılmıştır.

Bankamızı doğrudan ilgilendiren "Mali ve Bütçesel Hükümler" faslına ilişkin Konsey görüşmeleri 2007 yılında devam etmiştir. "Mali Hizmetler" faslı ise, 14-15 Aralık 2006 tarihli Avrupa Konseyi toplantısında, "Türkiye tarafından, Güney Kıbrıs Rum Yönetimi ile ilgili yükümlülükler yerine getirilene kadar fiili müzakerelerin başlatılmaması" yönünde karar alınan fasıllar arasında yer almaktadır.

2.7. İLETİŞİM POLİTİKASI VE FAALİYETLER

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası etkin bir iletişimi uyguladığı politikaların ayrılmaz bir parçası olarak görmektedir. Bu kapsamda 2007 yılında iletişim politikası, para politikasının etkinliğinin artırılması ve beklentilerin yönetilmesi çerçevesinde şeffaflık, hesap verebilirlik, dürüstlük, tutarlılık ve tarafsızlık temel ilkeleri doğrultusunda uygulanmıştır.

TCMB Kanunu'nun 42. maddesi ve hesap verebilirlik ilkesinin bir gereği olarak Başkan Durmuş Yılmaz tarafından 21 Mayıs ve 12 Kasım 2007 tarihlerinde Bakanlar Kurulunda, 22 Mayıs ve 27 Aralık 2007 tarihlerinde ise Türkiye Büyük Millet Meclisi Plan ve Bütçe Komisyonunda ekonomik görünüm ve para ve kur politikaları uygulamalarına ilişkin sunumlar yapılmıştır.

Öte yandan, 2006 yılında enflasyonun yıl sonu hedefine göre açıklanan belirsizlik aralığının üst sınırı olan yüzde 7 seviyesini aşarak, yüzde 9,65 seviyesinde gerçekleşmesi nedeniyle TCMB, hesap verebilirlik ilkesi çerçevesinde sapmanın nedenlerini ve olası gelişmelerin değerlendirilmesini Hükümet'e ve kamuoyuna 22 Ocak 2007 tarihinde "açık mektup" aracılığıyla duyurmuştur.

Şeffaflığın önemli bir göstergesi olarak TCMB bilançosu ve gelir-gider tabloları 2000 yılından bu yana bağımsız denetimden geçirilmekte ve sonuçları bir rapor aracılığıyla kamuoyuna duyurulmaktadır. 2006 yılı TCMB bilançosuna ve gelir-gider tablolarına

ilişkin söz konusu rapor 2007 yılı Mart ayında yayımlanmış ve TCMB İnternet sitesi aracılığıyla kamuoyuna duyurulmuştur.

Enflasyon hedeflemesi rejimi çerçevesinde 2007 yılında da Para Politikası Kurulunun kısa vadeli faiz oranlarına ilişkin kararlarının ve toplantı özetlerinin basın duyuruları aracılığıyla TCMB İnternet sitesinde açıklanmasına devam edilmiştir. 2007 yılında getirilen önemli bir yenilik, kararların İngilizce çevirisiyle birlikte aynı anda yayımlanmaya başlanması olmuştur. Ayrıca, Para Politikası Kurulu Değerlendirmeleri Özeti olarak adlandırılan metinler, 2007 yılından itibaren Para Politikası Kurulu Toplantı Özeti adıyla ve aynı anda İngilizce çevirisiyle toplantıyı takip eden 8 iş günü içinde duyurulmaya başlanmıştır.

Aylık enflasyon verilerinin doğru anlaşılmasına katkıda bulunmak amacıyla yayımlanan "Fiyat Gelişmeleri" raporunun da enflasyonun açıklanmasını takip eden 2 iş günü içinde bir basın duyurusu aracılığıyla yayımlanmasına devam edilmiştir.

Temel politika metinlerinden olan Enflasyon Raporları, Başkanın katılımıyla düzenlenen basın toplantılarıyla 29 Ocak, 27 Nisan, 27 Temmuz ve 26 Ekim 2007 tarihlerinde yayımlanmıştır. Raporlarda, 2006 yılı boyunca enflasyona ilişkin 1,5 yıl ilerisini kapsayacak şekilde yer alan orta vadeli öngörüler ve sayısal enflasyon tahminleri 2007 yılından itibaren 2 yıl için verilmeye başlanmıştır.

Böylelikle ekonomik birimlerin daha uzun vadeli bir bakış açısı ile karar alabilmeleri ve önlerini daha iyi görebilmeleri amaçlanmıştır.

Temel amacı olan fiyat istikrarının yanı sıra destekleyici amaç olarak finansal istikrarı da gözeten Merkez Bankası, daha önce açıkladığı yayımlama takvimi uyarınca 31 Mayıs ve 30 Kasım 2007 tarihlerinde Finansal İstikrar Raporu'nu açıklamış, mali sektör ve bankacılık sektörünün bütününe ilişkin görüşlerini kamuoyuyla paylaşmıştır.

Enflasyon Raporu ve Finansal İstikrar Raporu'nun yanı sıra, TCMB çok çeşitli çalışmalar ve raporlar yayımlamaktadır:

2007 yılında, imalat sanayiinde kârlılık, kamu borç stokunun yapısı, döviz kurları, parasal aktarım mekanizması, faiz oranı geçişkenliği, reel sektörün finansal yapısı ile dolarizasyonun yüksek olduğu ülkelerde dış şoklar ve para politikaları konularına ilişkin çalışma tebliğleri yayımlanmıştır.

Öte yandan, banknotlarda sahtecilik hakkında kamuoyunun bilgilendirilmesini sağlamak ve bu konudaki bilinci artırmak amacıyla TCMB, ilgili kurumların işbirliği ile "Banknotlarda Sahteciliğe Dikkat!" başlıklı bir kitapçık hazırlamıştır. Kitapçığa TCMB İnternet sitesinden erişilmektedir.

2006 yılında yayımlanmaya başlayan üç aylık "Bülten" aracılığıyla 2007 yılında da gerek politika uygulamaları gerekse TCMB'nin kurumsal yapısı ve yayınları hakkında kamuoyunun bilgilendirilmesine devam edilmiştir. Yurt içinde ve yurt dışında geniş bir çevreye gönderilen Bülten'e TCMB İnternet sitesinden de ulaşılabilir.

Doğrudan iletişim kapsamında Merkez Bankası Başkanı tarafından 2007 yılında da, yurt içinde ve yurt dışında gerek Banka politika ve uygulamalarını içeren, gerekse güncel ekonomik gelişmeleri değerlendiren çeşitli sunum ve konuşmalar gerçekleştirilmiştir. Bu kapsamda sivil toplum kuruluşları nezdinde Bursa, Uşak, Gaziantep ve Erzurum şehirlerinde şehrin sanayi ve ticaret odaları tarafından basına açık olarak düzenlenen

konferanslarda ekonomik görünüm ile para ve kur politikası uygulamaları konularında sunumlar yapılmıştır. Benzer şekilde, medya temsilcileri ve gazetelerin ekonomi editörleri ile bilgilendirme toplantıları gerçekleştirilmiştir. Başkan'ın konuşma metinlerine ve bazı konuşmalarının video kayıtlarına TCMB İnternet sitesinden erişim mümkündür. 2007 yılında Başkan'ın yanı sıra Para Politikası Kurulu üyelerinin ve Bankanın üst düzey yetkililerinin yaptıkları sunum ve konuşmaların bir bölümü de TCMB İnternet sitesi üzerinden kamuoyu ile paylaşılmıştır.

2006 yılında olduğu gibi, 2007 yılında da üniversitelerden gelen talepler doğrultusunda Bankamızda bilgilendirme programları düzenlenmiş, yıl içinde toplam 215 öğrenciye Banka tarihi, politikaları ve kariyer imkanları hakkında bilgi verilmiş, toplam 1345 öğrenciye Bankamızda staj olanağı sağlanmıştır.

Ayrıca Akademik Çalışmalar için Mali Destek Programı kapsamında mali yardım çalışmalarına 2007 yılında da devam edilmiş ve 12 etkinlikte çeşitli üniversite ve kuruluşlara maddi destekte bulunulmuştur. Programla ilgili ayrıntılı bilgiye TCMB İnternet sitesinden erişilmektedir.

Öte yandan, diğer ülkelerin merkez bankalarına TCMB iletişim politikası, organizasyon yapısı, para politikası uygulamaları ve Türkiye ekonomisi ile Yeni Türk lirası tanıtım kampanyası konularında sunumlar yapılmış ve karşılıklı bilgi alışverişinde bulunulmuştur.

Merkez Bankası, İnternet sitesini 2007 yılında da etkin bir iletişim aracı olarak kullanmaya devam etmiştir. Bu kapsamda "Sıkça Sorulan Sorular" bölümü güncellenmiş ve Türkiye İstatistik Kurumu tarafından hazırlanan Resmi İstatistik Programı (2007-2011) çalışmaları çerçevesinde Merkez Bankasına ait verilerin yayımlanma tarihlerini içeren "Veri Yayımlama Takvimi" siteye eklenmiştir. Ayrıca, ana sayfada yer alan hızlı erişim menüsüne "Konut Finansman Endeksi" bağlantısı ilave edilmiştir. TCMB'nin eğitim politikası, görev tanımları ve kariyer yolu ile staj şartları ve başvurularına ilişkin

detaylı açıklamalar için ana sayfaya eklenen “İnsan Kaynakları” başlıklı bağlantı ile de kullanıcıların bu bilgilere daha kolay erişimi sağlanmıştır.

Merkez Bankası, Banka dışındaki kişi, kurum ve kuruluşlarla iletişimini sağlamak amacıyla oluşturulan elektronik posta adresi iletisimbilgi@tcmb.gov.tr, Bilgi Edinme Kanunu kapsamında oluşturulan Bilgi Edinme Birimi ve BİMER (Başbakanlık İletişim Merkezi) aracılığıyla kendisine yöneltilen başvuruları değerlendirerek cevaplamayı 2007 yılında da sürdürmüştür.

Merkez Bankasının 75. Kuruluş Yıldönümü etkinlikleri kapsamında 1 Haziran 2007 tarihinde Ankara’da düzenlenen uluslararası konferansa Avrupa Merkez Bankası Başkanı Jean-Claude Trichet konuk konuşmacı olarak katılmış ve “Charting a New Global Landscape: The Growing Impact of Emerging Markets on the World Economy” (Yeni Bir Küresel Görünüm: Gelişmekte Olan Piyasaların Dünya Ekonomisi Üzerindeki Büyüyen Etkisi) başlıklı bir konferans vermiştir. Konferansta çeşitli ülkelerden merkez bankası başkanları ve üst düzey yetkilileri, yabancı misyon temsilcileri, ulusal ve uluslararası düşünce kuruluşları, finans kesimi, medya kuruluşları ve üniversitelerden katılımcılar yer almıştır.

Yıldönümü etkinliklerinden bir diğeri, Anadolu Medeniyetleri Müzesi’nin iş birliğiyle düzenlenen “Cumhuriyet Dönemi Banknotları” konulu sergi olmuştur. 23 Mayıs – 15 Haziran 2007 tarihleri arasında ziyarete açılan sergide, Cumhuriyet Dönemi boyunca tedavüle çıkarılan banknotların yanı sıra genel olarak banknot üretim teknikleri ve ön tasarımlardan örnekler yer almış, banknotlara ilişkin özelliklerin ayrıntılı şekilde incelenebileceği bölümler ile banknot üretiminde kullanılan, kamuoyunun belki de ilk defa karşılaştığı bazı özel nesnelere de sunulmuştur. Sergiyi yaklaşık 25 bin kişi ziyaret etmiştir.

Bunların yanı sıra, Merkez Bankasının uluslararası platformlarda etkinliğini artırmak ve politika uygulamalarının tanıtılmasına katkıda bulunmak amacıyla çeşitli toplantılar düzenlenmiştir. Bu kapsamda; 14 – 19 Mayıs 2007 tarihlerinde, yerli

ve yabancı akademisyenler ve TCMB yetkililerinin katılımıyla İzmir’de TCMB’nin ev sahipliğinde European Summer Symposium in International Macroeconomics (ESSIM) Sempozyumu düzenlenmiştir. Sempozyumda “Para Politikası, İşgücü Piyasaları ve Büyüme” konuları tartışılmıştır. 15 – 16 Haziran 2007 tarihlerinde İstanbul’da gerçekleştirilen ve yabancı akademisyenler ile TCMB yetkililerinin katıldığı International Seminar on Macroeconomics (ISOM) seminerinde ise, “Para Politikası, Kamu Yatırımları, Sermaye Akımları ve Varlık Değerleri” konuları tartışılmıştır. Ayrıca, 1 – 2 Temmuz 2007 tarihlerinde İstanbul’da “Maliye Politikası ve Büyüme” konusunda G-20 Çalıştayı düzenlenmiştir.

Önceki yıllarda olduğu gibi 2007 yılında da uygulanan politikaların uluslararası kamuoyu tarafından da takip edilebilmesi amacıyla çeşitli yayınlar, basın duyuruları ve Başkan tarafından gerçekleştirilen konuşma metinleri ve sunumlar İngilizce’ye çevrilmiş ve TCMB İnternet sitesinde yayımlanmıştır.

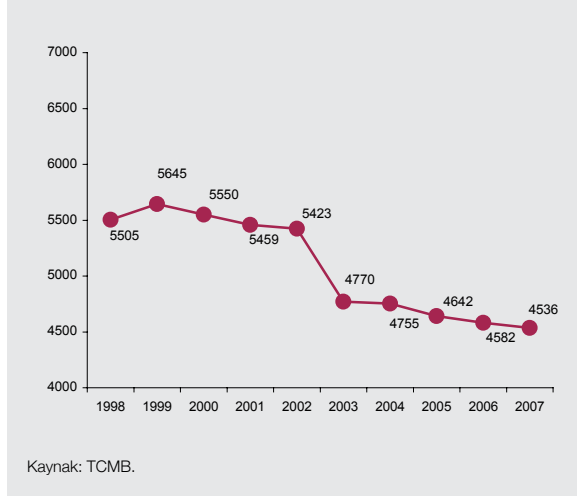
Nejad Melih Devrim
"Bitki Bahçesi"
1948, Tuval üzerine yağlıboya, 145x115 cm.

3. PERSONEL, İDARÎ VE SOSYAL İŞLER

3.1. KADRO VE PERSONEL DURUMU

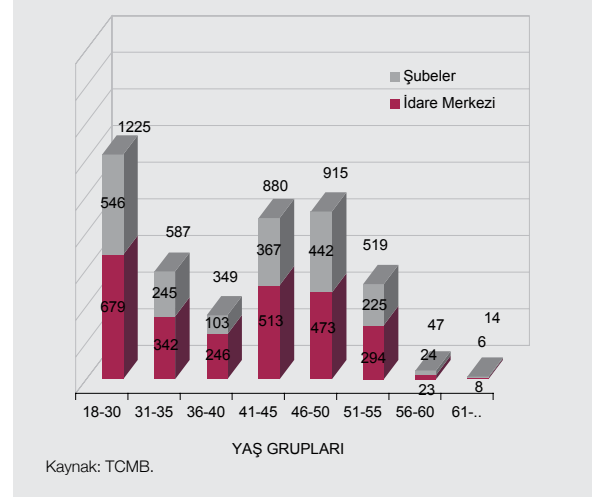
21

1997-2007 Yılları Arasında Çalışan Sayısı

22

Çalışanların Yaş Gruplarına Göre Dağılımı

TCMB personel kadro sayısı, 2007 yılı sonu itibarıyla, 5179 olarak tespit edilmiştir. Fiili personel adedi 4536 olup, personel kadrolarının faaliyet dönemi sonu itibarıyla doluluk oranı yüzde 87,58'dir.

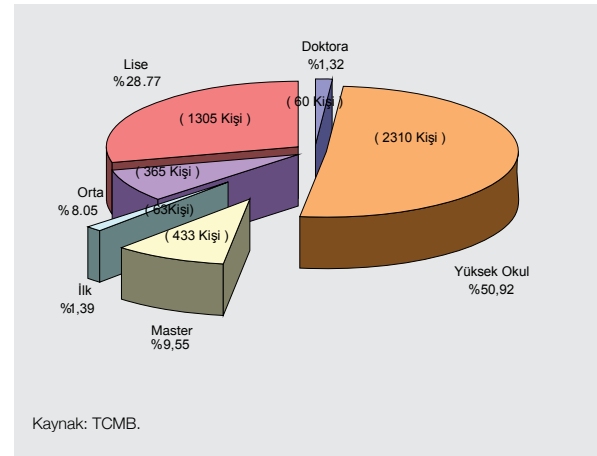
Bu faaliyet dönemi içinde emeklilik, istifa, işe son verme, askerlik, nakil ve vefat gibi sebeplerle 238 personel ayrılmış, buna karşılık birimlerdeki iş durumunun gerektirdiği zorunluluklar nedeniyle Ekonomist, Mühendis, Grafiker, Çevirmen, Bilgisayar Uzman Yardımcısı, İşletmen, Sayım Memuru, Evrak Memuru, Sekreter, Koruma ve Güvenlik Memuru, Sayıcı-Operatör, Teknisyen, Aşçı gibi elemanlar olmak üzere, toplam 149 personel alınmıştır. Ayrıca, askerlik nedeniyle TCMB'den ayrılan 38 çalışan da tekrar göreve başlamıştır. Böylece yıl sonu itibarıyla fiili personel mevcudu, 2006 yılına göre 46 kişi azalarak 4536'ya düşmüştür.

TCMB'deki personel mevcudunun yüzde 66,16'sını genel idare hizmetleri, yüzde 8,31'ini yardımcı hizmetler sınıfı, yüzde 6,44'ünü destek hizmetleri personeli (sağlık, teknik, avukatlık grubu) ve yüzde 19,09'unu ise sözleşmeli elemanlar oluşturmaktadır.

TCMB'deki personel mevcudunun yüzde 56,83'ü idare merkezinde, yüzde 43,17'si ise şubelerde çalışmaktadır. Yaş gruplarına göre dağılım incelendiğinde, personelimizin yüzde 39,57'sinin 41-50 yaş grubunda olduğu görülmektedir. Diğer taraftan, lisans ve lisans üstü öğrenim yapmış elemanlarımızın payı ise yüzde 61,79'dur.

23

Çalışanların Öğrenim Durumlarına Göre Dağılımı

3.2. EĞİTİM FAALİYETLERİ

2007 yılında TCMB tarafından düzenlenen ve katılım sağlanan eğitim etkinliklerinden toplam 6330 kişi yararlanmıştı.

“Bankacılık ve Merkez Bankacılığı Eğitimi”, “Meslek Eğitimi”, “Yönetim Eğitimi” ile “Genel Amaçlı Eğitim” programları çerçevesinde düzenlenen Banka içi eğitim programlarına 3998 personelin katılımı sağlanmıştır.

Diğer kurumların yurt içinde düzenlediği kısa süreli eğitim programlarına 385, yurt dışındaki programlara ise 279 personelin katılımı sağlanmıştır. Lisansüstü

(Yüksek Lisans/Doktora) eğitim programlarında yurt içinde 2007 yılında yeni başlayan 26 kişiyle birlikte toplam 117, yurt dışında ise yeni başlayan 21 kişiyle birlikte toplam 68 personel eğitimine devam etmiştir.

Ayrıca, 20 personel çeşitli kamu kurumlarında düzenlenen eğitim etkinliklerinde öğretim elemanı/konuşmacı olarak görevlendirilmiştir. 2007 yılında toplam 1345 üniversite öğrencisine TCMB'nin ilgili birimlerinde staj olanağı sağlanmıştır. Buna ek olarak Bankada düzenlenen eğitim etkinliklerine, yurt içi ve yurt dışındaki çeşitli kurumlardan 138 kişi katılmıştır.

3.3. KÜLTÜREL, SANATSAL VE SPOR TİF FAALİYETLER

IMF-Dünya Bankası Yıllık Toplantıları sırasında, Amerika Birleşik Devletleri Merkez Bankasının Washington D.C. Sanat Galerisinde, 21 Ekim 2007 tarihinde “Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Sanat Koleksiyonu’ndan Örneklerle Çağdaş Türk Resim Sanatı” sergisi açılmıştır. Serginin kalıcılığını sağlamak amacıyla çağdaş Türk resim sanatının gelişimini, sergide yer alan eserler hakkındaki bilgileri ve sanatçıların özgeçmişlerini içeren özel bir katalog bastırılmıştır.

Mevlana'nın doğumunun 800. yıldönümü olan 2007 yılının UNESCO tarafından “Mevlana Yılı” ilan edilmesi nedeniyle, Bankamızca düzenlenen kültürel etkinlikler kapsamında, Senfoni ve Türk Müziği Orkestrası ile semazenler eşliğinde, solist olarak Ahmet Özhan'ın yer aldığı “Mevlana'nın Dilinden” adlı konser ile Mesnevi'nin, günümüz Türkçesine çevrilmiş ilk 18 beyiti için bestelenen “GEL” isimli eserin seslendirildiği Single CD yapımı gerçekleştirilmiştir.

Banka Sanat Galerisi'nde düzenlenen sergilerin yanı sıra, 75. yıl etkinlikleri kapsamında Ankara'da, yurt sergileri kapsamında İzmir'de Banka Sanat Koleksiyonundan örneklerin yer aldığı sergiler açılmıştır.

Spor tîf faaliyetler kapsamında ise, Bankamız ev sahipliğinde Avrupa Merkez Bankaları ile uluslararası

Başkan Durmuş YILMAZ
“Örneklerle Çağdaş Türk Resim Sanatı” sergisi açılışı.

kuruluşların katıldığı Tenis Turnuvası Antalya'da; Türkiye'de faaliyet gösteren bankaların satranç takımlarının katıldığı Bankalararası Satranç Turnuvası ise Ankara'da düzenlenmiştir. Ayrıca, Bankamızın üyesi bulunduğu Avrupa Merkez Bankaları Kültür ve Spor Klüpleri Birliğine üye merkez bankalarının ev sahipliğinde organize edilen satranç (Almanya), briç (İtalya), futbol (Macaristan) turnuvalarına katılım sağlanmıştır. Masa tenisi takımı ise, Romanya Merkez Bankası ev sahipliğinde düzenlenen “3. Merkez Bankaları Turnuvası”na katılmıştır.

Ayrıca, T.C. Çevre ve Orman Bakanlığı'nın işbirliğiyle ve Banka çalışanlarının katılımıyla “Hasanoğlan Hatıra Ormanı” sahası ağaçlandırılmıştır.

Hasan Hulusi Mercan
"Kireçburnu'nda Balıkçılar"
1979, Duralit üzerine yağlıboya, 75x90 cm.

4. FİNANSAL TABLOLAR

4.1. TCMB'NİN KARŞILAŞTIRMALI FİNANSAL TABLOLARI

4.1.1. Karşılaştırmalı Bilançolar

AKTİF	31.12.2006 (YTL)	31.12.2007 (YTL)	DEĞİŞİM (YTL)
I- Altın Mevcudu	3.427.102.716	3.736.492.002	309.389.286
A. Uluslararası Standartta Olan	3.335.423.279	3.636.779.885	301.356.606
B. Uluslararası Standartta Olmayan	91.679.437	99.712.117	8.032.680
II- Döviz Alacakları	85.618.500.266	85.392.445.374	(226.054.892)
A. Konvertibl	85.618.499.360	85.392.444.485	(226.054.875)
a) Eftif Deposu	369.526.582	324.235.721	(45.290.861)
b) Muhabir Hesapları	85.009.416.123	84.860.059.946	(149.356.177)
c) Rezerv Dilimi Pozisyonu	239.556.655	208.148.818	(31.407.837)
B. Konvertibl Olmayan	906	889	(17)
a) Eftif Deposu	906	889	(17)
b) Muhabir Hesapları	-	-	-
III- Madeni Para	68.450.275	71.158.613	2.708.338
IV- Dahildeki Muhabirler	-	-	-
V- Menkul Kıymetler	22.309.872.550	16.926.939.462	(5.382.933.088)
A. Devlet İç Borçlanma Senetleri	22.309.872.550	16.926.939.462	(5.382.933.088)
a) Kuponlu	20.638.673.549	16.926.939.462	(3.711.734.087)
b) Kupsuz	1.671.199.001	-	(1.671.199.001)
B. Diğer	-	-	-
VI- İç Krediler	755.447	374.247	(381.200)
A. Bankacılık Sektörüne Kullanılan Krediler	755.447	374.247	(381.200)
a) Reeskont Kredileri	755.447	374.247	(381.200)
b) 1211 S.K.40/1-c Kapsamındaki Krediler	-	-	-
c) Diğer	-	-	-
B. TMSF'ye Kullanılan Krediler	-	-	-
VII- Açık Piyasa İşlemleri	3.514.337.947	-	(3.514.337.947)
A. Vadeli İşlemlerden Alacaklar	3.514.337.947	-	(3.514.337.947)
a) Nakit	-	-	-
i. Döviz	-	-	-
ii. Menkul Değer	3.512.337.947	-	(3.512.337.947)
b) Menkul	2.000.000	-	(2.000.000)
B. Diğer	-	-	-
VIII- Dış Krediler	43.350.368	32.621.431	(10.728.937)
IX- İştirakler	21.279.622	18.492.709	(2.786.913)
X- Gayrimenkuller ve Demirbaşlar	282.550.193	278.808.897	(3.741.296)
A. Gayrimenkuller	313.988.975	316.361.074	2.372.099
Amortismanlar(-)	(45.957.955)	(52.297.139)	(6.339.184)
B. Demirbaşlar	78.107.299	83.159.989	5.052.690
Amortismanlar(-)	(63.588.126)	(68.415.027)	(4.826.901)
XI- Takipteki Alacaklar (Net)	-	-	-
A. Takipteki Alacaklar	1.961.971.427	1.709.292.069	(252.679.358)
B. Takipteki Alacaklar Karşılığı (-)	(1.961.971.427)	(1.709.292.069)	252.679.358
XII- SDR Tahsisatı Nedeniyle Hazine Yükümlülüğü	238.562.529	207.285.030	(31.277.499)
XIII- Değerleme Hesabı	1.243.948.118	4.710.586.605	3.466.638.487
XIV- Faiz ve Gelir Reeskontları ve Tahakkukları	12.508.294	9.359.149	(3.149.145)
XV- Muvakkat Alacaklar	28.399.972	40.016.093	11.616.121
XVI- Diğer Aktifler	19.432.566	25.889.308	6.456.742
T O P L A M	116.829.050.863	111.450.468.920	(5.378.581.943)
NAZIM HESAPLAR	578.630.387.893	608.753.034.299	30.122.646.406

PASIF	31.12.2006 (YTL)	31.12.2007 (YTL)	DEĞİŞİM (YTL)
I- Tedavüldeki Banknotlar	26.815.150.603	27.429.388.907	614.238.304
II- Hazine'ye Borçlar	278.355.462	247.334.916	(31.020.546)
A. Altın	9.927.654	10.824.620	896.966
B. Rezerv Diliimi İmkânı	239.556.655	208.148.818	(31.407.837)
C. Diğer (Net)	28.871.153	28.361.478	(509.675)
III- Döviz Borçları	1.017.618	852.105	(165.513)
A. Konvertibl.	1.017.618	852.105	(165.513)
B. Konvertibl Olmayan	-	-	-
IV- Mevduat	76.442.368.880	74.006.065.587	(2.436.303.293)
A. Kamu Sektörü	19.349.803.743	14.880.394.463	(4.469.409.280)
a) Hazine, Genel ve Özel Bütçeli İdareler	19.173.610.200	14.712.594.654	(4.461.015.546)
b) Kamu İktisadi Kuruluşları	12.104	91	(12.013)
c) İktisadi Devlet Teşekkülleri	75.111.732	69.696.928	(5.414.804)
d) Diğer	101.069.707	98.102.790	(2.966.917)
B. Bankacılık Sektörü	33.758.304.648	38.593.990.789	4.835.686.141
a) Yurtiçindeki Bankalar	20.890.224.385	25.453.523.968	4.563.299.583
b) Yurtdışındaki Bankalar	7.555.706	8.529.253	973.547
c) Zorunlu Karşılık (1211 S.K. Md.40)	12.860.344.528	13.131.517.999	271.173.471
i. Nakit	12.860.344.528	13.131.517.999	271.173.471
ii. Altın (Safi Gr.)	-	-	-
d) Diğer (Valörü İşlemler)	180.029	419.569	239.540
C. Muhtelif	22.367.281.698	18.690.434.592	(3.676.847.106)
a) Kredi Mektuplu Döviz Tevdiatı	22.297.641.634	18.635.507.722	(3.662.133.912)
b) Diğer	69.640.064	54.926.870	(14.713.194)
D. Uluslararası Kuruluşlar	5.802.113	6.046.296	244.183
E. Fonlar	961.176.678	1.835.199.447	874.022.769
a) Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu	13.935.523	13.801.697	(133.826)
b) Diğer	947.241.155	1.821.397.750	874.156.595
V- Likidite Senetleri	-	993.710.000	993.710.000
VI- Açık Piyasa İşlemleri	5.913.955.754	2.917.500.000	(2.996.455.754)
A. Vadeli İşlemlerden Borçlar	3.502.005.754	-	(3.502.005.754)
a) Nakit	-	-	-
i. Döviz	-	-	-
ii. Menkul Değer	-	-	-
b) Menkul	3.502.005.754	-	(3.502.005.754)
B. Diğer	2.411.950.000	2.917.500.000	505.550.000
VII- Dış Krediler	12.526.464	10.905.914	(1.620.550)
A. Kısa Vadeli	-	-	-
B. Orta ve Uzun Vadeli	12.526.464	10.905.914	(1.620.550)
VIII- İthalât Akreditif Bedelleri, Terminat ve Depozitolar	1.584.065.299	858.741.110	(725.324.189)
A. Döviz Satışı Yapılmış Akreditif Bedelleri	1.584.061.175	858.736.986	(725.324.189)
B. Mal Bedeli ve Terminatlar	4.124	4.124	-
IX- Ödenecek Senet ve Havaleler	24.362.879	73.477.268	49.114.389
X- SDR Tahsisatı	238.562.529	207.285.030	(31.277.499)
XI- Sermaye	46.233.524	46.233.524	-
A. Ödenmiş Sermaye	25.000	25.000	-
B. Sermaye Enflasyon Düzeltme Farkı	46.208.524	46.208.524	-
XII- İhtiyat Akçesi	642.221.669	2.823.646.765	2.181.425.096
A. Adi ve Fevkalâde	288.418.619	2.469.384.817	2.180.966.198
B. Hususî (Bank Kan Md.59)	430.573	889.471	458.898
C. İhtiyat Akçeleri Enflasyon Düzeltme Farkları	353.372.477	353.372.477	-
XIII- Karşılıklar	157.279.013	163.402.522	6.123.509
A. Emekli İkr. ve Kıd. Tzm. Kar	73.522.973	79.844.758	6.321.785
B. Vergi Karşılıkları	43.851.246	41.080.880	(2.770.366)
C. Diğer Karşılıklar	39.904.794	42.476.884	2.572.090
XIV- Değerleme Hesabı	-	-	-
XV- Faiz ve Gider Reeskontları ve Tahakkukları	1.468.425.721	1.318.655.062	(149.770.659)
XVI- Muvakkat Borçlar	47.416.227	67.784.542	20.368.315
XVII- Diğer Pasifler	54.652.081	65.193.791	10.541.710
XVIII- Dönem Kân	3.102.457.140	220.291.877	(2.882.165.263)
T O P L A M	116.829.050.863	111.450.468.920	(5.378.581.943)
NAZIM HESAPLAR	578.630.387.893	608.753.034.299	30.122.646.406

4.1.2. Karşılaştırmalı Kâr / Zarar Tabloları *

	01.01.2006 – 31.12.2006 (YTL)	01.01.2007 – 31.12.2007 (YTL)	DEĞİŞİM (YTL)
Faiz Gelirleri	4.888.085.839	5.235.710.274	347.624.435
Faiz Giderleri	(5.105.208.538)	(4.610.870.444)	(494.338.094)
I - Net Faiz Geliri / (Gideri)	(217.122.699)	624.839.830	841.962.529
Komisyon ve Hizmet Gelirleri	39.895.566	52.164.266	12.268.700
Komisyon ve Hizmet Giderleri	(154.145.859)	(170.520.789)	16.374.930
II - Net Komisyon ve Hizmet Geliri / (Gideri)	(114.250.293)	(118.356.523)	(4.106.230)
Faiz Dışı Gelirler	4.067.021.599	1.270.429.809	(2.796.591.790)
Faiz Dışı Giderler	(589.340.222)	(1.515.540.359)	926.200.137
III - Net Faiz Dışı Gelir / (Gider)	3.477.681.377	(245.110.550)	(3.722.791.927)
Net Kâr / (Zarar) (I + II + III)	3.146.308.386	261.372.757	(2.884.935.629)
<p>(*) Bankamız kâr / zarar tablosunun Uluslararası Finansal Raporlama Standartlarına uyumlu hale getirilebilmesi amacıyla 2007 yılında faiz gelir ve giderleri ile faiz dışı gelir ve giderler başlıkları altında yer alan kalemler yeniden sınıflandırılırken, komisyon, hizmet gelir ve giderleri ayrıca gösterilmeye başlanmıştır.</p> <p>Ayrıca genel giderler "Faiz Dışı Giderler" içerisinde gösterilmeye başlanmış ve önceki yıllarda genel giderler içerisinde toplu olarak izlenen Banknot Matbaası giderleri, 2007 yılında yapılan çalışma sonucunda gider niteliklerine göre ayrıştırılarak ait oldukları genel giderler kalemlerine dağıtılmıştır.</p> <p>Bu çerçevede karşılaştırılabilirliğin sağlanması amacıyla yukarıdaki 2006 yılı kâr / zarar tablosu kalemleri yeniden düzenlenmiştir.</p>			

4.2. 31.12.2007 TARİHLİ BİLANÇO, KÂR / ZARAR TABLOSU VE AÇIKLAMALAR

4.2.1. TCMB'nin Muhasebe İlkeleri ve Politikaları

4.2.1. a. Muhasebe Uygulamalarında Esas Alınan Temel İlkeler

Muhasebe uygulamalarında esas olan sosyal sorumluluk, kişilik, işletmenin sürekliliği, dönemsellik, parayla ölçülme, maliyet esası, tarafsızlık ve belgelendirme, tutarlılık, tam açıklama, ihtiyatlılık, özün önceliği ve önemlilik ilkeleri, finansal olayların kaydedilmesi ve ölçülmesinde Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (Banka) muhasebe uygulamalarının da temel dayanağını oluşturmaktadır.

4.2.1.b. Muhasebe Politikaları

Muhasebeleştirme Esasları

Banka mali tabloları, yürürlükteki Vergi Usul Kanunu ve Türk Ticaret Kanunu'nun ilgili hükümleri ile 1211 sayılı Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Kanunu'na (Banka Kanunu) uygun olarak düzenlenmektedir. Banka Kanunu'nun 57. maddesi gereğince, hesap dönemi takvim yılıdır.

Muhasebe kayıtlarında alış bedeli esas alınmakta ve işlemler valör tarihlerine göre hesaplara yansıtılmaktadır. Menkul kıymetler, altın mevcudu ve yabancı para cinsinden tutulan varlık ve yükümlülükler rayiç değerleri ile gösterilmektedir.

31 Aralık 2003 ve 31 Aralık 2004 tarihleri itibarıyla enflasyon düzeltmesi şartlarının oluşması nedeniyle, Bankanın mali tablolarında yer alan parasal olmayan kalemlere ilişkin düzeltme işlemleri gerçekleştirilmiş, 2005-2007 yılları arasında ise düzeltme şartlarının oluşmaması nedeniyle enflasyon düzeltmesi yapılmamıştır.

Altın ve Yabancı Para İşlemler

Altın mevcudu üçer aylık dönemler itibarıyla ve dönemin son iş gününde Londra Borsasında saat 10:30 ve saat 15:00'te kote edilen altın fiyatlarının ortalaması ve bir ons altın = 31,1035 gram esas alınarak değerlemeye tabi tutulmaktadır. Yabancı para cinsinden kayıtlara geçirilmiş olan aktif ve pasif hesaplar ise yıl sonunda döviz ve efektif cari alış kurları esas alınarak değerlemeye tabi tutulmaktadır. Yabancı para hesapların kur değişiminden; altının ise hem fiyat hem kur değişiminden kaynaklanan değerlendirme farkları gerçekleşmemiş gelir ya da gider olarak Banka Kanunu'nun 61. maddesi gereğince "Değerleme Hesabı"nda takip edilmektedir.

Avrupa Birliği müktesebatına uyum süreci kapsamında, Avrupa Merkez Bankası tarafından yayımlanan "Avrupa Merkez Bankaları Sisteminde Muhasebe ve Finansal Raporlamaya İlişkin Avrupa Merkez Bankası Kılavuzu" çerçevesinde, gerçekleştirilen döviz ve efektif alım-satım işlemlerinden doğan kambiyo alım-satım kâr ve zararları, 'ağırlıklı ortalama' esasına göre hesaplanarak finansal tablolara yansıtılmaktadır.

Menkul Kıymetler

"Menkul Kıymetler" kalemi, Banka Kanunu'nun açık piyasa işlemleri ile ilgili 52. maddesine dayanılarak, para arzı ve ekonominin likiditesini düzenlemek amacıyla, Bankanın kendi nam ve hesabına satın aldığı menkul kıymetler ile bankalara geri satım vaadi ile edindiği menkul kıymetlerden oluşmaktadır.

Banka, kesin alım ve geri satım vaadi ile alım (repo) yoluyla edindiği Türk parası menkul kıymetleri alış bedeli ile muhasebeleştirmekte, ay sonları itibarıyla rayiç değerleri ile değerlendirilmiş tutarları üzerinden göstermektedir. Rayiç değer, yabancı para menkul kıymetler için menkul kıymetlerin borsada ya da teşkilatlanmış diğer piyasalarda ay sonlarında oluşmuş fiyatları, YTL menkul kıymetler için ise, ilgili menkul kıymetlerin Bankanın

Resmi Gazete’de günlük olarak açıkladığı fiyatları üzerinden hesaplanmaktadır. Banka repo yoluyla alışını yaptığı menkul kıymetlerin alış fiyatları ile repo vadesindeki satış fiyatları arasındaki farkın ilgili döneme isabet eden kısmını gelir tablosuna yansıtılmaktadır.

Kesin alımı yapılan ve ters repo ile satılan menkul kıymetlerin alış bedeli ile rayiç değeri arasındaki olumlu ya da olumsuz farklar ay sonları itibarıyla gelir tablosuna yansıtılmaktadır.

Yabancı para menkul kıymetler, bilançoda “Döviz Alacakları” kalemi altında yer alan “Muhabir Hesapları” içinde olup, bunlar ay sonları itibarıyla ilgili uluslararası piyasalarda oluşan kapanış fiyatları üzerinden hesaplanan rayiç değerleri ile gösterilmektedir. Söz konusu menkul kıymetlerin alış bedeli ile rayiç değeri arasındaki olumlu ya da olumsuz farklar, gelir tablosuna yansıtılmaktadır.

Likidite Senetleri

“Likidite Senetleri” kalemi, Banka Kanunu’nun 52. maddesi gereğince, para politikası hedeflerine uygun olarak para arzının ve ekonominin likiditesinin etkin bir şekilde düzenlenmesi amacıyla, açık piyasa işlemleri çerçevesinde Bankanın kendi nam ve hesabına, ikincil piyasada alınıp satılabilen ve vadesi 91 günü aşmayan likidite senetleri ihraçlarından oluşmaktadır. Banka, likidite senetlerini ihraç tutarı üzerinden muhasebeleştirmekte, ay sonları itibarıyla Bankanın Resmi Gazete’de günlük olarak açıkladığı fiyatlar üzerinden rayiç değeri ile göstermektedir. İhraç tutarı ile rayiç değeri arasındaki farklar ay sonları itibarıyla gelir tablosuna yansıtılmaktadır.

Gelirlerin Muhasebeleştirilmesi

Tüm gelir ve gider kalemleri tahakkuk esasına göre muhasebeleştirilmektedir. Dönemsellik ilkesinin gereği olarak henüz vadesi gelmemiş alacaklar ve borçlara ait faizler için ay sonlarında gelir ve gider reeskontları, vadesi gelen ancak tahsilatı veya ödemesi bir sonraki dönemde yapılacaklar için ise gelir ve gider tahakkukları yapılmaktadır.

Banka Kanunu’nun 61. maddesi uyarınca, Türk parası değerinin değişmesi nedeniyle bilançonun aktif ve pasifindeki altın, efektif ve dövizlerin yeniden değerlendirilmesi sonucu oluşan gerçekleşmemiş gelir veya giderler, geçici bir hesap olan “Değerleme Hesabı” içerisinde takip edilmektedir. Gerçekleşen kur farkları ise, oluştukları tarih itibarıyla gelir tablosuna yansıtılmaktadır.

Menkul Kıymetlerin Geri Alım (Satım) Vaadiyle Satım (Alım) İşlemleri

Geri alım vaadiyle satım işlemlerinde (ters repo) menkul kıymetler, işlem tarihinde yapılan sözleşme sonucu işlem valöründe belirlenen fiyat üzerinden, ilerideki bir tarihte geri almak taahhüdüyle satılır. Bu işlem sonucu satılan menkul kıymetler, Banka portföyünden çıkarılarak aktifte “VII- Açık Piyasa İşlemleri / A. Vadeli İşlemlerden Alacaklar / b) Menkul” kaleminde izlenir, vadesinde ödenecek nakit borçlar ise pasifte “VI- Açık Piyasa İşlemleri / A. Vadeli İşlemlerden Borçlar / a) Nakit / ii. Menkul” başlığı altında takip edilir. Satılan menkul kıymetlerin maliyet ve satış fiyatı arasındaki fark, valör tarihinde gelir tablosuna yansıtılır. Vadede ters repo işlemine konu menkul kıymetler dönüş tutarı üzerinden Banka portföyüne dahil edilir.

Geri satım vaadiyle alım (repo) işlemlerinde ise menkul kıymetler, işlem tarihinde yapılan sözleşme sonucu işlem valöründe belirlenen fiyat üzerinden ilerideki bir tarihte geri satılmak taahhüdüyle satın alınarak Bankanın portföyüne dahil edilir. Söz konusu işlemde doğan nakit alacaklar aktifte “VII- Açık Piyasa İşlemleri / A. Vadeli İşlemlerden Alacaklar / a) Nakit / ii. Menkul Değer” kaleminde, menkul kıymet borçları ise pasifte “VI- Açık Piyasa İşlemleri / A. Vadeli İşlemlerden Borçlar / b) Menkul” başlığı altında takip edilir. Repo vadesindeki satış fiyatı ile menkul kıymetin alış fiyatı arasındaki fark, gelir tablosuna yansıtılır.

Repo işlemlerinden dolayı bankalardan alınacak ve ters repo işlemlerinden dolayı bankalara ödenecek faiz tutarları ise işlem sözleşmelerinde yer alan faiz oranı üzerinden ay sonlarında tahakkuk esasına göre muhasebeleştirilmektedir.

Sabit Kıymetler

Banka bilançosundaki arsalar, gayrimenkuller ve demirbaşlardan oluşan sabit kıymetler, elde etme maliyeti ile muhasebeleştirilmekte; arsalar maliyet, gayrimenkuller ile demirbaşlar ise amortismanları ile netleşmiş değerleri üzerinden bilançoda gösterilmektedir.

Karşılıklar

Gelecek yıllarda doğabilecek riskleri ve/veya yükümlülükleri karşılamak üzere, Banka Meclisince uygun görülen tutarlarda karşılık ayrılmasını öngören Banka Kanunu'nun 59. maddesi kapsamında yıl sonu itibarıyla ayrılan dahili sigorta fonları ile T.C. Emekli Sandığı ikramiyesi, kıdem tazminatı ve vergi karşılıklarını içermektedir.

Kıdem Tazminatı

Banka, gelecekte mensupları için ödemekle yükümlü olduğu T.C. Emekli Sandığı ikramiyeleri ile kıdem tazminatlarının, ait olduğu cari dönem yükümlülük tutarları için mensupların emekli ikramiyesine ve kıdem tazminatına esas hizmet süresi üzerinden karşılık ayırmaktadır.

T.C. Emekli Sandığı Kanunu ile Sosyal Sigortalar Kanunu'na göre emekli ikramiyeleri ve kıdem tazminatları emeklilik veya işten çıkarılma durumunda ödenmektedir. Ödenecek tutar, mensubun unvanı ve hizmet yılına göre anılan kanunlarda belirtilen esaslara göre hesaplanmaktadır.

Vergilendirme

Banka Kanunu'nun 1. maddesi gereğince "anonim şirket" olarak kurulan Banka, kurumlar vergisi mükellefidir. Elde ettiği kurum kazancı üzerinden kurumlar vergisi ödemektedir. Ayrıca Banka, Gelir Vergisi Kanunu'nun 94. maddesine göre ücretler, serbest meslek işleri dolayısıyla yapılan ödemeler, mevduat faizleri vs. üzerinden, Kurumlar Vergisi Kanunu'nun 30. maddesine göre dar mükellefiyete tabi kurumlara yapılan gayrimenkul sermaye iratları, serbest meslek kazançları ve anılan maddede belirtilen diğer kazançlar dolayısıyla yapılan ödemeler üzerinden tevkifat yapmakla sorumludur.

Banka, banka ve sigorta muameleleri vergisi mükellefidir. 3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanunu gereğince, katma değer vergisi mükellefiyeti bulunmamakla birlikte, sorumlu sıfatıyla mal ve hizmet ithalatı ödemeleri üzerinden tevkifat yapmaktadır. Banka Kanunu'nun 64. maddesinde yer alan muafiyet kapsamı dışındaki işlemlere ilişkin olarak düzenlenen kağıtlar için damga vergisi mükellefiyeti bulunmaktadır.

İştirakler

Bankanın, Banka Kanunu'nun 3. maddesi uyarınca, Uluslararası Hesaplaşmalar Bankası (BIS) ve Dünya Bankalararası Finansal İletişim Kuruluşu (SWIFT)'te iştirakleri bulunmaktadır. İştirak değerleri, yıl sonu itibarıyla geçerli olan döviz alış kurları üzerinden YTL'ye çevrilerek mali tablolarda gösterilmektedir. İştiraklerden alınan temettüer ve hisselerde meydana gelen değer artış veya azalışları gelir tablosuna yansıtılmakta, Banka Kanunu'nun 61. maddesi gereğince, kur farklarından oluşan olumlu veya olumsuz farklar, gerçekleşmemiş gelir ya da gider olarak bilançoda gösterilmektedir.

4.2.2. 31.12.2007 Tarihli Ayrıntılı Bilanço

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI BİLANÇOSU					
31.12.2007 tarihinde sona eren 76. hesap dönemi					
AKTİF	TÜRK LİRASI HESAP TUTARI YTL	YABANCI PARA HESAP TUTARI YTL	TÜRK LİRASI HESAP TOPLAMI YTL	YABANCI PARA HESAP TOPLAMI YTL	GENEL TOPLAM YTL
I- Altın Mevcudu A. Uluslararası St. Olan (Safi Gram).....116.103.752,76 B. Uluslararası St. Olmayan(Safi Gram) ...3.183.297,12			99.712.117	3.636.779.885	3.736.492.002
II- Döviz Alacakları					
A. Konvertibl a) Eftif Deposu..... b) Muhabir Hesapları..... c) Rezerv Dilimi Pozisyonu.....		324.235.721 84.860.059.946 208.148.818		85.392.444.485	
B. Konvertibl Olmayan a) Eftif Deposu..... b) Muhabir Hesapları.....		889 -		889	85.392.445.374
III- Madeni Para			71.158.613		71.158.613
IV- Dahildeki Muhabirler			-	-	-
V- Menkul Kıymetler A. Devlet İç Borçlanma Senetleri a) Kuponlu..... b) Kupsuz..... B. Diğer	16.926.939.462 -		16.926.939.462	-	16.926.939.462
VI- İç Krediler A. Bankacılık Sektörüne Kullanılan Krediler a) Reeskont Kredileri b) 1211 S.K. 40/1-c Kapsamındaki Krediler c) Diğer B. TMSF'ye Kullanılan Krediler		374.247		374.247	374.247
VII- Açık Piyasa İşlemleri A. Vadeli İşlemlerden Alacaklar..... a) Nakit i. Döviz..... ii. Menkul Değer..... b) Menkul..... B. Diğer.....	- - -		-	-	-
VIII- Dış Krediler				32.621.431	32.621.431
IX- İştirakler				18.492.709	18.492.709
X- Gayrimenkuller ve Demirbaşlar A. Gayrimenkuller Amortismanlar(-) B. Demirbaşlar Amortismanlar(-)	316.361.074 (52.297.139) 83.159.989 (68.415.027)		264.063.935 14.744.962		278.808.897
XI- Takipteki Alacaklar (Net) A. Takipteki Alacaklar B. Takipteki Alacaklar Karşılığı (-)			(1.709.292.069)	1.709.292.069	-
XII- SDR Tahsisatı Nedeniyle Hazine Yükümlülüğü				207.285.030	207.285.030
XIII- Değerleme Hesabı			4.710.586.605		4.710.586.605
XIV- Faiz ve Gelir Reeskontları ve Tahakkukları			9.359.149		9.359.149
XV- Muvakkat Alacaklar			38.272.602	1.743.491	40.016.093
XVI- Diğer Aktifler			25.889.308	-	25.889.308
T O P L A M.....			20.451.434.684	90.999.034.236	111.450.468.920
NAZIM HESAPLAR					608.753.034.299
Binalar : 283.248.927 Yeni Türk Lirası bedelle sigortalıdır. Demirbaşlar : 81.318.066 Yeni Türk Lirası bedelle sigortalıdır.				Reeskont ve avans işlemlerinde uygulanan iskonto ve faiz oranları: Vadelerine en çok 3 ay kalan senetler karşılığında yapılacak : -Reeskont işlemlerinde..... % 25.00 -Avans işlemlerinde..... % 27.00	

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI BİLANÇOSU

31.12.2007 tarihinde sona eren 76. hesap dönemi

PASİF	TÜRK LİRASI HESAP TUTARI YTL	YABANCI PARA HESAP TUTARI YTL	TÜRK LİRASI HESAP TOPLAMI YTL	YABANCI PARA HESAP TOPLAMI YTL	GENEL TOPLAM YTL
I- Tedavüldeki Banknotlar			27.429.388.907		27.429.388.907
II- Hazineye Borçlar					
A. Altın (Safı Gram)	345.574,68		10.824.620	208.148.818	
B. Rezerv Diliimi İmkani				30.282	
C. Diğer (Net)			28.331.196		247.334.916
III- Döviz Borçları				852.105	852.105
A. Konvertibl.....				-	
B. Konvertibl olmayan					
IV- Mevduat					
A. Kamu Sektörü					
a) Hazine, Genel ve Özel Bütçeli İdareler.....	4.331.229.957	10.381.364.697			
b) Kamu İktisadi Kuruluşları	91				
c) İktisadi Devlet Teşekkülleri	10.542	69.686.386			
d) Diğer	98.102.790		4.429.343.380	10.451.051.083	
B. Bankacılık Sektörü					
a) Yurtiçindeki Bankalar	18.911.635.147	6.541.888.821			
b) Yurtdışındaki Bankalar	8.529.253				
c) Zorunlu Karşılıklar (1211 S.K. Md. 40)					
i. Nakit	-	13.131.517.999			
ii. Altın (Safı Gr.)					
d) Diğer (Valörü İşlemler)	419.569		18.920.583.969	19.673.406.820	
C. Muhtelif					
a) Kredi Mektuplu Döviz Tevdiatı.....		18.635.507.722			
b) Diğer.....	1.444.151	53.482.719	1.444.151	18.688.990.441	
D. Uluslararası Kuruluşlar			6.046.296		
E. Fonlar					
a) Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu.....	289.898	13.511.799			
b) Diğer	92.119.900	1.729.277.850	92.409.798	1.742.789.649	74.006.065.587
V- Likidite Senetleri			993.710.000		993.710.000
VI- Açık Piyasa İşlemleri					
A. Vadeli İşlemlerden Borçlar					
a) Nakit					
i. Döviz					
ii. Menkul Değer.....	-				
b) Menkul.....	-				
B. Diğer			2.917.500.000		2.917.500.000
VII- Dış Krediler					
A. Kısa Vadeli.....					
B. Orta ve Uzun Vadeli.....				10.905.914	10.905.914
VIII- İthalat Akreditif Bedelleri, Terminat ve Depozitolar					
A. Döviz Satışı Yapılmış Akreditif Bedelleri				858.736.986	
B. Mal Bedeli ve Terminatlar			4.124		858.741.110
IX- Ödenecek Senet ve Havaleler				73.477.268	73.477.268
X- SDR Tahsisatı				207.285.030	207.285.030
XI- Sermaye					
A. Ödenmiş Sermaye			25.000		
B. Sermaye Enflasyon Düzeltme Farkı.....			46.208.524		46.233.524
XII- İhtiyat Akçesi					
A. Adı ve Fevkalade			2.469.384.817		
B. Hususi (1211 S.K. Md. 59)			889.471		
C. İhtiyat Akçeleri Enf. Düz. Farkı			353.372.477		2.823.646.765
XIII- Karşılıklar					
A. Emekli İkr. Ve Kıd. Tzm. Kar.....			79.844.758		
B. Vergi Karşılıkları.....			41.080.880		
C. Diğer Karşılıklar.....			42.476.884		163.402.522
XIV- Değerleme Hesabı					-
XV- Faiz ve Gider Reeskontları ve Tahakkukları			1.318.655.062		1.318.655.062
XVI- Muvakkat Borçlar			1.707.300	66.077.242	67.784.542
XVII- Diğer Pasifler			5.284.086	59.909.705	65.193.791
XVIII- Dönem Kârı			220.291.877		220.291.877
T O P L A M.....			59.408.807.577	52.041.661.343	111.450.468.920
NAZIM HESAPLAR					608.753.034.299

4.2.3. Bilanço Kalemlerine İlişkin Değişiklikler

Banka Kanunu'nun 52. maddesi, Bankaya, para politikası hedefleri çerçevesinde para arzının ve ekonominin likiditesinin etkin bir şekilde düzenlenmesi amacıyla, açık piyasa işlemleri çerçevesinde kendi nam ve hesabına, ikincil piyasada alınıp satılabilen ve vadesi 91 günü aşmayan likidite senetleri ihraç etme yetkisi vermiştir. Banka, bu yetki çerçevesinde, likidite senetlerine ilişkin usul ve esasları, 05.10.2006 tarih, 26310 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan "Likidite Senetleri Hakkında Tebliğ" ile düzenleyerek likidite senetlerine ilişkin hukuki alt yapıyı tamamlamıştır. İlk likidite senedi, 20 Temmuz 2007 tarihinde ihraç edilmiştir.

Likidite senetleri, 6 Kasım 2003 tarih ve 8482/18081 sayılı Banka Meclisi Kararı ile 20 Temmuz 2007 tarihinden itibaren bilançonun pasifinde "V- Likidite Senetleri" altında gösterilmeye başlanmış ve pasifte bu kalemden sonra yer alan diğer kalemlerin numaraları değiştirilerek yeniden düzenlenmiştir.

4.2.4. 31.12.2007 Tarihli Bilanço ile İlgili Açıklamalar

AKTİF HESAPLAR

1. Altın Mevcudu

Yıl sonu bakiyesi 119.287.049,88 safi gram karşılığı 3.736.492.002 YTL olan altın mevcudumuz uluslararası standartta olan ve uluslararası standartta olmayan altınlardan oluşmaktadır. Altınlar, 31.12.2007 tarihinde Londra Borsasında kote edilen 1 ons altın fiyatı 836,50 ABD doları kullanılarak hesaplanan 1 safi gram = 31,32353433 YTL üzerinden değerlendirilmiştir.

	Safi Gram	(YTL)
Uluslararası Standartta Olanlar	116.103.752,76	3.636.779.885
Uluslararası Standartta Olmayanlar	3.183.297,12	99.712.117
TOPLAM	119.287.049,88	3.736.492.002

2006 yıl sonu itibarıyla 116.103.752,76 safi gram karşılığı 3.335.423.279 YTL olan uluslararası standarttaki altınlar; yıl içinde ABD dolarının YTL karşısında değer kaybetmesi nedeniyle 752.211.105 YTL azalış gösterirken, 1 ons altın fiyatının bir önceki yıl sonu değeri olan 615,70 ABD dolarından 2007 yılı sonunda 836,50 ABD dolarına yükselmesi ile 1.053.567.711 YTL olmak üzere toplam 301.356.606 YTL artış göstererek, 2007 yılı sonunda 3.636.779.885 YTL olarak gerçekleşmiştir.

Tamamı Bankaya ait uluslararası standarttaki altının 33.670.645,06 safi gramı Banka kasalarında, 82.433.107,70 safi gramı ise yurt dışı muhabir bankalar nezdinde muhafaza edilmektedir.

2006 yıl sonu itibarıyla 3.191.297,12 safi gram karşılığı 91.679.437 YTL olan uluslararası standartta olmayan altınlar; yıl içinde 20 yıllık hizmet armağanı almaya hak kazanmış mensuplarımıza dağıtılmak üzere yaptırılan madalyonlar nedeniyle 8 kg karşılığı 226.766 YTL ve ABD dolarının YTL karşısında değer kaybetmesi nedeniyle 20.626.951 YTL azalışa rağmen, 1 ons altın fiyatının bir önceki yıl sonuna göre yükselmesi ile

28.886.397 YTL artmasının etkisiyle net 8.032.679 YTL artış göstererek, 2007 yılı sonunda 99.712.117 YTL olarak gerçekleşmiştir.

2. Döviz Alacakları

Bu kalem, konvertibl ve konvertibl olmayan döviz cinsleri üzerinden hariçteki muhabirlerimiz nezdinde açılan hesapları, ülkemizin IMF nezdinde bulunan kotasının altın ve yabancı para olarak ödenen kısmını (Rezerv Dilimi Pozisyonu) ve efektif mevcudunu içermektedir. Yıl sonundaki döviz ve efektif alış kurlarından bakiyesi 85.392.445.374 YTL olan bu kalemin 85.392.444.485 YTL'lik kısmı konvertibl, 889 YTL'lik kısmı ise konvertibl olmayan dövizlerden oluşmaktadır.

a- Konvertibl

84.860.059.946 YTL hariçteki muhabirler nezdindeki konvertibl dövizlerden, 208.148.818 YTL Rezerv Dilimi Pozisyonundan ve 324.235.721 YTL efektif mevcudundan oluşmaktadır.

b- Konvertibl Olmayan

İkili anlaşmalar gereğince açılan ve 31.12.2007 itibarıyla bakiye göstermeyen muhabir hesapları ile konvertibl olmayan 889 YTL efektif mevcudunu göstermektedir.

3. Madeni Para

Bankanın kasalarında bulunan madeni paraları göstermekte olup, yıl sonu bakiyesi 71.158.613 YTL'dir.

4. Dahildeki Muhabirler

Dahili muhabirlik anlaşması gereğince YTL cinsinden açılan muhabir hesabı ile döviz ve efektif piyasalarında yapılan döviz depo işlemlerinin gösterildiği bu kalem, 2006 yılından bu yana bakiye göstermemektedir.

5. Menkul Kıymetler

2001 yılında kamu ve fon bankalarından kesin alımı yapılan ve aynı yıl Ekim ayında uzun vadeli menkul kıymetlerle değiştirilen Devlet İç Borçlanma Senetleri (DİBS) ile ikincil piyasadan repo işlemi ile alınan DİBS'lerden oluşan bu kalem, 2006 yıl sonunda 22.309.872.550 YTL bakiye göstermiştir. 2007 yıl sonu itibarıyla, ters repo işlemi ile satılmış olan kıymetlerin geri dönüşleri nedeniyle 2.000.000 YTL artmasına rağmen, repo işlemiyle alınmış 3.500.000.001 YTL menkul kıymetin çıkışı, 1.738.869.253 YTL anapara itfası, ters repo dönüşü nedeniyle 100.692.164 YTL maliyet azalışı ve 45.371.670 YTL aleyhte değerlendirme nedeniyle 5.382.933.088 YTL azalarak 16.926.939.462 YTL olmuştur.

Menkul Kıymetler kalemindeki hareketin, Bankanın ticari bankalarla yaptığı geri alım vaadiyle satım işlemleri nedeniyle, bilançonun aktifinde yer alan "VII- Açık Piyasa İşlemleri / A. Vadeli İşlemlerden Alacaklar / b) Menkul" kalemindeki kıymetler ile geri satım vaadiyle alım işlemleri nedeniyle bilançonun pasifinde yer alan "VI- Açık Piyasa İşlemleri / A. Vadeli İşlemlerden Borçlar / b) Menkul" kalemindeki menkul kıymetlerle birlikte değerlendirilmesi gerekmektedir.

6. İç Krediler

Bu kalem, bankacılık sektörüne ve Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonuna kullandırılan kredileri içermektedir.

Dövizli natik senetler karşılığı bankacılık sektörüne kullandırılan reeskont kredilerinin yıl sonu itibarıyla bakiyesi 218.832 EUR olup YTL karşılığı 374.247 YTL'dir.

Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonuna kullandırılan krediler, 2004 yılında DİBS karşılığında kullandırılan avansın 9 Mayıs 2005 tarihinde erken itfa edilmesinden bu yana bakiye göstermemektedir.

	YTL
A) Bankacılık Sektörüne Kullandırılan Krediler	374.247
a) Reeskont Kredileri	374.247
b) 1211 S.K. 40/1-c Kapsamında Kullandırılan Krediler	-
c) Diğer	-
B) TMSF'ye Kullandırılan Krediler	-
TOPLAM	374.247

7. Açık Piyasa İşlemleri

Bankanın, bankalardan geri satım vaadiyle alım işlemlerinden ve Bankalararası Para Piyasası işlemlerinden nakit alacaklarını ve geri alım vaadi ile satım işlemlerinden menkul kıymet alacaklarını gösteren bu kalem, yıl sonu itibarıyla bakiye göstermemektedir.

8. Dış Krediler

Sudan Merkez Bankası ile Banka arasında imzalanan Bankacılık Anlaşması uyarınca ve 31 Aralık 1990 tarihinde sona erdirilen Banka ile Arnavutluk Merkez Bankası arasındaki Bankacılık Düzenlemesi kapsamında tahsil edilemeyen alacaklar nedeniyle kullandırılan krediler, imzalanan erteleme anlaşmaları çerçevesinde tahsil edilmektedir. 2006 yıl sonunda 30.841.183,58 ABD doları karşılığı 43.350.368 YTL olan toplam dış kredi alacağından, Sudan Merkez Bankasından anapara taksidi olarak 2.832.742,37 ABD dolarının tahsil edilmesi nedeniyle hesabın bakiyesi 2007 yıl sonunda 28.008.441,21 ABD doları karşılığı 32.621.431 YTL olmuştur.

9. İştirakler

Yıl sonu itibarıyla bakiyesi 18.492.709 YTL olup, Banka Kanunu'nun 3. maddesi gereğince, Bankanın, BIS, Basle'deki 10.000.000 SDR ile SWIFT'teki 20.880 Euro'luk iştirakini göstermektedir. Bu iştirakler, 1 SDR = 1,8457 YTL ve 1 EUR = 1,7102 YTL üzerinden değerlendirilmiştir.

10. Gayrimenkuller ve Demirbaşlar

Yıl sonu itibarıyla 278.808.897 YTL bakiye gösteren bu kalem, Bankanın sahip olduğu bina ve demirbaşların, bilançoda kayıtlı değerlerinden, birikmiş amortismanlar düşüldükten sonraki net değerini ve arsaların bilançoda kayıtlı değerini göstermektedir.

Geçen yıl gayrimenkullerin değeri 313.988.975 YTL olup, bu yıl yapılan ilavelerle 2.372.099 YTL artış göstererek 316.361.074 YTL'ye ulaşmıştır. Banka binaları üzerinden ayrılan birikmiş amortismanlar toplamı 52.297.139 YTL'nin düşülmesinden sonra gayrimenkullerin net değeri 264.063.935 YTL olmaktadır.

Demirbaşların değeri olan 83.159.989 YTL'den, demirbaşların birikmiş amortisman toplamı 68.415.027 YTL'nin düşülmesinden sonra kalan net değeri 14.744.962 YTL'dir. Geçen yıla göre demirbaşlarda 5.052.690 YTL artış meydana gelmiştir.

11. Takipteki Alacaklar

Bankanın, Irak Merkez Bankasından 1.375.006.935 ABD doları kredi alacağı karşılığı 1.601.470.577 YTL ile Irak Bekhme Barajı projesi kapsamında Enka İnşaat ve Sanayii A.Ş.'den satın alınan senetler karşılığı kullanılan 92.574.475,48 ABD doları karşılığı 107.821.492 YTL kredi alacağı olup, bu alacaklar için ayrılan toplam 1.709.292.069 YTL karşılığın netleştirilmesi nedeniyle bu kalem yıl sonu itibarıyla bakiye göstermemektedir.

12. SDR Tahsisatı Nedeniyle Hazine Yükümlülüğü

IMF tarafından ülkemize tahsis edilmiş ve Hazine Müsteşarlığınca kullanılmış olan 112.307.000 SDR karşılığı 207.285.030 YTL tutarındaki Hazine Müsteşarlığı yükümlülüğü olup, pasifte "X- SDR Tahsisatı" kalemi ile karşılıklı olarak gösterilmektedir.

13. Değerleme Hesabı

Banka bilançosunun aktif ve pasifindeki altın, döviz ve efektiflerin yeniden değerlemesi sonucu oluşan gerçekleşmemiş kur farkı giderlerinin takip edildiği hesap olup, 2007 yıl sonu itibarıyla oluşan gerçekleşmemiş kur farkı gideri 4.710.586.605 YTL'dir.

14. Faiz ve Gelir Reeskontları ve Tahakkukları

31.12.2007 tarihinde tahakkuk eden faiz ve gelir reeskont ve tahakkuklarını göstermekte olup, bakiyesi 9.359.149 YTL'dir.

15. Muvakkat Alacaklar

Yıl sonu bakiyesi 40.016.093 YTL olan bu hesabın 38.272.602 YTL'si Türk parası, 1.743.491 YTL'si ise yabancı para cinsinden alacakları göstermekte olup, Türk parası cinsinden alacakların detayları aşağıda gösterilmiştir:

	YTL
-Yurt Dışındaki Milli Bankalar Nezdinde Açılan YTL Mevduatları Takip Hesabı	21.861.488
-Kurumlar Vergisinden Mahsup Edilecek Geçici Vergi	12.857.250
-Kurumlar Vergisinden Mahsup Edilecek Gelir Vergisi	360.973
-Banknot Matbaası Akreditif Bedelleri ve Diğer Hesapları	2.243.674
-Avans ve Depozitolar	778.651
-İthal Edilecek Otomatik Para Sayma Makinalarının Testi İçin Yurt Dışına Gönderilen Paralar	64.595
-Diğer	105.971
TOPLAM	38.272.602

16. Diğer Aktifler

Yıl sonu bakiyesi 25.889.308 YTL olan bu hesabın tamamı Türk parası cinsinden alacaklarımızı göstermektedir.

PASİF HESAPLAR

1. Tedavüldeki Banknotlar

Banka Kanunu'nun 36. maddesinin verdiği yetkiye dayanılarak tedavüle çıkarılan ve 2006 yıl sonu bakiyesi 26.815.150.603 YTL olan tedavüldeki banknotlar, 614.238.304 YTL artış göstererek yıl sonunda 27.429.388.907 YTL'ye ulaşmıştır.

2. Hazineye Borçlar

Yıl sonu itibarıyla 247.334.916 YTL olan Hazineye Borçlar kaleminde, geçen yıla göre 31.020.546 YTL azalış olmuştur.

a- Altın

345.574,68 safi gram karşılığı 10.824.620 YTL olan Hazinesinin altın alacağında geçen yıla göre meydana gelen 896.966 YTL'lik artış, 1 ons altının ABD doları karşılığının bir önceki yıl sonuna göre artış göstermesinden kaynaklanmaktadır.

b- Rezerv Dilimi İmkânı

Türkiye'nin üyelik kotası olan 1.191,3 milyon SDR'nin altın ve yabancı para olarak ödenen kısmı dolayısıyla, Hazinesinin IMF nezdinde 112.775.000 SDR tutarında Rezerv Dilimi İmkânı bulunmaktadır. Aktifte "Döviz Alacakları" kaleminde yer alan "Rezerv Dilimi Pozisyonu" ile karşılıklı gösterilen bu kalemin yıl sonu bakiyesi 208.148.818 YTL'dir.

c- Diğer (Net)

Hazinesinin çeşitli işlemlerinden doğan alacak ve borçlarının netleştirilmiş tutarını gösteren bu kalemin yıl sonu bakiyesi 28.361.478 YTL'dir.

3. Döviz Borçları

Bu kalem, Bankanın hariçteki muhabirlere konvertibl döviz cinsinden 852.105 YTL tutarındaki borcunu göstermektedir.

a- Konvertibl

Geçen yıla göre 165.513 YTL azalış göstererek, 852.105 YTL olan konvertibl döviz borçları, hariçteki muhabir hesapları ile yurt dışı bankaların Banka nezdindeki hesaplarından oluşmaktadır.

b- Konvertibl Olmayan

Bankacılık düzenlemeleri çerçevesinde imzalanan ikili anlaşmalar gereğince açılan hesapları gösteren bu kalem, 2005 yılından bu yana bakiye göstermemektedir.

4. Mevduat

Yıl sonunda 74.006.065.587 YTL bakiye gösteren bu kalemin Türk parası ve yabancı para olarak dökümü aşağıda gösterilmiştir:

	Türk Parası (YTL)	Yabancı Para (YTL)
A) Kamu Sektörü	<u>4.429.343.380</u>	<u>10.451.051.083</u>
a) Hazine, Genel ve Özel Bütçeli İdareler	4.331.229.957	10.381.364.697
i) Hazine Hesapları	4.164.197.197	9.290.056.127
ii) Genel Bütçeli İdareler	154.656.793	1.091.308.570
iii) Özel Bütçeli İdareler	12.375.967	-
b) Kamu İktisadî Kuruluşları	91	-
c) İktisadî Devlet Teşekkülleri	10.542	69.686.386
d) Diğer	98.102.790	-
B) Bankacılık Sektörü	<u>18.920.583.969</u>	<u>19.673.406.820</u>
a) Yurt İçindeki Bankalar	18.911.635.147	6.541.888.821
b) Yurt Dışındaki Bankalar	8.529.253	-
c) Zorunlu Karşılıklar (1211 S. K. Md. 40)	-	13.131.517.999
i) Nakit	-	13.131.517.999
ii) Altın (Safî gram)	-	-
d) Diğer (Valörlü İşlemler)	419.569	-
C) Muhtelif	<u>1.444.151</u>	<u>18.688.990.441</u>
a) Kredi Mektuplu Döviz Tevdiat Hesapları	-	18.635.507.722
b) Diğer	1.444.151	53.482.719
D) Uluslararası Kuruluşlar	<u>6.046.296</u>	-
E) Fonlar	<u>92.409.798</u>	<u>1.742.789.649</u>
a) Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu	289.898	13.511.799
b) Diğer	92.119.900	1.729.277.850
Toplam	23.449.827.594	50.556.237.993

5. Likidite Senetleri

Banka Kanunu'nun 52. maddesi gereğince ihraç edilen likidite senetleri, 6 Kasım 2003 tarihli ve 8482/18081 sayılı Banka Meclisi Kararı ile 20 Temmuz 2007 tarihinden itibaren bilançonun pasifinde "V- Likidite Senetleri" başlığı altında gösterilmeye başlanmıştır. 1.000.000.000 YTL nominal tutarla 973.613.480 YTL'ye ihraç edilen likidite senetlerinin 31.12.2007 tarihi itibarıyla rayiç değeri 993.710.000 YTL'dir.

6. Açık Piyasa İşlemleri

Bankanın, bankalara geri alım vaadiyle satım işlemlerinden ve Bankalararası Para Piyasası işlemlerinden nakit borçlarını ve geri satım vaadi ile alım işlemlerinden menkul kıymet borçlarını gösteren bu kalem; yıl sonu itibarıyla geri satım vaadiyle alım ve geri alım vaadiyle satım işlemi olmadığından, Bankanın bankalara Bankalararası Para Piyasası işlemlerinden olan 2.917.500.000 YTL borcunu göstermektedir.

6. Dış Krediler

Garantisiz ticari borçları içeren bu kalem, 2007 yılı sonunda 9.363.710,82 ABD doları karşılığı 10.905.914 YTL bakiye göstermektedir.

7. İthalat Akreditif Bedelleri, Teminat ve Depozitolar

İthalat yönetmelikleri gereğince, Bankaya yatırılan mal bedelleri ve teminatlar ile döviz satışı yapılmış akreditif işlemlerinin YTL karşılıklarını içeren bu hesabın yıl sonu bakiyesi 858.741.110 YTL olup, bu tutarın 858.736.986 YTL'si döviz satışı yapılmış ithalat akreditif işlemlerini, 4.124 YTL'si ise, Bankaya yatırılan mal bedelleri ve teminatları göstermektedir.

8. Ödenecek Senet ve Havaleler

Yabancı para cinsinden ödenecek havale bedellerini içeren bu hesabın yıl sonu bakiyesi 73.477.268 YTL'dir.

9. SDR Tahsisatı

IMF tarafından ülkemize tahsis edilmiş ve Hazine tarafından kullanılmış olan 112.307.000 SDR karşılığı 207.285.030 YTL'lik yükümlülüğün izlendiği bu kalem, aktifte "XII- SDR Tahsisatı Nedeniyle Hazine Yükümlülüğü" kalemiyle karşılıklı olarak gösterilmektedir.

10. Sermaye

Sermaye, Banka Kanunu'nun 5. maddesi gereğince her biri 0,10 YTL itibari kıymette ve tamamen ödenmiş bulunan 250.000 hissedenden oluşan 25.000 YTL tutarındaki ödenmiş sermaye ile 30 Aralık 2003 tarih ve 25332 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 5024 sayılı Kanun hükümlerince ödenmiş sermaye kaleminde yapılan işlem sonucu 46.208.524 YTL tutarındaki enflasyon düzeltmesi farkından oluşmaktadır. Hisse senetlerinin sınıflarına göre dökümü aşağıda yapılmıştır:

Sınıfı	Adedi	Toplam İçindeki Yüzdesi	YTL
A	136.800	54,72	13.680
B	63.769	25,51	6.377
C	625	0,25	63
D (*)	48.806	19,52	4.880
Ödenmiş Sermaye	250.000	100,00	25.000
Sermaye Enflasyon Düzeltmesi Farkı			46.208.524
TOPLAM			46.233.524

(*) Medeni Kanun uyarınca Hazine Müsteşarlığına intikal eden 53 adet hisse, D sınıfında izlenmektedir.

11. İhtiyat Akçesi

Yıl sonu bakiyesi 2.823.646.765 YTL olan bu kalem, Banka Kanunu'nun 59. ve 60. maddeleri ile Türk Ticaret Kanunu'nun 469. maddesi gereğince ayrılmış bulunan İhtiyat Akçeleri ile 30 Aralık 2003 tarih ve 25332 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 5024 sayılı Kanun gereği yapılan enflasyon düzeltmesi sonucu ortaya çıkan düzeltme farkını içermektedir.

	YTL
A. Adi ve Fevkalade İhtiyat Akçesi	2.469.384.817
B. Hususi İhtiyat Akçesi (1211 S.K. Madde 59)	889.471
C. İhtiyat Akçeleri Enflasyon Düzeltme Farkı	353.372.477
TOPLAM	2.823.646.765

2006 yıl sonu itibarıyla 288.418.619 YTL olan Adi İhtiyat Akçesi, 2006 yılı safi kârı olan 3.146.308.386 YTL'den % 20 oranında ayrılan 629.261.677 YTL'nin eklenmesiyle 917.680.296 YTL'ye yükselmiştir.

Fevkalade ihtiyat, 2006 yılı kârından Banka Kanunu'nun 60. maddesinde belirtilen tutarlar düşüldükten sonra kalan miktarın %10'u oranında ayrılan 251.704.521 YTL ve Türk Ticaret Kanunu'nun 469. maddesi gereğince ayrılan 1.300.000.000 YTL toplamı olan 1.551.704.521 YTL'den oluşmaktadır.

12. Karşılıklar

Yıl sonu bakiyesi 163.402.522 YTL olan bu kalem, Banka Kanunu'nun 59. maddesi gereğince; gayri safi kârdan, Bankaya özgü işlemler dolayısıyla meydana gelebilecek riskleri karşılamak üzere ayrılmış olan karşılıkları, yıl içinde ayrılan kıymet yollaması dahil sigorta karşılıklarını, emekli ikramiyesi ve kıdem tazminatı karşılığını ve yıl sonu kârından ayrılan vergi karşılıklarını göstermektedir.

	YTL
A. Emekli İkramesi ve Kıdem Tazminatı Karşılıkları	79.844.758
B. Vergi Karşılıkları	41.080.880
C. Diğer Karşılıklar	42.476.884
TOPLAM	163.402.522

13. Değerleme Hesabı

Bankanın bilançosunun aktif ve pasifindeki altın, döviz ve efektiflerin yeniden değerlendirilmesi sonucunda oluşan gerçekleşmemiş kur farkı gelirlerinin takip edildiği bu hesap, 2003 yılından bu yana bakiye göstermemektedir.

14. Faiz ve Gider Reeskontları ve Tahakkukları

31.12.2007 tarihi itibarıyla bakiyesi 1.318.655.062 YTL olan bu kalemin büyük bir kısmını işçi döviz faiz gider reeskontları ve zorunlu karşılık faiz gider tahakkukları oluşturmaktadır.

15. Muvakkat Borçlar

Yıl sonu bakiyesi 67.784.542 YTL olan bu hesabın, 1.707.300 YTL'si Türk parası, 66.077.242 YTL'si de yabancı para cinsi borçları göstermektedir.

16. Diğer Pasifler

5.284.086 YTL Türk parası ve 59.909.705 YTL yabancı para cinsinden olmak üzere, Bankanın yıl sonu itibarıyla toplam 65.193.791 YTL'lik borçlarını göstermektedir.

4.2.5. 01.01.2007 – 31.12.2007 Dönemine Ait Ayrıntılı Kâr / Zarar Tablosu

MERKEZ BANKASI KÂR / ZARARI	01.01.2007 -31.12.2007 (YTL)
I- YENİ TÜRK LİRASI İŞLEMLERİ NET KÂRI / (ZARARI)	(1.585.670.712)
1- Yeni Türk Lirası DİBS Portföyü Net Kân / (Zaran)	1.646.898.853
2- APİ, Likidite Senetleri ve BPPİ Net Kân / (Zaran)	(1.377.230.366)
a- Açık Piyasa İşlemleri Net Kân / (Zaran)	(310.392.265)
b- Likidite Senetleri Faiz Gideri	(54.548.290)
c- Bankalararası Para Piyasası İşlemleri Net Kân / (Zaran)	(1.012.289.811)
3- Yeni Türk Lirası Mevduat Zorunlu Karşılık Faizleri	(1.699.871.123)
4- Diğer	(155.468.076)
a- Şüpheli Alacak Karşılık Gideri	252.679.358
b- Genel Giderler	(383.324.406)
c- Diğer	(24.823.028)
II- YABANCI PARA İŞLEMLERİ NET KÂRI / (ZARARI)	1.847.043.469
1- Döviz Rezervleri Net Kân / (Zaran)	1.856.156.647
a- Yabancı Para Portföy ve Depo Gelirleri	3.924.036.879
b- İşçi Döviz Hesaplarına Ödenen Faizler	(590.240.927)
c- Yabancı Para Mevduat ve Zorunlu Karşılık Faizleri	(354.246.757)
d- Altın ve Kambiyo Net Kân	(1.123.392.548)
2- IMF Genel Kaynak Kullanımı Hesabı ve Hizmet Bedeli Ödemeleri	(9.113.179)
III- NET KÂR / (ZARAR) (I + II)	261.372.757

Bankanın 2007 yılı kârının Banka Kanunu'nun 60. maddesi ve Türk Ticaret Kanunu'nun 469. maddesi çerçevesinde aşağıdaki gibi dağıtılması öngörülmektedir:

	YTL
2007 Yılı Safi Kâr	261.372.757
1. İhtiyat Akçeleri	(213.570.668)
Adi İhtiyat (1211 S. K. Md. 60)	52.274.551
Fevkalade İhtiyat	161.296.117
- 1211 S. K. Md. 60	20.909.671
- TTK Md. 469	140.386.446
2. Hissedarlara	(3.000)
İlk Kâr Hissesi	1.500
İkinci Kâr Hissesi	1.500
3. Memurlara Temettü	(6.718.209)
4. Vergi Karşılıkları	(41.080.880)
Kurumlar Vergisi	41.080.880
Kalan	-

4.2.6. 01.01.2007 – 31.12.2007 Dönemine Ait Kâr / Zarar Tablosu İle İlgili Açıklamalar

Bankanın yıl sonunda YTL işlemlerden net zararı 1.585.670.712 YTL'dir. 2007 yılı sonu itibarıyla, Bankanın portföyünde bulunan YTL DİBS'lerden 1.646.898.853 YTL'lik faiz geliri elde edilmiş; açık piyasa işlemleri net zararı 310.392.265 YTL, likidite senetleri faiz gideri 54.548.290 YTL, Bankalararası Para Piyasası işlemleri net zararı 1.012.289.811 YTL olarak gerçekleşmiş ve YTL mevduat zorunlu karşılıklarına 1.699.871.123 YTL faiz ödenmiştir.

Bankanın yabancı para işlemlerinden yıl sonu kârı 1.847.043.469 YTL'dir. Yabancı para portföy ve depo hesaplarından 3.924.036.879 YTL gelir elde edilirken, kambiyo işlemleri net zararı 1.123.392.548 YTL, işçi döviz faiz giderleri 590.240.927 YTL, yabancı para mevduat ve zorunlu karşılıkları faiz giderleri 354.246.757 YTL ve IMF'den kullanılan kaynaklar için ödenen faiz gideri 9.113.179 YTL olarak gerçekleşmiştir.

YTL işlemleri içinde yer alan genel gider alt kalemleri bazında, Bankanın operasyonel aktiviteleri için son iki yılda yapılan cari harcamaların, 2003 fiyatlarıyla reel dağılımı aşağıdaki gibidir:

Reel (2003 fiyatlarıyla)	2006 (YTL)	2007 (YTL)	Değişim (%)
I-Personel Giderleri	236.305.497	230.231.163	-3
II-Diğer Giderler	36.043.691	30.891.365	-14
III-Banknot Tabı Giderleri	19.332.402	12.620.337	-35
TOPLAM	291.681.590	273.742.865	-6

Not: 2006 yılına ait tutarlar, 4.1.2 Karşılaştırmalı Kâr / Zarar Tabloları bölümünde açıklanan hususlar çerçevesinde, karşılaştırılabilirliğin sağlanmasını teminen yeniden düzenlenmiştir.

2007 yılında, 2006 yılına göre personel giderlerinde, diğer giderlerde ve banknot kağıdı ve mürekkebi giderlerinde azalış gözlenmektedir.

- ✓ **Personel giderleri;** aylıklar, yan ödemeler, sosyal güvenlik giderleri, sosyal yardımlar, sağlık harcamaları, eğitim giderleri ve görev yolluklarından oluşmaktadır.

Teknolojik gelişmelerin takip edilmesi, uygulanması ve nitelikli insan kaynağından yararlanmak suretiyle daha az sayıda ancak daha donanımlı eleman istihdam edilerek verimliliğin artırılması ve personel giderlerinin düşürülmesi politikası çerçevesinde, 1996 yılında 6910 olan personel sayısı, yüzde 34 azalarak, 2007 yılında 4552'ye inmiştir.

Personel giderlerinde bir önceki yıla göre; % 3 azalma sağlanmıştır. Bu bölüm içinde önemli bir paya sahip olan personele ödenen aylık ve yan ödemelerde bir önceki yıla göre meydana gelen azalma da yüzde 3 oranındadır. Banka Meclisi, Yönetim Komitesi ve Denetleme Kurulu üyelerinden oluşan Banka üst yönetimine 2007 yılında brüt ücret olarak toplam 2.237.710 YTL ödenmiş olup, bu tutar Banka personeline 2007 yılında ödenen aylık ve yan ödemeler toplamının binde 8'ini oluşturmaktadır.

- ✓ **Diğer giderler;** 2007 yılında bir önceki yıla göre yüzde 14 oranında azalmıştır. Bu azalış 2007 yılında; ısıtma, aydınlatma ve su giderleri, sigorta giderleri, kıymet yollaması dahil sigorta karşılıkları, kıymet yollama giderleri ile sosyal içerikli giderlerde yapılan harcamanın 2006 yılına göre azalmasından kaynaklanmıştır.

Diğer harcama kalemlerinde ise önemli bir değişim görülmemektedir.

- ✓ **Banknot kağıdı ve mürekkebi giderleri;** 2007 yılında bir önceki yıla göre banknot kağıdı ve mürekkebi giderlerinde 2006 yılına göre meydana gelen yüzde 35 oranındaki azalış, 2007 yılında üretime bir süre ara verilmesi nedeniyle yapılan alımların azalmasından kaynaklanmıştır.

Banka, Kanunu ile kendisine verilen emisyon, para politikasının belirlenmesi, fiyat istikrarının sağlanması ve ülkenin döviz rezerv yönetimi gibi temel görevleri yerine getirmek ve teknolojik gelişmelerin de gerisinde kalmamak üzere, gerek cari gerekse yatırım harcamalarında azami tasarrufa özen göstererek bütçesini hazırlamaktadır.

4.3. UFRS'YE UYGUN OLARAK DÜZENLENMİŞ FİNANSAL TABLOLAR

31 ARALIK TARİHLERİ İTİBARIYLA BİLANÇOLAR

(Tutarlar ABD Doları'na sadece okuyuculara kolaylık sağlaması açısından çevrilmiştir (Not 2.c'ye bakınız).)

	Notlar	2007 (Bin YTL)	2006 (Bin YTL)	2007 (Milyon ABD Doları) (*)	2006 (Milyon ABD Doları) (*)
VARLIKLAR					
Nakit değerler ve altın rezervleri	6	4.131.886	3.865.080	3.548	3.319
Bankalardan alacaklar	7	6.130.108	8.610.821	5.263	7.393
Makul değer değişiklikleri gelir tablosunda muhasebeleşecek finansal varlıklar	8	95.460.476	98.266.146	81.961	84.370
Verilen kredi ve avanslar	9	27.580	44.209	24	38
Yatırım amaçlı finansal varlıklar					
- Satılmaya hazır finansal varlıklar	10	244.058	259.822	210	223
- Vadeye kadar elde tutulacak finansal varlıklar	10	161.589	434.011	140	374
Maddi duran varlıklar	11	234.185	235.971	201	203
Maddi olmayan duran varlıklar	12	2.850	3.405	2	3
Diğer varlıklar	13	31.814	27.635	28	25
Toplam varlıklar		106.424.546	111.747.100	91.377	95.948
YÜKÜMLÜLÜKLER					
Tedavüldeki banknotlar	14	27.429.389	26.815.151	23.551	23.023
Bankalara borçlar	15	39.121.993	34.219.288	33.590	29.380
Diğer mevduatlar	16	36.170.348	43.654.859	31.056	37.482
Uluslararası Para Fonu'na ("IMF") borçlar	17	7.431	7.389	6	6
Makul değeri ile gösterilen finansal yükümlülükler	18	993.710	-	853	-
Diğer alınan banka kredileri	19	2.918.776	2.417.470	2.506	2.076
Diğer yükümlülükler	20	1.072.227	1.721.376	921	1.478
Vergi yükümlülüğü	21	28.224	43.851	24	40
Kıdem tazminatı yükümlülüğü	22	64.292	60.205	56	52
Toplam yükümlülükler		107.806.390	108.939.589	92.563	93.537
ÖZSERMAYE					
Ödenmiş sermaye		47.464	47.464	41	41
Birikmiş zarar/kâr		(1.652.086)	2.521.505	(1.418)	2.165
Diğer yedekler	10	222.778	238.542	191	205
Toplam özsermaye		(1.381.844)	2.807.511	(1.186)	2.411
Toplam yükümlülükler ve özsermaye		106.424.546	111.747.100	91.377	95.948
Taahhütler ve şarta bağlı yükümlülükler	28				
(*) ABD Doları tutarları, sadece okuyuculara kolaylık sağlaması açısından YTL tutarları üzerinden 31 Aralık 2007 tarihindeki resmi Banka döviz alış kuru kullanılarak hesaplanmış olup bu mali tabloların bir parçası değildir (Not 2.c.).					
Not: Sayfa 82-122 arasındaki notlar mali tabloların tamamlayıcı parçasını oluştururlar.					

31 ARALIK TARİHİNDE SONA EREN YILLARA AİT GELİR TABLOLARI

(Tutarlar ABD Doları'na sadece okuyuculara kolaylık sağlanması açısından çevrilmiştir (Not 2.c'ye bakınız).)

	Notlar	2007 (Bin YTL)	2006 (Bin YTL)	2007 (Milyon ABD Doları) (*)	2006 (Milyon ABD Doları) (*)
Faiz gelirleri	23	4.705.469	4.154.374	4.040	3.567
Faiz giderleri	23	(4.565.766)	(4.033.817)	(3.920)	(3.463)
Net faiz geliri		139.703	120.557	120	104
Ücret ve komisyon geliri	24	52.164	39.896	45	34
Ücret ve komisyon gideri	24	(170.521)	(153.995)	(146)	(132)
Net ücret ve komisyon gideri		(118.357)	(114.099)	(101)	(98)
Temettü geliri	25	3.646	4.757	3	4
Makul değer değişiklikleri gelir tablosunda muhasebeleşecek finansal varlıklar geliri, net		1.501.308	34.823	1.289	30
Kur farkı (zarar)/kâr, net	26	(4.587.244)	4.403.175	(3.939)	3.781
Diğer faaliyet geliri		5.023	7.699	4	7
Krediler değer düşüklüğü zararları	9	247.191	(182.389)	212	(157)
Diğer faaliyet giderleri	27	(402.748)	(388.645)	(346)	(334)
Operasyonel (zarar)/kâr		(3.211.478)	3.885.878	(2.758)	3.337
Net parasal pozisyon kazancı		-	-	-	-
Vergi öncesi (zarar)/kâr		(3.211.478)	3.885.878	(2.758)	3.337
Vergi karşılığı	21	(41.081)	(43.851)	(35)	(38)
Net dönem (zarar)/kâr		(3.252.559)	3.842.027	(2.793)	3.299

(*) ABD Doları tutarlar, sadece okuyuculara kolaylık sağlanması açısından YTL tutarlar üzerinden 31 Aralık 2007 tarihindeki resmi Banka döviz alış kuru kullanılarak hesaplanmış olup bu mali tabloların bir parçası değildir (Not 2.c.).

Not: Sayfa 82-122 arasındaki notlar mali tabloların tamamlayıcı parçasını oluştururlar.

31 ARALIK TARİHİNDE SONA EREN YILLARA AİT ÖZSERMAYE DEĞİŞİM TABLOLARI

(Bin YTL)

	Ödenmiş Sermaye			Diğer yedekler	Birikmiş kârlar/ (zararlar)	Toplam
	Sermaye	Sermaye düzeltme farkı	Toplam ödenmiş sermaye			
1 Ocak 2006 tarihindeki bakiyeler	25	47.439	47.464	205.965	(1.320.778)	(1.067.349)
Satılmaya hazır finansal varlıklara ilişkin net makul değer yedekleri (Not 10)	-	-	-	32.577	-	32.577
Zamanaşımına uğrayan banknotlardan kazançlar (Not 14)	-	-	-	-	256	256
Net dönem kârı	-	-	-	-	3.842.027	3.842.027
31 Aralık 2006 tarihindeki bakiyeler	25	47.439	47.464	238.542	2.521.505	2.807.511
1 Ocak 2007 tarihindeki bakiyeler	25	47.439	47.464	238.542	2.521.505	2.807.511
Satılmaya hazır finansal varlıklara ilişkin net makul değer yedekleri (Not 10)	-	-	-	(15.764)	-	(15.764)
Nakit temettüleri	-	-	-	-	(921.491)	(921.491)
Zamanaşımına uğrayan banknotlardan kazançlar (Not 14)	-	-	-	-	459	459
Net dönem zarar	-	-	-	-	(3.252.559)	(3.252.559)
31 Aralık 2007 tarihindeki bakiyeler	25	47.439	47.464	222.778	(1.652.086)	(1.381.844)

Not: Sayfa 82-122 arasındaki notlar mali tabloların tamamlayıcı parçasını oluştururlar.

31 ARALIK TARİHİNDE SONA EREN YILLARA AİT NAKİT AKIM TABLOLARI

(Bin YTL)

	Not	2007	2006
Faaliyetlerden sağlanan nakit akımları			
Net dönem (zararı)/kârı		(3.252.559)	3.842.027
Düzeltilmeler:			
Maddi duran varlıklar amortisman gideri	11	12.804	13.668
Maddi olmayan duran varlıklar itfa gideri	12	808	942
Kredi değer düşüklüğü karşılığı	9	(247.191)	182.389
Kredi değer düşüklüğü üzerindeki kur farkı	9	345.079	(84.616)
İştirak hisseleri üzerindeki kur farkı		-	(1.978)
Kıdem tazminatı karşılığı	22	10.455	11.821
Net faiz geliri	23	(139.703)	(120.557)
Alınan faizler		4.616.757	4.065.499
Ödenen faizler		(4.718.315)	(4.133.363)
Temettü geliri	25	(3.646)	(4.757)
Net komisyon gideri	24	118.357	114.099
Tahsil edilecek komisyonlar		51.448	39.896
Ödenen komisyonlar		(167.742)	(141.491)
Zaman aşımına uğrayan banknotlardan kazançlar	14	459	256
Vergi karşılığı gideri	21	41.081	43.851
Varlık ve yükümlülüklerdeki değişiklik öncesi faaliyet kârında (kullanılan)/sağlanan nakit akımları		(3.331.908)	3.827.686
Faaliyetlerle ilgili varlık ve yükümlülüklerdeki değişiklikler:			
Makul değer değişiklikleri gelir tablosunda muhasebeleşecek finansal varlıklardaki azalış/(artış)		2.805.670	(17.329.397)
Verilen kredi ve avanslardaki net azalış		11.140	2.415
Diğer varlıklardaki net (artış)/azalış		(4.253)	990
Tedavüldeki banknotlardaki net artış		614.238	7.203.510
Bankalara borçlardaki net artış		4.838.002	6.093.569
Diğer mevduatlardaki net (azalış)/artış		(7.267.258)	6.917.212
Diğer yükümlülüklerdeki net (azalış)/artış		(715.004)	12.577
Faaliyetlerde (kullanılan)/sağlanan nakit, net		(3.049.373)	6.728.562
Yatırım faaliyetlerinden sağlanan/(kullanılan) nakit akımları			
Maddi ve maddi olmayan duran varlık alımı, net	11,12	(11.271)	(7.551)
Menkul kıymet satımı		272.422	2.475
Alınan temettü		4.022	4.564
Yatırım faaliyetlerinden sağlanan/(kullanılan) nakit, net		265.173	(512)
Finansman faaliyetlerinden sağlanan/(kullanılan) nakit akımları			
Diğer alınan banka kredilerinin ve IMF'ye borçların geri ödemesi		1.495.057	(3.594.720)
Ödenen temettü		(921.491)	-
Finansman faaliyetlerinden sağlanan/(kullanılan) nakit, net		573.566	(3.594.720)
Nakit ve nakit benzerlerindeki artış, net		(2.210.634)	3.133.330
Dönem başı nakit ve nakit benzerleri	31	12.469.556	9.336.226
Dönem sonu nakit ve nakit benzerleri	31	10.258.922	12.469.556

Not: Sayfa 82-122 arasındaki notlar mali tabloların tamamlayıcı parçasını oluştururlar.

31 ARALIK 2007 TARİHLİ MALİ TABLOLARA İLİŞKİN NOTLAR

NOT 1 - GENEL BİLGİ

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası A.Ş. ("Banka") 1931 yılında Türkiye'de kurulmuştur. Banka Türkiye'de banknot ihracı imtiyazına münhasıran sahip ve 1211 sayılı Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Kanunu'nda yer alan ("T.C.M.B. Kanunu") yazılı görev ve yetkileri haiz olmak üzere "Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası" unvanı altında anonim şirket olarak kurulmuştur. Banka'nın İdare Merkezi Ankara'da olup, İstiklal Cad. 10 Ulus, 06100 Ankara, Türkiye adresinde bulunmaktadır. Türkiye genelinde 21 şube, 4 yabancı temsilcilik ve 1 irtibat bürosu bulunan Banka'nın 31 Aralık 2007 tarihi itibarıyla personel sayısı 4.536'dır (2006: 4.598).

Banka'nın temel amacı fiyat istikrarını sağlamaktır. Banka, fiyat istikrarını sağlamak için kullanacağı para politikası araçlarını ve uygulayacağı para politikasını doğrudan kendisi belirler.

Banka'nın temel görevleri;

- a) Açık piyasa işlemleri yapmak,
- b) Hükümetle birlikte Yeni Türk Lirası'nın ("YTL") iç ve dış değerini korumak için gerekli önlemler almak ve yabancı paralar ile altın karşısında muadeletini tespit etmeye yönelik kur rejimini belirlemek, YTL'nin yabancı paralar karşısında değerinin belirlenmesi için döviz ve efektiflerin vadesiz ve vadeli alım ve satımı ile dövizlerin YTL ile değişimi ve diğer türev işlemlerini yapmak,
- c) Bankaların ve Banka'ca uygun görülecek diğer mali kurumların yükümlülüklerini esas alarak zorunlu karşılıklar ile ilgili usul ve esasları belirlemek,
- d) Reeskont ve avans işlemleri yapmak,
- e) Ülke altın ve döviz rezervlerini yönetmek,
- f) YTL'nin hacim ve dolaşımını düzenlemek, ödeme ve menkul kıymet transferi ve mutabakat sistemleri kurmak, kurulmuş ve kurulacak sistemlerin kesintisiz işlemlerini ve denetimini sağlayacak düzenlemeleri yapmak, ödemeler için elektronik ortam da dahil olmak üzere kullanılacak yöntemleri ve araçları belirlemek,
- g) Finansal sistemde istikrarı sağlayıcı ve para ve döviz piyasaları ile ilgili düzenleyici tedbirleri almak,
- h) Mali piyasaları izlemek,
- i) Bankalardaki mevduatın vade ve türleri ile özel finans kurumlarındaki katılma hesaplarının vadelerini belirlemektir.

NOT 2 - SUNUM ESASLARI

(a) Yeni Türk Lirası mali tablolar

Bu mali tablolar, Uluslararası Muhasebe Standartları ("UMS") ve Uluslararası Muhasebe Standartları Kurulu ("UMSK") tarafından yayımlanan yorumları da kapsayan Uluslararası Finansal Raporlama Standartları'na ("UFRS") uygun olarak hazırlanmıştır. Banka, muhasebe defterlerini ve yasal mali tablolarını Türk Ticaret Kanunu, vergi mevzuatı ve T.C.M.B. Kanunu'na uygun olarak hazırlamaktadır. Bu mali tablolar yasal

kayıtlara, UMSK tarafından yayımlanan UFRS'ye uyumlu hale getirmek için gerekli düzeltmeler yansıtılarak düzenlenmiştir.

Mali tablolar, Türkiye Cumhuriyeti'nin para birimi olan YTL cinsinden ifade edilmiştir.

UFRS'ye uygun olarak hazırlanan mali tablolar, önemli muhasebe tahminlerinin kullanılmasının yanı sıra Banka'nın muhasebe politikalarının uygulanmasında yönetimin değerlendirmelerini de içermektedir. Önemli ölçüde değerlendirme ve karmaşıklık içeren alanlar ile tahmin ve varsayımların mali tablolara önemlilik arz ettiği alanlar ilgili muhasebe politikalarında açıklanmıştır.

1 Ocak 2007 tarihinden itibaren yürürlüğe giren standartlar ve mevcut standartlara ilaveler ve yorumlar

Banka, 1 Ocak 2007 tarihinden geçerli olmak üzere faaliyette bulunduğu alanlara ilişkin olarak aşağıda belirtilmiş olan revize edilmiş UFRS'leri uygulamıştır. 2006 bakiyeleri revize edilmiş standartların gerektirdiği şekilde düzeltilmiştir.

UFRS 7 - Finansal araçlar: Açıklamalar

UFRYK 8 - UFRS 2'nin kapsamı

UFRYK 10 - Ara dönem finansal raporlama ve değer düşüklüğü

UFRS 4 - Sigorta sözleşmeleri

UFRYK 7 - UMS 29 kapsamında düzeltme yaklaşımının uygulanması

UFRYK 9 - Saklı türev ürünlerinin yeniden değerlendirilmesi

UFRYK 11 - UFRS 2 - Grup içi ve işletmenin geri satın alınan kendi hisselerine ilişkin işlemler

UFRS 7, UFRS 4, UFRYK 8, UFRYK 10, UFRYK 7, UFRYK 9 ve UFRYK 11, ilgili standartlardaki geçiş kuralları dikkate alınarak uygulanmış olup Banka'nın muhasebe politikalarında önemli değişikliğe yol açmamıştır. Özetle:

- UFRS 7 sunum ve dipnotları etkilemiştir,
- UFRS 4, UFRYK 7, UFRYK 8, UFRYK 9, UFRYK 10 ve UFRYK 11'in Banka'nın muhasebe politikaları üzerinde önemli etkileri yoktur,

Yukarıda belirtilen standartların uygulanmasının 1 Ocak 2007 ve 2006 açılış birikmiş kârı üzerinde hiçbir etkisi bulunmamaktadır.

2007 yılında henüz geçerli olmayan ve Banka tarafından geçerlilik tarihinden önce uygulanmamış yayınlanmış standartlar ve mevcut standartlara ilave ve yorumlar

Aşağıda belirtilen standartlar, değişiklikler ve yorumlar yürürlüğe girmemiş olup Banka tarafından henüz uygulanmamaktadır.

UMS 23 (Değişiklik) - Borçlanma maliyetleri

UFRS 8 - Faaliyet bölümleri

UFRYK 14 - TMS 19 - Çalışanlara sağlanan faydalar üzerindeki kısıtlamalar, asgari fonlama şartları ve bunların etkileri

UFRYK 13 - Müşteri sadakat programı

UFRYK 12 - İmtiyazlı hizmet anlaşmaları

UMS 27 (Değişiklik) - Konsolide ve bireysel finansal tablolar

UFRS 3 (Değişiklik) - İşletme birleşmeleri

(b) Enflasyon etkilerinin muhasebeleştirilmesi

1 Ocak 2006'dan önce YTL'nin satınalma gücündeki değişiklikler nedeniyle yapılan düzeltmeler UMS 29, "Yüksek Enflasyon Dönemlerinde Mali Tabloların Düzeltilmesi" esas alınarak yapılmıştır. UMS 29, yüksek enflasyonlu bir ekonomiye ait para birimi esas alınarak hazırlanan mali tabloların aynı para biriminin bilanço tarihindeki satın alma gücünden hazırlanmasını ve önceki dönem mali tablolarında karşılaştırma amacıyla aynı değer ölçüleri kullanılarak yeniden düzenlenmesini öngörmektedir. Türkiye ekonomisindeki değişimler yüksek enflasyon ortamının sona erdiğini işaret ettiğinden, Banka 1 Ocak 2006'dan itibaren UMS 29 uygulamasına son vermiştir. Buna göre, YTL'nin aynı tarihteki alım gücü ile ifade edilen 31 Aralık 2005 tutarları ilişikteki mali tablolardaki taşınan değerleri için temel oluşturmaktadır.

(c) ABD Doları'na çevrim

Bilanço ve gelir tablolarında gösterilen ABD Doları tutarları sadece okuyuculara kolaylık sağlaması için eklenmiştir ve bu tutarlar YTL'den ABD Doları'na Banka'nın 31 Aralık 2007 tarihli döviz alış kuru (1,1647 YTL = 1 ABD Doları) kullanılarak çevrilmiştir. Dolayısıyla, ABD Doları cinsinden bu tutarlar, bu mali tabloların bir parçası değildir.

NOT 3 - ÖNEMLİ MUHASEBE POLİTİKALARININ ÖZETİ

Bu mali tabloların hazırlanmasında esas alınan temel muhasebe politikaları aşağıda açıklanmıştır. Söz konusu muhasebe politikaları bütün dönemler için aksi belirtilmedikçe tutarlılık ile uygulanmıştır.

(a) Yabancı para çevrimi

(i) Fonksiyonel ve raporlama para birimi

Mali tablolarda yer alan kalemler, işletmenin faaliyetlerinin önemli kısmını yürüttüğü ekonomik çevrenin para birimi kullanılarak ölçülür ('fonksiyonel para birimi'). Mali tablolar, Banka'nın fonksiyonel ve raporlama para birimi olan bin YTL cinsinden sunulmuştur.

(ii) Dövizli işlemler ve bakiyeler

Dövizli işlemler, işlemin gerçekleştiği tarihte geçerli olan döviz kuru kullanılarak fonksiyonel para birimine çevrilmiştir. Gerçekleşen söz konusu işlemler ile döviz cinsinden olan parasal varlık ve yükümlülüklerin yıl sonu döviz kuru çevriminden doğan kambiyo kâr ve zararları gelir tablosunda muhasebeleştirilmektedir.

(iii) Döviz kurları

Döviz cinsinden varlıklar ve yükümlülükler, raporlama amacıyla aşağıda belirtilen döviz kurları kullanılarak YTL'ye çevrilmiştir.

	2007	2006
ABD Doları ("US\$")	1,1647	1,4056
Avro ("EUR")	1,7102	1,8515
İsviçre Fransı ("CHF")	1,0273	1,1503
İngiliz Sterlini ("GBP")	2,3259	2,7569
Japon Yeni ("JPY")	0,0103	0,0118
Özel Çekme Hakları ("SDR") (*)	1,8457	2,1242

(*) SDR ("Özel Çekme Hakları"), para birimi sepeti cinsinden ifade edilmekte olup, değeri dört ana para biriminin (EUR, Japon Yeni, GBP, US\$) kur değerlerinin ağırlıklandırılmış toplamı ile belirlenmektedir. Mali tablolarda, SDR yabancı para birimi olarak ifade edilmiştir.

(b) Türev finansal araçlar ve riskten korunma muhasebesi

Türev finansal araçların, vadeli döviz alım satım işlemleri de dahil olmak üzere, ilk kayda alınmasında elde etme maliyeti kullanılmakta ve kayda alınmalarını izleyen dönemlerde makul değer ile değerlendirilmektedir. Türev finansal araçlar, alım-satım amaçlı finansal varlıklar olarak sınıflandırılmaktadır. Türev araçlarının makul değeri, son piyasa işlemlerini içeren piyasada oluşan makul değerleri ve indirgenmiş nakit akım modellerini içeren değerlendirme tekniklerinden uygun olanının kullanılması suretiyle hesaplanmaktadır.

Türev finansal araçlar, makul değer pozitif veya negatif olmasına göre bilançoda sırasıyla varlık veya yükümlülük olarak kaydedilmektedirler.

Banka'nın 31 Aralık 2007 tarihi itibarıyla sahip olduğu 157.311 bin YTL (2006: Bulunmamaktadır) nominal değerli futures sözleşmesi (Not 28) bulunmaktadır.

Bir türev işleminin makul değerinin en iyi kanıtı, benzer işlemin gözlemlenebilir bir piyasada oluşmuş bir fiyatı olmadığı veya değişkenleri gözlemlenebilir bir piyasadan edinilmiş bir değerlendirme tekniğine dayanarak belirlenmediği sürece işlem fiyatıdır. Böyle bir kanıtın varlığında, Banka birinci gün kâr ya da zarar kaydeder.

Banka'nın bazı türev işlemleri ekonomik olarak risklere karşı etkin bir koruma sağlamakla birlikte, UMS 39 "Finansal araçlar: Kayda alınma ve Değerleme" standardı kapsamında riskten korunma aracı olarak sınıflandırılmamaları nedeniyle "Alım-satım amaçlı" olarak değerlendirilmekte ve makul değer değişiklikleri gelir tablosuna yansıtılmaktadır.

(c) Faiz gelir ve gideri

Faiz gelir ve gideri, etkin faiz yöntemi kullanılarak iskonto edilmiş maliyet üzerinden ölçülen tüm faiz oranına sahip finansal araçlar için gelir tablosunda kayda alınmaktadır.

Bir finansal varlık veya benzer finansal varlıklar grubu için değer düşüklüğü karşılığı ayrılması durumunda, faiz gelirini hesaplamak için gelecekteki nakit akımlarını iskonto etmekte kullanılan faiz oranı kullanılmaktadır.

(d) Ücret ve komisyon gelirleri

Etkin faiz hesaplamasına dahil edilmeyen ücret ve komisyon gelirleri tahakkuk esasına göre hizmetin verildiği dönemde gelir kaydedilmektedir. Kredi taahhütleri ücretleri (diğer direkt maliyetler ile birlikte) ertelenmekte ve ilgili kredinin etkin faiz oranına dahil edilmektedir. Diğer kredi taahhütleri ile ilgili ücretler taahhüt süresine yayılarak muhasebeleştirilmektedir.

(e) Gelir vergisi

(i) Gelir vergisi yükümlülüğü

Gelir vergisi yükümlülüğü ("kurumlar vergisi") Türk vergi mevzuatına uygun olarak hesaplanmaktadır.

Kurumlar vergisi haricindeki diğer vergiler diğer faaliyet giderleri içerisinde muhasebeleştirilmektedir (Not 27).

(ii) Ertelenen gelir vergisi

Ertelenen vergi, yükümlülük yöntemi kullanılarak, varlık ve yükümlülüklerin mali tablolarda yer alan kayıtlı değerleri ile vergi değerleri arasındaki geçici farklar üzerinden hesaplanır. Ertelenen vergi, yürürlükte olan veya bilanço tarihi itibarıyla yürürlüğe giren vergi oranları ve vergi mevzuatı dikkate alınarak, vergi varlığının

gerçekleşeceği veya yükümlülüğünün ifa edileceği dönemde uygulanması beklenen vergi oranları üzerinden hesaplanır.

Ertelenen vergi varlığı veya yükümlülüğü, söz konusu geçici farkların ortadan kalkacağı ilerideki dönemlerde ödenecek vergi tutarlarında yapacakları tahmin edilen artış ve azalış oranlarında mali tablolara yansıtılmaktadırlar. Ertelenen vergi varlığı, gelecekte vergiye tabi kâr elde etmek suretiyle indirilebilir geçici farklardan yararlanmanın kuvvetle muhtemel olması şartıyla mali tablolara alınmaktadır (Not 21).

(f) Altın rezervleri

(i) Külçe Altın

Külçe altın, Banka'da ve muhabir bankalarda tutulan uluslararası standartta olan ve uluslararası standartta olmayan altın külçelerinden oluşmaktadır. Altın, Banka tarafından yabancı para rezervlerinin bir parçası olarak tutulmakta ve toplam yabancı para rezervlerinin %4,2'sini (2006: %3,8) oluşturmaktadır. Banka'nın altın rezervlerini, yabancı para rezerv yönetiminin bir parçası olarak muhafaza etmesi nedeniyle, mevcut altın rezervlerinden satış niyeti bulunmamaktadır. Külçe altın, ons cinsinden ölçülerek kayda alınmaktadır.

Altın, işlem maliyetleri hariç olmak üzere alım tarihindeki geçerli fiyatlar üzerinden kayda alınmakta ve kayda alınmalarını izleyen dönemlerde makul değer ile değerlendirilmektedir. Makul değer, bilgili ve istekli taraflar arasında her türlü muvazaadan arı olarak, bir varlığın el değiştirebileceği tutardır ve Londra Altın Borsası'nda dolar cinsinden belirlenen sabit değer cari YTL/US\$ kuru ile çevrilmesiyle hesaplanmaktadır.

Makul değerdeki değişiklikler sonucu külçe altının değerlemesinden doğan kâr ve zararlar doğrudan gelir tablosu ile ilişkilendirilir.

31 Aralık 2007 tarihi itibarıyla külçe altının kuru 974 YTL/ons'tur (2006: 894 YTL/ons).

(ii) Sikke altın

Geçerli bir para olarak kullanılmayan sikke altın, sanatsal ve koleksiyon değerine sahiptir ve içerisinde bulunan metal değerinden daha yüksek fiyatlardan alınıp satılmaktadır. Ancak Banka'nın sikke altının önemli bir kısmını satması durumunda değerinin bu düzeyde gerçekleşmesi beklenmemektedir. Dolayısıyla, sikke altınlar içerdikleri altının piyasa değeri ile değerlendirilmekte ve bilançodaki külçe altınların içerisine dahil edilmektedir. Sikke altınların değerlemesinden doğan kâr ve zararlar külçe altında olduğu gibi gelir tablosuyla ilişkilendirilerek kaydedilmektedir.

(g) Makul değer değişiklikleri gelir tablosunda muhasebeleşecek finansal varlıklar

Bu kategorinin iki alt kategorisi bulunmaktadır: alım satım amaçlı olarak elde tutulan finansal varlıklar ile ilk kayda alınma sırasında makul değer değişikliklerinin gelir tablosunda muhasebeleştirilmesine karar verilen finansal varlıklar. Bir finansal varlık kısa vadede satılma amacıyla edinilmiş veya yönetim tarafından bu şekilde tanımlanmış ise bu kategoride sınıflandırılmaktadır. Türev finansal araçlar da riskten korunma aracı olarak tanımlanmadığı sürece alım satım amaçlı finansal varlıklar olarak sınıflandırılmaktadır. Bu finansal varlıklar, ilk olarak işlem maliyetleri de dahil olmak üzere maliyet değerleri ile yansıtılmakta ve kayda alınmalarını takip eden dönemlerde piyasa fiyatları veya indirgenmiş nakit akım modelleri ile belirlenen tutarlar ile değerlemeye tabi tutulmaktadır. Bütün gerçekleşmiş veya gerçekleşmemiş kazanç ve kayıplar sermaye piyasası işlem karları hesabı altında gösterilmektedir. Elde edilen kâr payları, temettü gelirleri hesabında gösterilmektedir.

Makul değer değişiklikleri gelir tablosunda muhasebeleşecek finansal varlıkların alım satımları gerçekleşme tarihinde kayda alınmaktadır.

(h) Verilen krediler ve kredi değer düşüklüğü karşılığı

Banka tarafından verilen krediler, borçluya para sağlama yoluyla yaratılan finansal varlıklardır. Söz konusu krediler ilk olarak elde etme maliyetinden kredi risk karşılığının düşülmesi suretiyle kayda alınmaktadır. Verilen bütün kredi ve avanslar, nakdin borçluya transferi ile kayıtlara yansıtılmaktadır.

Ödenmesi gereken tutarların tahsil edilemeyecek olduğunu gösteren bir objektif delilin söz konusu olması halinde kredi değer düşüklüğüne ilişkin bir alacak risk karşılığı oluşturulur. Söz konusu bu karşılığın tutarı, kredinin kayıtlı değeri ile tahsili mümkün tutar arasındaki farktır. Tahsili mümkün tutar, teminatlardan ve güvencelerden tahsil edilebilecek tutarlar da dahil olmak üzere tüm nakit akışlarının, kredinin olduğu zamanki orijinal etkin faiz oranı esas alınarak iskonto edilen cari değeridir. Banka kredi portföyünde yer alan ve bilanço tarihinde şüpheli olarak sınıflandırılmamış ancak tahsilatında problemler yaşanacağına dair değerlendirmelerin bulunduğu kredilerle ilgili olarak da ek karşılık ayırmaktadır.

Dönem içinde ayrılan karşılıklar ilgili dönemin gelir tablosuna kaydedilmektedir. Yasal işlemlerin tamamlandığı ve alacakların tahsil edilemeyecek olduğunu belirlediği tarihte, alacaklar, ilgili risk karşılığı ile netleştirmek suretiyle mali tablolardan çıkarılır. Önceki dönemlerde karşılık ayrılmış olan verilen kredi ve avansların tahsil edilmesi durumunda söz konusu tutar dönem içinde ayrılan kredi risk karşılığından indirilmek suretiyle muhasebeleştirilir (Not 9).

(i) Yatırım amaçlı finansal varlıklar

Yatırım amaçlı finansal varlıklar iki kategoride sınıflandırılmıştır: vadeye kadar elde tutulacak ve satılmaya hazır varlıklar. Banka'nın vade tarihine kadar elinde tutma niyetinde ve yeteneğinde olduğu belirli veya sabit ödemeleri olan ve sabit bir vadesi bulunan finansal araçlar, vadeye kadar elde tutulacak finansal varlıklar olarak sınıflandırılmıştır. Likidite ihtiyacına göre veya faiz oranlarındaki, kurlardaki ve hisse senedi fiyatlarındaki değişimler nedeniyle satılabilecek olan ve belirli bir süre gözetilmeksizin elde tutulan finansal araçlar, satılmaya hazır finansal varlıklar olarak sınıflandırılmıştır. Yönetim, bu finansal araçların sınıflandırmasını satın alındıkları tarihte belirlemektedir.

Yatırım amaçlı finansal varlıklar ilk olarak makul değerlerini yansıtan işlem fiyatları üzerinden kaydedilmektedir.

Kayda alınmalarını takip eden dönemlerde satılmaya hazır finansal varlıkların makul değeri, piyasa fiyatları veya diğer değerlendirme yöntemleri kullanılarak belirlenmektedir. Satılmaya hazır finansal varlıkların makul değer değişiklikleri sebebiyle oluşan gerçekleşmemiş kazanç ve kayıplar, özsermayede "diğer yedekler" hesabında takip edilmekte ancak söz konusu varlıkların değerinde kalıcı bir değer düşüklüğü mevcut ise söz konusu değer düşüklüğü gelir tablosuna yansıtılmaktadır. Sermaye paylarının gelir tablosunda muhasebeleşen değer düşüklüğü tutarları izleyen dönemlerde varlığın geri kazanılabilir tutarında müteakip artışın bulunması durumunda gelir tablosundan geri çevrilmez. Makul değeri güvenilir bir şekilde ölçülemeyen hisse senetleri, finansal varlığın maliyetinden şayet mevcut ise değer düşüklüğü karşılığının çıkarılması suretiyle muhasebeleştirilmektedir. Satılmaya hazır finansal varlıklar mali tablolardan çıkarıldıklarında, özsermayede takip edilen ilgili makul değer düzeltmeleri gelir tablosuna transfer edilir.

Kur değişimlerinden kaynaklanan kur farkı kâr ya da zararları, borçlanma senetleri için gelir tablosunda gösterilmekte, sermaye payları için ise makul değer hareketleri içerisine dahil edilmektedir.

Vadeye kadar elde tutulacak finansal varlıklar etkin faiz oranı yöntemi kullanılarak iskonto edilmiş bedelleri üzerinden değer düşüklüğü karşılığının çıkarılması suretiyle bilançoya taşınmaktadır.

Banka, her bilanço tarihinde bir finansal varlık veya finansal varlık grubunun değer düşüklüğüne dair herhangi bir gösterge olup olmadığını değerlendirmektedir. Satılmaya hazır olarak sınıflandırılmış yatırımları için değer düşüklüğü karşılığı ayrılması için alınacak karar aşamasında menkul kıymetin makul değerinde maliyetinin altında önemli bir azalma olup olmadığı dikkate alınmaktadır. Böyle bir durum söz konusu olduğunda birikmiş zarar, daha önce kâr veya zarar olarak kayda alınmış tutar düşüldükten sonra kalan elde etme maliyeti ile raporlama tarihindeki makul değer arasındaki fark, özkaynaklardan çıkarılır ve gelir tablosunda kayda alınır.

Hisse senetlerinin gelir tablosunda muhasebeleşen değer düşüklüğü tutarları izleyen dönemlerde varlığın geri kazanılabilir tutarında müteakip artışın bulunması durumunda gelir tablosundan geri çevrilmez. Satılmaya hazır finansal varlıklar altında sınıflandırılan borçlanmayı temsil eden finansal varlıklar, söz konusu varlığın geri kazanılabilir tutarındaki müteakip artışın, değer düşüklüğünün kayıtlara yansıtılmasını izleyen dönemlerde ortaya çıkan bir olayla ilişkilendirilebilmesi durumunda daha önce değer düşüklüğü ayrılan tutarı geçmeyecek şekilde gelir tablosundan geri çevrilir.

Yatırım amaçlı finansal varlıklardan edinilen faiz, faiz geliri olarak kaydedilir. Sermaye paylarından edinilen temettü alacakları, Banka'nın ilgili temettüyü almayı hak ettiği dönemde gelir kaydedilmektedir.

Yatırım amaçlı finansal varlıkların alım ve satım işlemleri "teslim tarihi" ne göre (varlıkların Banka'ya ulaştığı / Banka'dan çıktığı tarih) kayıtlara alınmakta ve kayıtlardan çıkarılmaktadır.

(j) Finansal araçları netleştirme

Finansal varlık ve yükümlülükler, gerekli kanuni hakkın var olması ve söz konusu varlık ve yükümlülükleri net olarak değerlendirmeye niyet olması veya varlıkların elde edilmesi ile yükümlülüklerin yerine getirilmesinin aynı anda gerçekleşebileceği durumlarda bilançoda net olarak gösterilirler.

(k) Satış ve geri alış anlaşmaları

Geri alım vaadiyle satılan menkul kıymetler makul değer değişiklikleri gelir tablosunda muhasebeleşecek finansal varlıklar olarak sınıflandırılır ve karşı taraf yükümlülüğü, bankalara borçlar veya diğer mevduatlar altında gösterilmektedir. Geri satım taahhüdü ("ters repo") ile alınan menkul kıymetler bankalardan alacaklar hesabına kaydedilir. Satış ve geri alım fiyatı arasındaki fark faiz olarak kabul edilir ve etkin faiz oranı yöntemi kullanılarak anlaşmanın süresi boyunca tahakkuk ettirilir.

Karşı taraflara ödünç verilen menkul kıymetler mali tablolarında gösterilmektedir. Ödünç alınan ve ters repo işlemleri için teminat olarak alınan menkul kıymetler, üçüncü taraflara satılmadığı sürece mali tablolara kaydedilmez. Üçüncü taraflara satılması durumunda sermaye piyasası işlemleri kârı veya zararı olarak kayda alınır. Söz konusu işlemler ile ilgili geri dönüş tutarları makul değer üzerinden yükümlülük olarak kaydedilmektedir.

YTL cinsinden menkul kıymetlerin satış ve geri alım anlaşmaları Banka'nın yürüttüğü açık piyasa işlemleri çerçevesinde gerçekleştirilmektedir.

(l) Banknot üretimi

Kağıt para basma yetkisi Banka'ya aittir. Banka'nın banknot matbaasında üretilen yarı mamul banknot stokları diğer varlıklar hesabı altında maliyet tutarı üzerinden izlenmektedirler. Banknotlar ile ilgili harcamalar aktifleştirilmekte ve banknotların Banka'nın yedek deposuna transfer edildiği dönemde giderleştirilmektedir. Mamul ve yarı mamul maliyetleri; direkt maliyetler ile amortisman gideri, personel gideri, banknot taşıma

gideri ve diğer üretim giderleri gibi genel giderleri içermektedir. Kullanılan hammaddenin birim maliyeti hareketli ağırlıklı ortalama metodu ile belirlenmektedir.

Banknotlar, ticari bankalardan tahsilat işlemi ile geri döndüğü takdirde tedavüldeki banknotlar hesabından düşülmektedir. Söz konusu banknotlar, fiziki durumlarına göre imha edilmekte ya da Banka'nın yedek deposuna alınmaktadır.

(m) Finansal yükümlülükler

Makul değer değişiklikleri gelir tablosunda muhasebeleşen finansal yükümlülükler dışındaki finansal yükümlülükler iskonto edilmiş maliyet değeri ile değerlendirilmektedir.

Finansal yükümlülükler ilk olarak makul değerleri ile kaydedilmekte, iskonto edilmiş maliyetleri üzerinden taşınan finansal yükümlülükler (bankalara borçlar, Uluslararası Para Fonuna borçlar ve diğer alınan banka kredileri) ise makul değerlerinden işlem maliyetlerinin çıkartılması ile kaydedilmektedir. İşlem masrafları düşüldükten sonra kalan tutarlar ile iskonto edilmiş maliyet değeri arasındaki fark, gelir tablosunda kredi dönemi süresince yansıtılmaktadır. Talep üzerine geri ödenebilir finansal yükümlülükler nominal değerleri ile kaydedilir. Finansal yükümlülükler ödendiğinde kayıtlardan çıkartılır. Bankalara borçlar hesabı banka zorunlu karşılık mevduatları ve bankaların cari hesaplarından oluşmaktadır.

Banka yönetimi likidite senetlerini makul değeri ile gösterilen finansal yükümlülükler olarak sınıflandırmıştır. Söz konusu senetler, piyasadan likidite fazlasını çekmek için kullanılmaktadır. T.C.M.B. Kanunu'na göre Banka kendi adına vadesi 91 günü aşmayan ve ikincil piyasalarda işlem gören likidite senedi ihraç edebilmektedir.

(n) Maddi duran varlıklar

Maddi duran varlıklar elde etme maliyetleri ile kayda alınmaktadır. Amortisman, maddi duran varlıkların düzeltilmiş değerleri üzerinden tahmin edilen faydalı ömürleri esas alınarak doğrusal amortisman yöntemi kullanılarak hesaplanmaktadır. Maddi duran varlıkların yaklaşık faydalı ömürleri aşağıda belirtilmiştir:

Binalar	50 yıl
Ekipman ve taşıt araçları	5 yıl

Bakım ve onarım giderleri, gerçekleştikleri döneme ait gelir tablosunda muhasebeleştirilir. Ancak, maddi duran varlığın kapasitesinin genişletilerek kendisinden gelecekte elde edilecek faydayı artıran nitelikteki yatırım harcamaları, maddi duran varlığın maliyetine dahil edilmektedir.

Varlıkların net defter değeri ve faydalı ömürleri her bilanço tarihinde gözden geçirilmekte ve gerekli düzeltmeler yapılmaktadır. Maddi duran varlığın taşınan değerinin ilgili varlığın net gerçekleştirilebilir değerinin üzerinde olması durumunda söz konusu kıymetin değeri net gerçekleştirilebilir değerine (net gerçekleştirilebilir değer ve kullanım değerinden büyük olanı) indirilir.

Maddi duran varlıkların elden çıkartılması sonucu oluşan kâr veya zarar, taşınan değer ile tahsil olunan tutarların karşılaştırılması ile belirlenir ve faaliyet gelirlerine dahil edilir.

(o) Maddi olmayan duran varlıklar

Yazılım ve lisans haklarının alımı sırasında ve kullanıma hazır getirmek için katlanılan maliyetler aktifleştirilmektedir. Söz konusu maliyetler varlıkların faydalı ömürleri (5 yıl) boyunca amortismanına tabi tutulmaktadır.

Bilgisayar yazılım programlarını geliştirme veya muhafaza etme ile ilgili maliyetler oluştuğu anda gider olarak kayda alınmaktadır. Banka tarafından yazılım ürünlerinin geliştirilmesi ile doğrudan ilgili ve bir yıldan uzun bir süre boyunca, maliyetlerin üzerinde bir ekonomik fayda yaratması muhtemel maliyetler maddi olmayan duran varlık olarak kayda alınmaktadır. Direkt maliyetlerin önemli bir tutarı yazılım geliştirme ile ilgili işçilik maliyetlerinden ve ilgili genel giderlerden oluşmaktadır.

Bilgisayar yazılımı geliştirme maliyetleri için faydalı ömürleri esas alınarak doğrusal amortisman yöntemi uygulanmaktadır.

(p) Tedavüldeki Banknotlar

(i) Tedavüldeki banknotlar - Yeni Türk Lirası

Banka tarafından ihraç edilen banknotlar, söz konusu banknotları elinde tutan kişi ve kuruluşlar adına Banka karşısında bir alacak ifade etmektedir. Tedavüldeki banknotlar ile ilgili yükümlülük mali tablolara banknotların üzerindeki nominal değerleriyle kaydedilmektedir.

30 Ocak 2004 tarihli Resmi Gazete’de yayınlanan Türkiye Cumhuriyeti Devleti’nin Para Birimi Hakkındaki 5083 Sayılı Kanun uyarınca, 1 Ocak 2005 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere YTL ve Yeni Kuruş (“YKr”), Türkiye Cumhuriyeti’nin yeni para birimi olmuştur. YTL’nin alt birimi Yeni Kuruş’tur (1 YTL = 100 YKr). Bir önceki para birimi olan Türk Lirası YTL’ye dönüştürülürken 1 milyon Türk Lirası, 1 YTL’ye eşit tutulmaktadır. Buna göre, Türkiye Cumhuriyeti’nin para birimi Türk Lirası’ndan altı sıfır atılarak sadeleştirilmiştir.

Hukuki sonuç doğuran tüm yasa, mevzuat, idari ve hukuki işlem, mahkeme kararı, kıymetli evrak ve her türlü belgenin yanı sıra ödeme ve değişim araçlarında, Türk Lirası’na yapılan referanslar, yukarıda belirtilen dönüşüm oranı ile YTL cinsinden yapılmış sayılmaktadır. Sonuç olarak, 1 Ocak 2005 tarihinden itibaren YTL, mali tablo ve kayıtların tutulması ve gösterimi açısından Türk Lirası’nın yerini almış bulunmaktadır.

(ii) Tedavülden Kaldırılan Banknotlar - Türk Lirası

Banka, 5083 sayılı “Türkiye Cumhuriyeti Devleti’nin Para Birimi Hakkında Kanun”un Geçici 1 inci Maddesi gereğince Yeni Türk Lirası banknotlar ile birlikte 1 Ocak 2005 ile 31 Aralık 2006 tarihleri arasında yasal olarak tedavülde bulunan Türk Lirası banknotların tedavül mecburiyeti süresini 31 Aralık 2006 günü sona erdirmiştir. 1 Ocak 2006 tarihinde işlemeye başlayan 10 yıllık zamanaşımı süresi ise 31 Aralık 2015 günü mesai saati sonuna kadar devam edecektir. On yıllık zamanaşımı süresince bu banknotlar Banka ve Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası şubelerinde değiştirilecek, 1 Ocak 2016 gününden itibaren ise değerlerini tamamen yitireceklerdir (Not 14). Önemli tutardaki dolaşımdaki Türk Lirası’nın değiştirilme amacıyla Banka’ya girişi beklenmemektedir ancak Banka söz konusu yükümlülüğün yasal olarak sona erdiği güne kadar bu tutarı mali tablolardan çıkaramayacaktır.

Banka 31 Aralık 2007 tarihi itibarıyla 459 bin YTL (2006: 256 bin YTL) tutarındaki, tedavülden kaldırılmış ve zamanaşımına uğramış, ancak halen dolaşımda bulunan banknotlardan kaynaklanan kazancı sermaye yedekleri altında muhasebeleştirmiştir.

Banka Türk Lirası banknotlar ile ilgili olan yükümlülüğünü “Tedavüldeki banknotlar” hesabı altında göstermektedir.

(r) Karşılıklar

Banka'nın geçmişteki işlemlerinin sonucunda mevcut hukuki veya geçerli bir yükümlülüğünün bulunması, yükümlülüğün yerine getirilmesi için nakit çıkışının gerekli olabileceği ve tutar için güvenilir bir tahminin yapılabileceği durumlarda karşılıklar hesaplanmaktadır.

(s) Kıdem tazminatı yükümlülüğü

Kıdem tazminatı yükümlülüğü, tüm çalışanların emeklilikleri dolayısıyla Banka'dan ayrılmaları durumunda İş Kanunu'nu gereği ileride doğacak yükümlülük tutarının net bugünkü değerini ifade etmektedir (Not 22).

(t) İlişkili taraflar

Bu mali tabloların amacı doğrultusunda Banka'nın hissedarları ile birlikte kamu işletmeleri ilişkili taraflar olarak kabul edilip dipnotlarda gösterilmiştir (Not 32).

(u) Nakit ve nakit benzerleri

Nakit akım tabloları için nakit ve nakit benzerleri, orijinal vadeleri 3 ay veya daha az olan nakit, altın rezervi ve bankalardaki hesaplardan oluşmaktadır (Not 31).

(v) Kârın Dağıtılması

T.C.M.B Kanunu'nun 60. maddesine istinaden Banka'nın yıllık yasal safi kârı, aşağıdaki şekilde dağıtılır.

- i) %20'si ihtiyat akçesine;
- ii) Hisse senetlerinin nominal değerleri üzerinden, %6 oranında ilk kâr hissesi olarak hissedarlara;
- iii) Yukarıdaki yüzdeler tutarının düşülmesinden sonra kalan miktarın en çok %5'i, iki aylık maaş tutarını geçmemek üzere Banka mensuplarına ve %10'u fevkalade ihtiyat akçesine;
- iv) Hisse senetlerinin nominal değerleri üzerinden Genel Kurul kararıyla en çok %6 nispetinde ikinci kâr hissesi olarak hissedarlara verilmektedir.

Bu dağıtımdan sonra kalan bakiye T.C. Başbakanlık Hazine Müsteşarlığı'na ("Hazine Müsteşarlığı") transfer edilmektedir.

Banka muhasebe defterlerini ve yasal mali tablolarını Türk Ticaret Kanunu, vergi mevzuatı ve T.C.M.B Kanunu'na uygun olarak hazırlamaktadır; Banka'nın T.C.M.B Kanunu ile kâr dağıtımına baz kârı yasal net dönem kârıdır.

(y) Karşılaştırmalı bilgiler

Cari yıl mali tabloların sunumu ile uygunluk sağlanması amacıyla karşılaştırmalı bilgilerde cari yıldaki değişikliklere uygun olarak sınıflandırma işlemleri yapılmıştır.

(z) Saklama işlemleri

Banka, bireyler ve finansal kurumların nam ve hesabına varlıkları elinde bulundurarak yeddi emin işlevi görmektedir. Söz konusu finansal varlıkların Banka'nın varlıkları olmamaları sebebiyle söz konusu varlıklardan doğan gelirler mali tablolara yansıtılmamaktadır.

31 Aralık 2007 ve 2006 tarihleri itibarıyla Banka'nın saklamasında bulunan finansal varlıklar aşağıda sunulmuştur:

	2007	2006
Emanete alınan kıymetler	272.225.752	263.714.791
	272.225.752	263.714.791

NOT 4 - FİNANSAL RİSK YÖNETİMİ

(a) Finansal araçların kullanım stratejisi

Banka'nın faaliyetleri doğası gereği, türev ürünler de dahil olmak üzere finansal araçların kullanımını gerektirmektedir. Banka, diğer bankalardan ve kamu kuruluşlarından mevduat, Türkiye'de faaliyet gösteren banka ve finans kurumlarından zorunlu karşılık ve yurt dışında yerleşik işçilerden döviz mevduatı kabul etmektedir. Banka ayrıca, enflasyon hedefini gerçekleştirmek ve fiyat istikrarını sağlamak için sahip olduğu temel para politikası aracı olan kısa vadeli faiz oranlarını etkilemek amacıyla, açık piyasa işlemleri aracılığıyla kısa vadeli fon/menkul kıymet kabul etmekte ya da plase etmektedir.

Banka nezdindeki döviz tevdiat hesaplarına yatırılan döviz mevduatları ile Banka'nın düzenli ihaleler ve doğrudan alımlar suretiyle elde ettiği dövizler Banka'nın döviz rezervlerinin kaynağını oluşturmaktadır. Banka, kendi döviz yükümlülükleri yanında T.C. Başbakanlık Hazine Müsteşarlığı'nın mali ajanı sıfatıyla dış borç servisini gerçekleştirmek, dışsal şoklara karşı gerekli döviz likiditesini bulundurmak, para ve kur politikası uygulamalarını desteklemek, piyasalara güven vermek gibi amaçlarla döviz rezervi bulundurmaktadır. Banka, döviz rezervlerini TCMB Kanunu'nda belirtildiği şekilde sırasıyla güvenli yatırım, likidite ve getiri önceliklerini dikkate alarak muhafazakâr bir yaklaşımla uluslararası piyasalarda yatırıma tabi tutmaktadır.

Bu çerçevede, Banka'nın maruz kaldığı finansal risklerin tamamına yakını, para ve kur politikalarının uygulanması, döviz rezervlerinin yönetilmesi, bankacılık kesimine ve T.C. Başbakanlık Hazine Müsteşarlığı'na belirli bankacılık hizmetlerinin sunulması gibi yasal görevlerin yerine getirilmesi sürecinde ortaya çıkmaktadır. Banka, sözü edilen işlemler nedeniyle kredi, piyasa ve likidite risklerine maruz kalmaktadır. Banka'nın para otoritesi olarak para ve kur politikalarının uygulanması sürecinde karşılaştığı finansal riskler seçilen politika hedeflerinin bir sonucudur. Diğer taraftan, döviz rezervlerinin yönetimi sırasında ortaya çıkan finansal riskler bir yatırım tercihinin sonucu olarak ortaya çıkmakta, buna karşın Banka söz konusu riskleri muhafazakâr bir şekilde yöneterek en aza indirmeye çalışmaktadır. Döviz rezervleri, Banka Meclisi tarafından onaylanan Döviz Rezerv Yönetimi Yönetmeliği'nde ("Yönetmelik") belirlenmiş olan yatırım kriterleri ve bu çerçevede her yılsonunda, takip eden yılda uygulanmak üzere Döviz Risk ve Yatırım Komitesi tarafından belirlenen ve Yönetim Komitesi'nin onayı ile uygulamaya konulan Stratejik Model Portföy'de ("SMP") belirtilen hedefler ve limitler çerçevesinde yönetilmektedir.

(b) Kredi riski

Banka, gerçekleştirdiği finansal işlemlerde karşı tarafın işlemde doğan yükümlülüklerini kısmen veya tamamen yerine getirememesi olasılığı olarak tanımlanan kredi riskine maruz kalmaktadır. Kredi riski temel olarak, para politikası uygulamaları çerçevesinde bankalara kısa süreli likidite sağlamak için gerçekleştirilen açık piyasa işlemlerinden, ödeme sistemlerinin aksamadan işlemlerini sağlamak üzere Gün İçi Limit uygulaması çerçevesinde bankalara verilen fonlardan ve döviz rezerv yönetimi sırasında yapılan yatırımlardan kaynaklanmaktadır. Para politikasının uygulanması ve Gün İçi Limit işlemleri sırasında ortaya çıkan kredi riski kaçınılmaz bir risk olmakla birlikte, işlem miktarının tamamının, belirli bir marj tutarını da içerecek şekilde çok yüksek kredi değerliliğine sahip ve ikincil piyasası bulunan kıymetlerle (döviz depoları, devlet iç borçlanma senetleri ve gelişmiş ülkelerin hazinelerince ihraç edilen menkul kıymetler gibi) teminatlandırılması, mevcut risklerin düzenli izlenip gerektiğinde ilave teminat istenilmesi suretiyle söz konusu riskler yönetilmektedir.

Döviz rezerv yönetimi sırasında maruz kalınan kredi riski yönetimi ise, işlem yapılan kuruluşların temerrüt olasılığı ve temerrüt durumunda oluşacak finansal kaybın en aza indirilmesi ilkesi üzerine kurulmuştur. Bu çerçevede Banka, döviz rezerv yönetimi sırasında maruz kaldığı kredi riskini en aza indirmek için üç aşamalı bir risk yönetimi süreci uygulamaktadır.

İlk aşamada Banka, yatırımlarını uluslararası kredi derecelendirme kuruluşlarının verdiği kredi notlarını temel alarak Yönetmelik ile belirlenmiş olan minimum kredi notu kısıtına uyan, yüksek kredi kalitesine sahip, önde gelen uluslararası finansal kuruluşlar ve borçlanıcılar ile sınırlandırmaktadır. Buna göre Banka, vadesi bir yılı geçmemek üzere en az A1 veya dengi kredi notuna sahip banka riski alabilmekte; vadesine en fazla 10 yıl kalması kaydıyla, en az Aa2 veya dengi kredi notuna sahip ülkelerce kendi para birimleri üzerinden ihraç edilen veya doğrudan garanti edilen kıymetlere yatırım yapabilmektedir. Ayrıca, Banka, kredi notu kısıtı aranmaksızın Dünya Bankası, Uluslararası Ödemeler Bankası (Bank for International Settlements ("BIS")) ve Avrupa Yatırım Bankası tarafından ihraç edilen menkul kıymetlere de yatırım yapılabilmektedir. İkinci aşamada ise, takas riski de dahil olmak üzere finansal kuruluşlar ile yapılan işlemlerden kaynaklanan tüm kredi risklerini kontrol etmek amacıyla belirlenen işlem limitlerinin toplamı, yönetilebilir rezervin belirli bir oranı ile sınırlandırılmaktadır. Her yıl SMP kapsamında belirlenen söz konusu toplam kredi riski limiti ile ülke riski dışında kalan kredi riskinin Banka açısından kabul edilebilir düzeyin üzerine çıkmasının önlenmesi amaçlanmaktadır. Üçüncü aşamada ise, Yönetmelik ile belirlenmiş olan minimum kredi notu sınırlamasına uyan kuruluşlar arasından, temel ve finansal analiz yöntemlerini de kullanarak işlem yapılabilecek kuruluşlar belirlenmekte ve her bir kuruluşun sermaye büyüklüğü ve kredi değerliliği dikkate alınarak bir kredi riski limiti tanınmaktadır. Kuruluşlarla yapılan tüm işlemlerde işlem türüne göre hesaplanan kredi riskine maruz tutarlar anlık olarak kuruluşların limitlerine yansıtılmakta, limitlerin kullanımı düzenli olarak izlenmekte ve raporlanmaktadır.

Sonuç olarak, rezervlerin çok büyük bir bölümünün ülke hazineleri tarafından ihraç ya da doğrudan garanti edilen kıymetler ile Dünya Bankası, Avrupa Yatırım Bankası ve Uluslararası Ödemeler Bankası gibi uluslararası kuruluşlar tarafından ihraç edilen kıymetlere yatırılması nedeniyle rezerv yönetimi sırasında alınan kredi riski çok düşük düzeylerde kalmaktadır. 31 Aralık 2007 ve 2006 tarihleri itibarıyla varlıkların maksimum kredi riskine maruz tutarı varlık sınıflarına göre (Kredi notlarına göre yapılan sınıflandırma Moody's tarafından açıklanan kredi notları baz alınarak yapılmıştır) aşağıdaki tabloda sunulmaktadır:

	31 Aralık 2007		31 Aralık 2006	
	YTL	Pay (%)	YTL	Pay (%)
Bankalardan alacaklar	6.130.108	6	8.610.821	8
- Vadesiz mevduatlar	1.963.759	2	1.863.948	2
Merkez Bankaları	1.748.542	2	1.681.471	2
Uluslararası Kuruluşlar	58.757	<1	27.314	<1
Yabancı Ticari Bankalar	156.460	<1	155.163	<1
- Vadeli mevduatlar	4.166.349	4	6.746.873	6
Merkez Bankaları	398.360	<1	233.433	<1
Uluslararası Kuruluşlar	2.122.221	2	84.595	<1
Yabancı Ticari Bankalar	1.645.768	2	2.923.557	3
Aaa	1.643.338	2	722.484	1
Aa1	-	-	953.523	1
Aa2	2.430	<1	1.247.550	1
Türk Ticari Bankalar	-	-	3.505.288	3
Makul değer değişiklikleri gelir tablosunda muhasebeleşecek finansal varlıklar	95.460.476	94	98.266.146	91
Yabancı Ülke Hazinelei	75.262.625	74	79.264.003	74
Aaa	69.711.741	68	76.731.360	71
Aa1	5.517.747	6	2.532.643	3
Aa2	33.137	<1	-	-
Uluslararası Kuruluşlar	3.270.912	3	190.270	<1
Hazine Müsteşarlığı	16.926.939	17	18.811.873	17
Verilen kredi ve avanslar	27.580	<1	44.209	<1
Yatırım amaçlı finansal varlıklar	405.647	<1	693.833	1
Satılmaya hazır finansal varlıklar	244.058	<1	259.822	<1
Vadeye kadar elde tutulacak finansal varlıklar	161.589	<1	434.011	1
Diğer varlıklar	6.082	<1	5.958	<1
Toplam	102.029.893	100	107.620.967	100

Yukarıdaki tabloda Hazine Müsteşarlığı tarafından ihraç edilen devlet tahvilleri bulunmakta olup, Banka Hazine Müsteşarlığı'ndan olan söz konusu alacaklarını kredi riski açısından riskli olarak değerlendirmemekte ve kredi riskine maruz tutarın hesaplamasında söz konusu finansal varlıkları dikkate almamaktadır. Ayrıca, Banka'nın yerli ticari bankalara para politikası işlemleri için plase ettiği mevduatlar tamamen teminat altında olduğu için, Banka kredi riskine maruz tutarın hesaplamasına söz konusu mevduatları da dahil edilmemektedir. 31 Aralık 2007 tarihi itibarıyla Banka'nın yerli ticari bankalarda mevduatı bulunmamaktadır (2006: 3.505.288 bin YTL). Banka'nın 31 Aralık 2006 tarihi itibarıyla yerli ticari bankalarda bulunan mevduatına ilişkin bankalardan almış olduğu 4.237.103 bin YTL tutarında teminatı bulunmaktadır.

31 Aralık 2007 ve 2006 tarihleri itibarıyla kredi riskine maruz tutarların sektörlere göre sınıflandırması aşağıdaki tabloda sunulmaktadır.

31 Aralık 2007						
	Yabancı Ülke Hazineleri	Uluslararası Finansal Kuruluşlar	Yerli Finansal Kuruluşlar	Yabancı Finansal Kuruluşlar	Hazine Müsteşarlığı	Toplam
Bankalardan alacaklar	2.146.902	2.180.978	-	1.802.228	-	6.130.108
Makul değer değişiklikleri gelir tablosunda muhasebeleşecek finansal varlıklar	75.262.625	3.270.912	-	-	16.926.939	95.460.476
Verilen kredi ve avanslar	27.206	-	374	-	-	27.580
Yatırım amaçlı finansal varlıklar:						
-Satılmaya hazır finansal varlıklar	-	244.058	-	-	-	244.058
-Vadeye kadar elde tutulacak finansal varlıklar	161.589	-	-	-	-	161.589
Diğer varlıklar	-	2.924	3.158	-	-	6.082
Toplam	77.598.322	5.698.872	3.532	1.802.228	16.926.939	102.029.893

31 Aralık 2006						
	Yabancı Ülke Hazineleri	Uluslararası Finansal Kuruluşlar	Yerli Finansal Kuruluşlar	Yabancı Finansal Kuruluşlar	Hazine Müsteşarlığı	Toplam
Bankalardan alacaklar	1.914.903	111.910	3.505.288	3.078.720	-	8.610.821
Makul değer değişiklikleri gelir tablosunda muhasebeleşecek finansal varlıklar	79.264.003	190.270	-	-	18.811.873	98.266.146
Verilen kredi ve avanslar	43.454	-	755	-	-	44.209
Yatırım amaçlı finansal varlıklar:						
-Satılmaya hazır finansal varlıklar	-	259.822	-	-	-	259.822
-Vadeye kadar elde tutulacak finansal varlıklar	434.011	-	-	-	-	434.011
Diğer varlıklar	-	3.557	2.401	-	-	5.958
Toplam	81.656.371	565.559	3.508.444	3.078.720	18.811.873	107.620.967

Yukarıdaki tabloda gösterildiği gibi Banka'nın kredi riski, 31 Aralık 2007 ve 2006 tarihleri itibarıyla, yerli ve yabancı ülke hazineleri ve uluslararası ve yabancı finansal kuruluşlarda yoğunlaşmıştır.

Varlıklar, yükümlülükler, taahhütler ve şarta bağlı yükümlülüklerin 31 Aralık 2007 ve 2006 tarihleri itibarıyla coğrafi dağılımı aşağıdaki gibidir.

31 Aralık 2007						
	Türkiye	Diğer Avrupa Ülkeleri	Kanada ve ABD	Güney Doğu Asya	Diğer Ülkeler	Toplam
Nakit değerler ve altın rezervleri	1.225.554	1.872.659	1.033.457	4	212	4.131.886
Bankalardan alacaklar	-	3.002.238	1.937.813	1.183.562	6.495	6.130.108
Makul değer değişiklikleri gelir tablosunda muhasebeleşecek finansal varlıklar	16.926.939	46.828.217	31.705.320	-	-	95.460.476
Verilen kredi ve avanslar	374	4.050	-	-	23.156	27.580
Yatırım amaçlı finansal varlıklar:						
-Satılmaya hazır finansal varlıklar	-	244.058	-	-	-	244.058
-Vadeye kadar elde tutulacak finansal varlıklar	-	-	161.589	-	-	161.589
Maddi duran varlıklar	234.185	-	-	-	-	234.185
Maddi olmayan duran varlıklar	2.850	-	-	-	-	2.850
Diğer varlıklar	28.285	3.529	-	-	-	31.814
Toplam varlıklar	18.418.187	51.954.751	34.838.179	1.183.566	29.863	106.424.546
Tedavüldeki banknotlar	27.429.389	-	-	-	-	27.429.389
Bankalara borçlar	39.113.464	4	-	8.525	-	39.121.993
Diğer mevduatlar	16.781.346	19.389.002	-	-	-	36.170.348
IMF'ye borçlar	-	-	7.431	-	-	7.431
Makul değeri ile gösterilen finansal yükümlülükler	993.710	-	-	-	-	993.710
Diğer alınan banka kredileri	2.918.776	-	-	-	-	2.918.776
Diğer yükümlülükler	61.913	320.981	687.470	24	1.839	1.072.227
Vergi yükümlülüğü	28.224	-	-	-	-	28.224
Kıdem tazminatı yükümlülüğü	64.292	-	-	-	-	64.292
Özsermaye	(1.381.844)	-	-	-	-	(1.381.844)
Toplam yükümlülükler ve özsermaye	86.009.270	19.709.987	694.901	8.549	1.839	106.424.546
Net bilanço pozisyonu	(67.591.083)	32.244.764	34.143.278	1.175.017	28.024	-
Bilanço dışı yükümlülükler	12.486.495	55.371	157.311	-	-	12.699.177

31 Aralık 2006						
	Türkiye	Diğer Avrupa Ülkeleri	Kanada ve ABD	Güney Doğu Asya	Diğer Ülkeler	Toplam
Nakit değerler ve altın rezervleri	1.496.946	1.543.945	824.189	-	-	3.865.080
Bankalardan alacaklar	3.500.000	2.952.586	944.104	1.214.131	-	8.610.821
Makul değer değişiklikleri gelir tablosunda muhasebeleşecek finansal varlıklar	18.811.872	46.186.722	33.267.552	-	-	98.266.146
Verilen kredi ve avanslar	755	4.902	-	-	38.552	44.209
Yatırım amaçlı finansal varlıklar:						
-Satılmaya hazır finansal varlıklar	-	259.822	-	-	-	259.822
-Vadeye kadar elde tutulacak finansal varlıklar	-	-	434.011	-	-	434.011
Maddi duran varlıklar	235.971	-	-	-	-	235.971
Maddi olmayan duran varlıklar	3.405	-	-	-	-	3.405
Diğer varlıklar	22.190	4.706	300	439	-	27.635
Toplam varlıklar	24.071.139	50.952.683	35.470.156	1.214.570	38.552	111.747.100
Tedavüldeki banknotlar	26.815.151	-	-	-	-	26.815.151
Bankalara borçlar	34.211.732	5	7.155	396	-	34.219.288
Diğer mevduatlar	20.390.549	23.264.310	-	-	-	43.654.859
IMF'ye borçlar	-	-	7.389	-	-	7.389
Makul değeri ile gösterilen finansal yükümlülükler	-	-	-	-	-	-
Diğer alınan banka kredileri	2.417.470	-	-	-	-	2.417.470
Diğer yükümlülükler	66.003	493.521	1.160.580	59	1.213	1.721.376
Vergi yükümlülüğü	43.851	-	-	-	-	43.851
Kıdem tazminatı yükümlülüğü	60.205	-	-	-	-	60.205
Özsermaye	2.807.511	-	-	-	-	2.807.511
Toplam yükümlülükler ve özsermaye	86.812.472	23.757.836	1.175.124	455	1.213	111.747.100
Net bilanço pozisyonu	(62.741.333)	27.194.847	34.295.032	1.214.115	37.339	-
Bilanço dışı yükümlülükler	10.449.982	63.726	-	-	-	10.513.708

Banka şüpheli alacakları için Banka Meclisi tarafından onaylanmak şartı ile özel karşılık ayırmakta ve karşılık tutarının belirlenmesinde kredi ile ilgili teminatlar ve garantiler dikkate alınmaktadır. Şüpheli alacak karşılığının belirlenmesinde kredinin kayıtlı değeri ile gelecekteki nakit akımlarının, garanti ve teminatlardan tahsil edilmesi beklenen nakit akımları dahil, kredinin orijinal etkin faiz oranı ile hesaplanmış bugünkü değeri arasındaki fark kullanılmaktadır.

Banka'nın alacaklarını yeniden yapılandırma politikası, kredi ödemelerinin daha uzun bir süreye yayılması veya ödeme dönemlerinin değiştirilmesi ya da kredi sözleşmesindeki şartların yeniden gözden geçirilerek kredi şartlarının değiştirilmesi veya ödemelerin ertelenmesi faaliyetlerini içermekte olup Banka ile karşı taraf arasında yapılan yeniden yapılandırma anlaşması Banka Meclisi tarafından onaylanmaktadır.

31 Aralık 2007 ve 2006 tarihleri itibarıyla, Banka'nın kredi ve müşterilere verilen avanslar hesabı içerisinde yer alan karşılık ayrılmamış ancak gecikmesi bulunan kredi bakiyesi bulunmamaktadır.

31 Aralık 2007 ve 2006 tarihleri itibarıyla, Banka'nın gecikmesi bulunan ya da şüpheli alacak olarak değerlendirilen kredilerine ait teminat veya garantisi bulunmamaktadır.

31 Aralık 2007 ve 2006 tarihleri itibarıyla, Banka'nın elden çıkarılmak amacıyla tutulan varlığı bulunmamaktadır.

(c) Piyasa riski

Piyasa riski, finansal piyasalardaki fiyatların dalgalanması sonucunda zarara uğrama olasılığını ifade etmekte olup, Banka açısından piyasa riskinin en önemli kaynakları, YTL ve rezerv para birimlerine ait faiz oranları, döviz kurları ve altın fiyatlarıdır. Banka, ülkedeki para otoritesi olması itibarıyla, büyük ölçüde açık piyasa işlemleri için kullandığı DİBS portföyünden kaynaklanan YTL faiz oranı riskini aktif olarak yönetmemektedir. Bu çerçevede Banka'nın maruz kaldığı YTL faiz oranı riski dışında, maruz kaldığı piyasa riskinin asıl olarak bilançosunda yer alan döviz varlık ve yükümlülüklerinden kaynaklandığını söylemek mümkündür.

Banka, maruz kaldığı piyasa riskini yönetmek için, politika hedeflerini ve rezerv bulundurma gerekçelerini dikkate alarak "Varlık/Yükümlülük Uyumunu" yaklaşımını benimsemiştir. Ancak, benzer yaklaşımları kullanan ticari bankalardan farklı olarak bu yaklaşım çerçevesinde dikkate alınan yükümlülükler Banka bilançosunda yer alan döviz yükümlülükleri yanında Hazine Müsteşarlığı adına gerçekleştirilecek dış borç ödemeleri gibi bilançoda yer almayan tahmini nakit akımlarını da içermektedir. Bu yaklaşım çerçevesinde, her yıl Banka'nın risk toleransını yansıtmak üzere SMP belirlenmekte, SMP'nin temel değişkenleri olan döviz kompozisyonu ve vade yapısına ilişkin hedefler ve bu hedeflerden sapma limitleri ile piyasa riskinin en aza indirilmesine çalışılmaktadır.

(d) Kur riski

Banka, kur politikasını uygulamak ve diğer politika hedeflerini gerçekleştirmek amacıyla döviz pozisyonu taşıdığından kur riskine maruz kalmaktadır. Kur riski, YTL ile bilançoda yer alan yabancı para birimleri arasındaki kurların dalgalanmasından kaynaklanmakta olup, yabancı para birimlerindeki net bilanço pozisyonlarının büyüklüğü ile doğrudan ilişkilidir. Bilançodaki yabancı para net genel pozisyonu ise uygulanan para ve kur politikalarının bir sonucu olarak ortaya çıkmaktadır. Ancak, para birimleri bazında taşınan net pozisyonların dağılımı da, söz konusu para birimlerinin birbirlerine karşı olan değerlerindeki dalgalanmalar nedeniyle Banka'nın taşıdığı kur riskini etkilemektedir.

Bu çerçevede Banka, SMP kapsamında döviz rezervleri için belirlediği döviz kompozisyonu hedefleri ve bu hedeflerden sapma limitleri ile kur riskini kontrol etmektedir. Banka'nın 31 Aralık 2007 ve 2006 tarihleri itibarıyla yabancı para net genel pozisyonu aşağıdaki tabloda özetlenmiştir. Söz konusu tabloda, Banka'nın para birimi cinsinden sınıflandırılmış, kayıtlı değerleri üzerinden varlıkları, yükümlülükleri ve özsermayesi yer almaktadır:

31 Aralık 2007										
	Yabancı Para								YTL	Toplam
	ABD Doları	EURO	JPY	CHF	GBP	SDR	Diğer	Toplam		
Nakit değerler ve altın rezervleri	3.870.683	180.297	4	4.500	4.418	-	825	4.060.727	71.159	4.131.886
Bankalardan alacaklar	1.855.475	2.675.971	1.183.690	106.267	215.704	58.868	12.272	6.108.247	21.861	6.130.108
Makul değer değişiklikleri gelir tablosunda muhasebeleşecek finansal varlıklar	32.896.924	44.110.045	-	-	1.526.568	-	-	78.533.537	16.926.939	95.460.476
Verilen kredi ve avanslar	27.206	374	-	-	-	-	-	27.580	-	27.580
Yatırım amaçlı finansal varlıklar:										
-Satılmaya hazır finansal varlıklar	-	36	-	-	-	244.022	-	244.058	-	244.058
-Vadeye kadar elde tutulacak finansal varlıklar	161.589	-	-	-	-	-	-	161.589	-	161.589
Maddi duran varlıklar	-	-	-	-	-	-	-	-	234.185	234.185
Maddi olmayan duran varlıklar	-	-	-	-	-	-	-	-	2.850	2.850
Diğer varlıklar	-	639	-	-	-	2.924	-	3.563	28.251	31.814
Toplam varlıklar	38.811.877	46.967.362	1.183.694	110.767	1.746.690	305.814	13.097	89.139.301	17.285.245	106.424.546
Tedavüdeki banknotlar	-	-	-	-	-	-	-	-	27.429.389	27.429.389
Bankalara borçlar	3.783.548	15.675.864	2	-	300.196	-	-	19.759.610	19.362.383	39.121.993
Diğer mevduatlar	7.385.472	24.180.597	-	70.167	10.915	-	-	31.647.151	4.523.197	36.170.348
IMF'ye borçlar	-	-	-	-	-	7.431	-	7.431	-	7.431
Makul değeri ile gösterilen finansal yükümlülükler	-	-	-	-	-	-	-	-	993.710	993.710
Diğer alınan banka kredileri	-	-	-	-	-	-	-	-	2.918.776	2.918.776
Diğer yükümlülükler	711.611	282.192	23	776	11.830	-	3.931	1.010.363	61.864	1.072.227
Vergi yükümlülüğü	-	-	-	-	-	-	-	-	28.224	28.224
Kıdem tazminatı yükümlülüğü	-	-	-	-	-	-	-	-	64.292	64.292
Özsermaye	-	-	-	-	-	-	-	-	(1.381.844)	(1.381.844)
Toplam yükümlülükler ve özsermaye	11.880.631	40.138.653	25	70.943	322.941	7.431	3.931	52.424.555	53.999.991	106.424.546
Net bilanço pozisyonu	26.931.246	6.828.709	1.183.669	39.824	1.423.749	298.383	9.166	36.714.746	(36.714.746)	-

31 Aralık 2006										
	Yabancı Para								YTL	Toplam
	ABD Doları	EURO	JPY	CHF	GBP	SDR	Diğer	Toplam		
Nakit değerler ve altın rezervleri	3.578.127	187.548	25	7.853	21.298	-	1.779	3.796.630	68.450	3.865.080
Bankalardan alacaklar	936.927	2.627.205	1.050.521	124.359	157.556	17.260	170.534	5.084.362	3.526.459	8.610.821
Makul değer değişiklikleri gelir tablosunda muhasebeleşecek finansal varlıklar	33.056.675	44.407.320	-	-	1.990.278	-	-	79.454.273	18.811.873	98.266.146
Verilen kredi ve avanslar	43.805	404	-	-	-	-	-	44.209	-	44.209
Yatırım amaçlı finansal varlıklar:										
-Satılmaya hazır finansal varlıklar	-	38	-	-	-	259.784	-	259.822	-	259.822
-Vadeye kadar elde tutulacak finansal varlıklar	434.011	-	-	-	-	-	-	434.011	-	434.011
Maddi duran varlıklar	-	-	-	-	-	-	-	-	235.971	235.971
Maddi olmayan duran varlıklar	-	-	-	-	-	-	-	-	3.405	3.405
Diğer varlıklar	49	1.331	439	-	69	3.557	-	5.445	22.190	27.635
Toplam varlıklar	38.049.594	47.223.846	1.050.985	132.212	2.169.201	280.601	172.313	89.078.752	22.668.348	111.747.100
Tedavüdeki banknotlar	-	-	-	-	-	-	-	-	26.815.151	26.815.151
Bankalara borçlar	3.384.717	15.773.703	2	-	257.771	-	-	19.416.193	14.803.095	34.219.288
Diğer mevduatlar	8.639.423	33.130.622	63	97.061	14.525	-	6	41.881.700	1.773.159	43.654.859
IMF'ye borçlar	-	-	-	-	-	7.389	-	7.389	-	7.389
Makul değeri ile gösterilen finansal yükümlülükler	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Diğer alınan banka kredileri	-	-	-	-	-	-	-	-	2.417.470	2.417.470
Diğer yükümlülükler	1.198.805	447.587	49	909	15.177	-	5.508	1.668.035	53.341	1.721.376
Vergi yükümlülüğü	-	-	-	-	-	-	-	-	43.851	43.851
Kıdem tazminatı yükümlülüğü	-	-	-	-	-	-	-	-	60.205	60.205
Özsermaye	-	-	-	-	-	-	-	-	2.807.511	2.807.511
Toplam yükümlülükler ve özsermaye	13.222.945	49.351.912	114	97.970	287.473	7.389	5.514	62.973.317	48.773.783	111.747.100
Net bilanço pozisyonu	24.826.649	(2.128.066)	1.050.871	34.242	1.881.728	273.212	166.799	26.105.435	(26.105.435)	-

Kambiyo kâr/zararının döviz kurlarındaki oynaklığa karşı olan duyarlılığını ölçmek için, YTL'nin bütün yabancı paralar karşısında %10 değer kazandığı varsayımı altında yabancı para net pozisyon değerleri yeniden hesaplanmıştır. Böyle bir varsayım dayanan senaryonun Banka'nın 31 Aralık 2007 ve 2006 tarihleri itibarıyla mevcut net döviz pozisyonunun toplam piyasa değerinde yol açacağı değer kaybı aşağıdaki tablolarda sunulmaktadır.

Net yabancı para pozisyonunun duyarlılığı;

31 Aralık 2007										
	Yabancı Para								YTL	Toplam
	ABD Doları	EURO	JPY	CHF	GBP	SDR	Diğer	Toplam		
Toplam varlıklar	38.811.877	46.967.362	1.183.694	110.767	1.746.690	305.814	13.097	89.139.301	17.285.245	106.424.546
Toplam yükümlülükler	11.880.631	40.138.653	25	70.943	322.941	7.431	3.931	52.424.555	53.999.991	106.424.546
Net bilanço pozisyonu	26.931.246	6.828.709	1.183.669	39.824	1.423.749	298.383	9.166	36.714.746	(36.714.746)	-
YTL'nin %10 değer kazanması senaryosu	(2.693.125)	(682.871)	(118.367)	(3.982)	(142.375)	(29.838)	(917)	(3.671.475)	-	(3.671.475)

31 Aralık 2006										
	Yabancı Para								YTL	Toplam
	ABD Doları	EURO	JPY	CHF	GBP	SDR	Diğer	Toplam		
Toplam varlıklar	38.049.594	47.223.846	1.050.985	132.212	2.169.201	280.601	172.313	89.078.752	22.668.348	111.747.100
Toplam yükümlülükler	13.222.945	49.351.912	114	97.970	287.473	7.389	5.514	62.973.317	48.773.783	111.747.100
Net bilanço pozisyonu	24.826.649	(2.128.066)	1.050.871	34.242	1.881.728	273.212	166.799	26.105.435	(26.105.435)	-
YTL'nin %10 değer kazanması senaryosu	(2.482.665)	212.807	(105.087)	(3.424)	(188.173)	(27.321)	(16.680)	(2.610.543)	-	(2.610.543)

(e) Faiz riski

Banka, piyasa faiz oranlarındaki dalgalanmalar nedeniyle zarara uğrama olasılığı olarak ifade edilen faiz oranı riskine maruz kalmaktadır. Faiz oranı riski, varlıkların, yükümlülüklerin ve bilanço dışı kalemlerin vadeleri veya yeniden fiyatlandırılması arasındaki zaman farklarını içeren çeşitli faktörlerden kaynaklanmaktadır. Getiri eğrisinin şeklinde veya eğiminde meydana gelen değişiklikler de faiz oranı riskine yol açmaktadır.

Banka'nın 31 Aralık 2007 ve 2006 tarihleri itibarıyla faiz oranı riskine maruz pozisyonu YTL ve yabancı para aktif ve pasifler için, aşağıdaki tablolarda özetlenmiştir. Tablolarda, Banka'nın sözleşme fiyatlandırma tarihlerine kalan dönemlere göre sınıflandırılmış kayıtlı değerleri üzerinden varlık ve yükümlülükleri yer almaktadır.

31 Aralık 2007														
	Yabancı Para						YTL							
	1 aya kadar	1 - 3 ay	3 ay - 1 yıl	1 - 5 yıl	5 yıl ve üzeri	Toplam	1 aya kadar	1 - 3 ay	3 ay - 1 yıl	1 - 5 yıl	5 yıl ve üzeri	Faizsiz	Toplam	TOPLAM
Nakit değerler ve altın rezervleri	-	-	-	-	-	4.060.727	-	-	-	-	-	71.159	71.159	4.131.886
Bankalardan alacaklar	4.166.349	-	-	-	-	6.108.247	-	-	-	-	-	21.861	21.861	6.130.108
Mekul değer değişiklikleri gelir tablosunda muhasebeleşecek finansal varlıklar	2.788.683	10.114.432	23.548.762	42.081.660	-	78.533.537	-	-	2.632.399	14.294.540	-	-	16.926.939	95.460.476
Verilen kredi ve avanslar	-	2.024	2.190	13.344	10.022	27.580	-	-	-	-	-	-	-	27.580
Yatırım amaçlı finansal varlıklar: -Satılmaya hazır finansal varlıklar	-	-	-	-	-	244.058	-	-	-	-	-	-	-	244.058
-Vadeye kadar elde tutulacak finansal varlıklar	-	-	161.589	-	-	161.589	-	-	-	-	-	-	-	161.589
Maddi duran varlıklar	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	234.185	234.185	234.185
Maddi olmayan duran varlıklar	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2.850	2.850	2.850
Diğer varlıklar	-	-	2.924	-	-	639	5.759	568	1.815	-	-	20.109	28.251	31.814
Toplam varlıklar	6.955.032	10.116.456	23.715.465	42.095.004	10.022	88.139.301	5.759	568	2.634.214	14.294.540	-	350.164	17.285.245	106.424.546
Tedavüldeki banknotlar	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	27.429.389	27.429.389	27.429.389
Bankalara borçlar	6.566.306	13.193.304	-	-	-	19.759.610	18.911.634	441.800	-	-	-	8.949	19.362.383	39.121.993
Diğer mevduatlar	802.152	1.233.170	7.615.106	9.738.572	-	31.647.151	3	-	-	-	-	4.523.194	4.523.197	36.170.348
IMF'ye borçlar	-	1.385	-	-	-	7.431	-	-	-	-	-	-	-	7.431
Mekul değerleri ile gösterilen finansal yükümlülükler	-	-	-	-	-	-	-	993.710	-	-	-	-	993.710	993.710
Diğer alınan banka kredileri	-	-	-	-	-	-	-	2.918.776	-	-	-	-	2.918.776	2.918.776
Diğer yükümlülükler	74.970	-	863.844	-	-	1.010.363	-	37.904	4.112	4.112	-	19.848	61.864	1.072.227
Vergi yükümlülüğü	-	-	-	-	-	-	-	-	28.224	28.224	-	-	28.224	28.224
Kıdem tazminatı yükümlülüğü	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	64.292	64.292	64.292
Özsermaye	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(1.381.844)	(1.381.844)	(1.381.844)
Toplam yükümlülükler ve özsermaye	7.443.428	14.427.859	8.478.950	9.738.572	-	52.424.555	18.911.637	4.392.190	-	32.336	-	30.663.828	53.999.991	106.424.546
Bilançodaki taize duryanlı açık	(488.396)	(4.311.403)	15.236.515	32.356.432	10.022	36.714.746	(18.905.878)	(4.391.622)	2.634.214	14.262.204	-	(30.313.664)	(36.714.746)	-

31 Aralık 2006												
	Yabancı Para						YTL					
	1 aya kadar	1 - 3 ay	3 ay - 1 yıl	1 - 5 yıl	5 yıl ve üzeri	Toplam	1 aya kadar	1 - 3 ay	3 ay - 1 yıl	1 - 5 yıl	5 yıl ve üzeri	TOPLAM
Nakit değerler ve altın rezervleri	-	-	-	-	-	3.796.630	-	-	-	-	-	68.450
Bankalardan alacaklar	3.241.586	-	-	-	-	5.084.362	3.505.287	-	-	-	-	3.526.459
Makul değer değişiklikleri gelir	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tablosunda muhasebeleşecek finansal varlıklar	5.218.191	13.622.315	16.064.162	44.162.515	387.100	79.454.273	2.009	-	1.856.874	16.952.990	-	18.811.873
Verilen kredi ve avanslar	-	2.849	2.496	17.944	20.920	44.209	-	-	-	-	-	-
Yatırım amaçlı finansal varlıklar	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-Satılmaya hazır finansal varlıklar	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-Vadeye kadar elde tutulacak finansal varlıklar	-	-	-	-	-	259.822	-	-	-	-	-	-
Maddi duran varlıklar	95.879	111.726	226.406	-	-	434.011	-	-	-	-	-	434.011
Maddi olmayan duran varlıklar	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	235.971
Diğer varlıklar	1.550	457	3.438	-	-	5.445	6.574	-	-	-	-	3.405
Toplam varlıklar	8.557.206	13.737.347	16.296.492	44.180.459	408.020	89.078.752	3.513.870	-	1.856.874	16.952.990	-	22.668.348
Tedaviledeki banknotlar	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Bankalara borçlar	19.416.193	-	-	-	-	19.416.193	-	-	-	-	-	26.815.151
Diğer mevduatlar	1.056.773	1.430.447	8.970.598	11.806.542	-	41.881.700	14.795.359	-	-	-	-	14.803.095
IMF'ye borçlar	-	-	-	-	-	7.389	-	-	-	-	-	1.773.159
Makul değeri ile gösterilen finansal yükümlülükler	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Diğer alınan banka kredileri	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Diğer yükümlülükler	50.153	-	1.589.836	-	-	1.688.035	13.436	-	-	-	-	2.417.470
Vergi yükümlülüğü	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	53.341
Kideme tazminatı yükümlülüğü	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	43.851
Özsermaye	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	60.205
Toplam yükümlülükler ve özsermaye	20.523.119	1.430.447	10.560.434	11.806.542	-	62.973.317	17.226.265	-	43.851	-	-	48.773.783
Bilançodaki fazize duyarlı açık	(11.965.913)	12.306.900	5.736.058	32.373.917	408.020	26.105.435	(13.712.395)	-	(1.813.023)	16.952.990	-	(26.105.435)

Banka'nın ülkedeki para otoritesi olması itibarıyla tablolarda yer alan faize duyarlı bilanço pozisyonlarının dikkatli yorumlanması gerekmektedir. 0-3 ay vade grubunda Banka'nın sahip olduğu görece olarak yüksek faize duyarlı pozisyon, büyük ölçüde bu vade grubunda yer alan YTL ve yabancı para mevduat münzam karşılıklarından kaynaklanmaktadır. Ancak, münzam karşılıkların Banka'nın politika araçlarından birisi olması nedeniyle mevduat münzam karşılık oranları ve söz konusu karşılıklara ödenen faiz oranları, Banka için yaratacağı faiz oranı riski dikkate alınmaksızın ilgili politika hedeflerine ulaşmak amacıyla yine Banka'nın kendisi tarafından belirlenmektedir. Benzer şekilde, kısa vadeli faiz oranlarını temel para politikası aracı olarak kullanan Banka'nın, YTL varlıklarından kaynaklanan faiz oranı riskini aktif olarak yönetmesi Banka'nın para politikası uygulamaları ile çelişebileceğinden tercih edilmemektedir. Ancak, toplam faiz riskinin gösterilmesi amacıyla hazırlanan tablolarda, Banka'nın YTL faiz riskini yönetip yönetmediğine bakılmaksızın YTL varlık ve yükümlülükleri de içeren bütün varlık ve yükümlülükleri bulunmaktadır.

Banka, yabancı para varlıklarından kaynaklanan faiz oranı riskini ise, SMP kapsamında temel rezerv para birimleri için vade hedefleri belirleyerek kontrol etmektedir. Vade hedeflerinin belirlenmesinde, faiz oranı riskinin seviyesi için önemli bir göstergesi olan "süre" (duration) değerleri kullanılmaktadır. Banka'nın faiz oranı riskine karşı genel tolerans seviyesini gösteren SMP süre hedefleri, bilançoda yer alan yükümlülüklerin ve bilanço dışı tahmini nakit akımlarının vade yapısı baz alınarak belirlenmekte, belirlenen süre hedeflerinden sapmalar ise limitler ile sınırlandırılmaktadır.

Banka'nın döviz varlıklarının faiz oranı riskine duyarlılığını ölçmek için, temel rezerv para birimlerindeki (USD ve EUR) varlıkların ortalama "düzeltilmiş süre" (modified duration) rakamları kullanılarak ilgili faiz oranlarındaki değişimlerin varlıkların piyasa değerine etkisini tahmin etmek mümkündür.

Bu çerçevede, 31 Aralık 2007 ve 2006 tarihleri itibarıyla mevcut döviz varlıklarının ortalama süre rakamlarına göre, ilgili faiz oranlarında %1'lik bir artış olması durumunda varlıkların piyasa değerinde ortaya çıkabilecek düşüşler aşağıdaki tabloda sunulmaktadır. %1'lik artış senaryosu, ilgili para birimlerine ait getiri eğrilerinin bütün vadelerde anlık olarak %1 yukarı kayması varsayımına dayanmaktadır.

Döviz varlıklarının piyasa değerinin duyarlılığı;

	31 Aralık 2007			31 Aralık 2006		
	ABD Doları	EURO	TOPLAM	ABD Doları	EURO	TOPLAM
Varlıkların piyasa değeri	34.913.988	46.786.016	81.700.004	34.427.613	47.034.525	81.462.138
Faiz oranlarında %1'lik artış olmasının varlıkların piyasa değerine etkisi	(326.775)	(579.815)	(906.590)	(364.913)	(537.985)	(902.898)

Aşağıdaki tablolar, 31 Aralık 2007 ve 2006 tarihlerinde parasal finansal araçlar için para birimlerine göre ağırlıklı ortalama faiz oranlarını özetlemektedir:

31 Aralık 2007			
	ABD Doları (%)	EURO (%)	YTL (%)
Varlıklar			
Bankalardan alacaklar	4,22	3,46	-
Makul değer değişiklikleri gelir tablosunda muhasebeleşecek finansal varlıklar	4,30	4,04	9,47
Verilen kredi ve avanslar	5,64	4,66	-
Yatırım amaçlı finansal varlıklar	3,61	-	-
Yükümlülükler			
Bankalara borçlar	1,95	1,85	11,81
Diğer mevduatlar	4,00	3,32	-
Makul değeri ile gösterilen finansal yükümlülükler	-	-	17,35
Diğer alınan banka kredileri	-	-	15,75

31 Aralık 2006			
	ABD Doları (%)	EURO (%)	YTL (%)
Varlıklar			
Bankalardan alacaklar	5,28	3,61	18,37
Makul değer değişiklikleri gelir tablosunda muhasebeleşecek finansal varlıklar	4,86	3,27	9,65
Verilen kredi ve avanslar	5,17	3,61	-
Yatırım amaçlı finansal varlıklar	5,14	-	-
Yükümlülükler			
Bankalara borçlar	2,52	1,73	13,12
Diğer mevduatlar	3,93	3,57	-
Diğer alınan banka kredileri	-	-	14,78

(f) Likidite riski

Likidite riski, vadesi gelen yükümlülükleri karşılayacak nakdi bulmakta zorluk çekmek ya da varlıkları olması gereken değer altında nakde dönüştürmek zorunda kalmak olarak tanımlanmaktadır. Türk bankacılık sistemi için nihai likidite kaynağı olan Banka açısından, YTL likidite riskinden bahsetmek çok anlamlı olmamaktadır. Banka, yabancı para varlık ve yükümlülüklerinden kaynaklanan likidite riskini yönetmek için ise, nakit akımlarını para birimleri bazında uyumlandırmaya çalışmakta, beklenmeyen ödemelerin sorunsuz karşılanmasını temin edebilmek için de yalnızca yüksek likiditeye sahip varlıklara yatırım yapmaktadır.

Aşağıdaki tablolar, Banka'nın YTL ve yabancı para varlık ve yükümlülüklerini bilanço tarihinde, sözleşmede yer alan vade tarihlerine kalan dönemi baz alarak ilgili vade gruplamasına göre analiz etmektedir.

31 Aralık 2007																		
	Yabancı Para							YTL										
	Vadesiz	1 aya kadar	1 - 3 ay	3 ay - 1 yıl	1 - 5 yıl	5 yıl ve üzeri	Dağıtılamayan	Toplam	Vadesiz	1 aya kadar	1 - 3 ay	3 ay - 1 yıl	1 - 5 yıl	5 yıl ve üzeri	Dağıtılamayan	Toplam	TOPLAM	
Nakit değerler ve altın rezervleri	4.060.727	-	-	-	-	-	-	4.060.727	71.159	-	-	-	-	-	-	-	71.159	4.131.886
Bankalardan alacaklar	1.941.898	4.166.349	-	-	-	-	6.108.247	-	-	-	-	-	-	-	21.861	-	21.861	6.130.108
Makul değer değişiklikleri gelir tablosunda muhasebeleşecek finansal varlıklar	-	2.788.683	10.114.432	23.548.762	42.081.660	-	78.533.537	-	-	-	-	2.632.399	14.294.540	-	-	-	16.926.939	95.460.476
Verilen kredi ve avanslar	-	-	2.024	2.190	13.344	10.022	27.580	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	27.580
Yatırım amaçlı finansal varlıklar:	-	-	-	-	-	-	244.058	244.058	-	-	-	-	-	-	-	-	-	244.058
-Satılmaya hazır finansal varlıklar	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-Vedeye kadar elde tutulacak finansal varlıklar	-	-	-	161.589	-	-	161.589	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	161.589
Maddi duran varlıklar	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	234.185	234.185	234.185
Maddi olmayan duran varlıklar	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2.850	2.850	2.850
Diğer varlıklar	-	-	-	2.924	-	-	639	3.563	-	5.759	568	1.815	-	-	20.109	28.251	31.814	31.814
Toplam varlıklar	6.002.625	6.955.032	10.116.456	23.715.465	42.095.004	10.022	89.139.301	71.159	5.759	568	2.634.214	14.294.540	-	-	279.005	17.285.245	106.424.546	
Tedavüldeki banknotlar	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	27.429.389	27.429.389	27.429.389	
Bankalara borçlar	-	6.566.306	13.193.304	-	-	-	19.759.610	8.529	18.911.634	441.800	-	-	-	-	420	19.362.383	39.121.993	
Diğer mevduatlar	10.515.361	802.152	1.233.170	7.615.106	9.738.572	-	31.647.151	4.430.786	3	-	-	-	-	-	92.408	4.523.197	36.170.348	
IMF'ye borçlar	-	-	1.385	-	-	-	6.046	7.431	-	-	-	-	-	-	-	-	7.431	7.431
Makul değeri ile gösterilen finansal yükümlülükler	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Diğer alınan banka kredileri	-	-	-	-	-	-	-	-	993.710	-	-	-	-	-	-	-	993.710	993.710
Diğer yükümlülükler	7.388	74.970	-	863.844	-	-	1.010.363	-	2.918.776	-	-	4.112	-	-	19.848	61.864	1.072.227	2.918.776
Vergi yükümlülüğü	-	-	-	-	-	-	64.161	-	37.904	-	-	-	-	-	-	28.224	28.224	28.224
Kideme tazminatı yükümlülüğü	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	64.292	64.292	64.292	
Özsermaye	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(1.381.844)	(1.381.844)	(1.381.844)	
Toplam yükümlülükler ve özsermaye	10.522.749	7.443.428	14.427.859	8.478.950	9.738.572	-	52.424.555	4.439.315	22.862.027	441.800	32.336	-	-	-	26.224.513	53.999.991	106.424.546	
Net illikite açığı	(4.520.124)	(488.396)	(4.311.403)	15.236.515	32.356.432	10.022	(1.427.886)	(4.388.156)	(22.856.268)	(441.232)	2.601.878	14.294.540	-	-	(25.945.508)	(86.714.746)	-	

31 Aralık 2006																	
Yabancı Para							YTL										
	Vadesiz	1 aya kadar	1 - 3 ay	3 ay - 1 yıl	1 - 5 yıl	5 yıl ve üzeri	Dağıtılamayan	Toplam	Vadesiz	1 aya kadar	1 - 3 ay	3 ay - 1 yıl	1 - 5 yıl	5 yıl ve üzeri	Dağıtılamayan	Toplam	TOPLAM
Nakit değerler ve altın rezervleri	3.796.630	-	-	-	-	-	-	3.796.630	68.450	-	-	-	-	-	-	68.450	3.865.080
Bankalardan alacaklar	1.841.723	3.241.586	-	-	-	-	1.053	5.084.362	-	3.505.287	-	-	-	-	21.172	3.526.459	8.610.821
Makul değer değişiklikleri gelir tablosunda muhasebeleşecek finansal varlıklar	-	5.218.191	13.622.315	16.064.152	44.162.515	387.100	-	79.454.273	-	2.009	1.856.874	16.952.990	-	-	-	18.811.873	98.266.146
Verilen kredi ve avanslar	-	-	2.849	2.496	17.944	20.920	-	44.209	-	-	-	-	-	-	-	-	44.209
Yatırım amaçlı finansal varlıklar: -Satılmaya hazır finansal varlıklar -Vadeye kadar elde tutulacak finansal varlıklar	-	-	-	-	-	-	259.822	259.822	-	-	-	-	-	-	-	-	259.822
Maddi duran varlıklar	-	95.879	111.726	226.406	-	-	-	434.011	-	-	-	-	-	-	-	-	434.011
Maddi olmayan duran varlıklar	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	235.971	235.971	235.971
Diğer varlıklar	-	1.550	457	3.438	-	-	-	5.445	-	6.574	-	-	-	-	15.616	22.190	27.635
Toplam varlıklar	5.638.353	8.557.206	13.737.347	16.296.492	44.180.459	408.020	260.875	89.078.752	68.450	3.513.870	-	1.856.874	16.952.990	-	276.164	22.668.348	111.747.100
Tedavüldeki banknotlar	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	26.815.151	26.815.151	26.815.151
Bankalara borçlar	-	6.499.993	12.916.200	-	-	-	-	19.416.193	7.556	27.711.559	(12.916.200)	-	-	-	180	14.803.095	34.219.288
Diğer mevduatlar	18.617.340	1.056.773	1.430.447	8.970.598	11.806.542	-	-	41.881.700	1.773.159	-	-	-	-	-	-	1.773.159	43.654.859
IMF'ye borçlar	-	-	-	-	-	-	7.389	7.389	-	-	-	-	-	-	-	-	7.389
Makul değeri ile gösterilen finansal yükümlülükler	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Diğer alınan banka kredileri	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2.417.470	-	-	-	-	-	2.417.470	2.417.470
Diğer yükümlülükler	7.420	50.153	-	1.589.836	-	-	20.626	1.668.035	-	13.436	-	-	-	-	39.905	53.341	1.721.376
Vergi yükümlülüğü	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	43.851	-	-	-	43.851	43.851
Kidem tazminatı yükümlülüğü	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	60.205	60.205	60.205
Özsermaye	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2.807.511	2.807.511	2.807.511
Toplam yükümlülükler ve özsermaye	18.624.760	7.606.919	14.346.647	10.560.434	11.806.542	-	28.015	62.973.317	1.780.715	30.142.465	(12.916.200)	43.851	-	-	29.722.952	48.773.783	111.747.100
Net likidite açığı	(12.986.407)	950.287	(609.300)	5.736.058	32.373.917	408.020	232.860	26.105.435	(1.712.265)	(26.628.595)	12.916.200	1.813.023	16.952.990	-	(29.446.788)	(26.105.435)	-

Banka'nın türev enstrümanları dışındaki finansal yükümlülüklerine ait, kontrata dayalı brüt nakit akımları aşağıdaki tabloda gösterilmiştir. Bu indirgenmemiş nakit akımlarının anapara ve faiz ödemelerini içermesi nedeniyle toplam tutarlar bilançoda belirtilen toplam tutarlar ile farklılık gösterecektir.

31 Aralık 2007								
	Vadesiz	1 aya kadar	1-3 ay	3 ay- 1 yıl	1- 5 yıl	5 yıl ve üzeri	Dağıtılamayan	Toplam
Tedavüldeki banknotlar	-	-	-	-	-	-	27.429.389	27.429.389
Bankalardan alacaklar	8.529	25.477.940	13.635.104	-	-	-	420	39.121.993
Diğer mevduatlar	14.946.146	803.171	1.239.655	7.760.703	10.359.133	-	1.835.199	36.944.007
IMF'ye borçlar	-	-	1.385	-	-	-	6.046	7.431
Makul değeri ile gösterilen finansal yükümlülükler	-	1.000.000	-	-	-	-	-	1.000.000
Diğer alınan banka kredileri	-	2.918.776	-	-	-	-	-	2.918.776
Toplam finansal yükümlülükler	14.954.675	30.199.887	14.876.144	7.760.703	10.359.133	-	29.271.054	107.421.596

31 Aralık 2006								
	Vadesiz	1 aya kadar	1-3 ay	3 ay- 1 yıl	1- 5 yıl	5 yıl ve üzeri	Dağıtılamayan	Toplam
Tedavüldeki banknotlar	-	-	-	-	-	-	26.815.151	26.815.151
Bankalardan alacaklar	7.556	34.211.552	-	-	-	-	180	34.219.288
Diğer mevduatlar	20.390.499	1.061.116	1.437.253	9.232.917	12.438.264	-	-	44.560.049
IMF'ye borçlar	-	-	-	-	-	-	7.389	7.389
Makul değeri ile gösterilen finansal yükümlülükler	-	-	-	-	-	-	-	-
Diğer alınan banka kredileri	-	2.420.991	-	-	-	-	-	2.420.991
Toplam finansal yükümlülükler	20.398.055	37.693.659	1.437.253	9.232.917	12.438.264	-	26.822.720	108.022.868

(g) Operasyonel risk

Operasyonel risk insan veya sistem hataları, başarısız iş süreçleri veya dışsal olaylardan kaynaklanan kayıplara ilişkin risktir.

Banka, personelin veya iş süreçlerinin başarısızlığı nedeniyle ortaya çıkabilecek hataları veya olayları engellemek ve tespit etmek amacıyla etkin iç kontrol sistemleri kurmakta ve bu şekilde, operasyonel riskin neden olduğu kayıpları en aza indirmeyi amaçlamaktadır.

Banka, operasyonel risklerin yönetimini birimlerin kendi sorumluluğuna bırakmıştır. Banka Meclisi kararları çerçevesinde, operasyonel riskler sonucu herhangi bir finansal kaybın ortaya çıkması durumunda bu durum finansal kaybın büyüklüğüne göre çeşitli yönetim kademelerine raporlanmaktadır. Söz konusu zararlara ilişkin limitler gerek görüldükçe Banka Meclisi tarafından güncellenmektedir. Yapılan incelemeler sonucunda yetkilendirilmiş yönetim kademesinin uygun görüşü üzerine finansal kayıp kanunen kabul edilmeyen giderler kalemine alınmaktadır. Kaydedilen giderler üçer aylık devrelerde Banka Meclisi'nin bilgisine sunulmaktadır.

Operasyonel riskler dahil olmak üzere risklerin etki ve olasılıklarına göre değerlendirilmesi ve riskleri karşılamak amacıyla kurulan kontrollerin yeterliliği, etkinliği ve verimliliği doğrudan Başkan'a raporlama yapan İç Denetim Genel Müdürlüğü ("İDGM") tarafından yürütülen denetimler ile tespit edilmektedir.

İDGM'nin yaptığı risk değerlendirmesi iki aşamadan oluşmaktadır. Bunlardan ilki Yıllık Denetim Planının oluşturulması amacıyla yapılmaktadır. İDGM her yılsonunda Banka genelinde temel iş süreçlerini gözden geçirmekte ve yaptığı risk değerlemesi ile denetlenecek iş süreçlerini risk bazlı olarak sıralamaktadır. Her iş süreci finansal risk, operasyonel risk, imaj/itibar riski ve yasal risk başlıkları altında değerlendirilmekte ve riski en yüksek iş süreçleri bir sonraki yılın Yıllık Denetim Planına alınmaktadır.

İkinci aşamada, yapılan denetimlerde risk seviyesi yüksek olan süreçler riskler ve kontroller açısından daha detaylı incelenmektedir. İnsan hatası, sistem hatası, yetersiz/etkin olmayan prosedürler ve alt süreçler nedeniyle yürütülen işlemlerde karşılaşılabilecek riskler belirlenmektedir. Denetlenen iş süreci, iş sürekliliğinin sağlanması amacıyla yapılan planlar, fiziksel güvenlik, sistemsel güvenlik, yasal düzenlemelere ve yazılı kurallara uygunluk, insan kaynağının yeterliliği ve bilgi güvenliği açısından değerlendirilmektedir. Ayrıca iş süreçlerinde karşılaşılabilecek finansal riskler ile imaj/itibar riskleri de belirlenmektedir. Bu risklerin makul seviyeye indirgenmesi için tasarlanan kontroller yeterlilik ve etkinlikleri açısından değerlendirilmekte, etkinliği artıracak ek kontroller önerilmektedir.

Yapılan denetimler sonrasında belirlenen önemli riskler ve önerilen kontroller üç ayda bir Yönetim Komitesine sunulmakta, risklerin makul seviyeye indirgenmesi için yapılan çalışmalar takip edilmektedir.

(h) Finansal araçların makul değeri

Makul değer bir finansal aracın, zorunlu bir satış veya tasfiye işlemi dışında, gönüllü taraflar arasında gerçekleşecek bir cari işlemde, el değiştirebileceği tutar olup, eğer varsa teşkilatlanmış bir piyasada işlem gören fiyatı ile en iyi şekilde belirlenir.

Banka, finansal araçların tahmini makul değerlerini halihazırda mevcut piyasa bilgileri ve uygun değerlendirme yöntemleri kullanarak belirlemiştir. Ancak piyasa bilgilerini değerlendirip makul değerleri tahmin edebilmek, yorum ve muhakeme gerektirmektedir. Buna bağlı olarak burada sunulan tahminler Banka'nın cari bir piyasa işleminde elde edebileceği değerlerden farklı olabilir.

Aşağıdaki tablo, Banka'nın bilançosunda makul değerleri ile sunulmayan finansal varlıkların defter değerlerini ve makul değerlerini özetlemektedir.

Finansal varlıklar	Defter değeri		Makul değer	
	2007	2006	2007	2006
Nakit değerler ve altın rezervleri	4.131.886	3.865.080	4.131.886	3.865.080
Bankalardan alacaklar	6.130.108	8.610.821	6.130.108	8.610.821
Verilen kredi ve avanslar	27.580	44.209	23.398	38.172
Yatırım amaçlı finansal varlıklar (vadeye kadar elde tutulacak)	161.589	434.011	161.326	440.011
Finansal yükümlülükler	2007	2006	2007	2006
Tedavüldeki banknotlar	27.429.389	26.815.151	27.429.389	26.815.151
Bankalara borçlar	39.121.993	34.219.288	39.121.993	34.219.288
Diğer mevduatlar	36.170.348	43.654.859	35.915.824	43.441.337
Makul değeri ile gösterilen finansal yükümlülükler	993.710	-	993.710	-
Diğer alınan banka kredileri	2.918.776	2.417.470	2.918.776	2.417.470

Finansal araçların makul değerinin tahmini için kullanılan uygulanabilir yöntem ve varsayımlar aşağıdaki gibidir:

(i) Finansal varlıklar

İskonto edilmiş maliyet bedeliyle gösterilen nakit değerler ve bankalardaki alacakların kayıtlı değerlerinin kısa vadeli olmaları sebebiyle makul değerlerini yansıttığı kabul edilmektedir.

Kredilerin makul değerleri, bilanço tarihi itibarıyla benzer finansal varlıklara uygulanan faiz oranları üzerinden gelecekteki nakit akışlarının indirgenmesi suretiyle hesaplanmıştır.

Yatırım amaçlı menkul kıymetler satılmaya hazır varlıklar borsada işlem görmeyen hisse senedi katılımları olduğu için sadece vadeye kadar elde tutulacak faiz getiren varlıkları içermektedir. Vadeye kadar elde tutulacak varlıkların makul değeri piyasa fiyatlarına veya bilanço tarihinde geçerli olan fiyatlara dayanır ve New York, Federal Rezerv Bankası'nın tahmini piyasa değerinden çıkarılır.

(ii) Finansal yükümlülükler

Tedavüldeki banknotların makul değeri, nominal değerlerini ifade etmektedir.

Bankalara borçlar ve diğer alınan banka kredileri gibi iskonto edilmiş maliyet değerinden muhasebeleştirilen finansal yükümlülüklerin kısa vadeli olmaları nedeniyle, taşınan değerlerinin makul değerlerini yansıttığı kabul edilir.

Diğer mevduatların makul değerinde benzer kredi riski taşıyan, aynı para biriminde ve vadedeki finansal araçlar için bilanço tarihinde geçerli olan piyasa faiz oranı kullanılarak iskonto edilmiş nakit akımları temel alınmaktadır.

i) Sermaye yönetimi

Banka'nın 31 Aralık 2007 ve 2006 tarihleri itibarıyla özkaynak kalemleri aşağıdaki tabloda özetlenmiştir:

	2007	2006
Sermaye	47.464	47.464
Dağıtılmamış kârlar	(1.652.086)	2.521.505
Diğer yedekler	222.778	238.542
Özkaynak toplamı	(1.381.844)	2.807.511

Banka'nın yıl içerisindeki özsermaye hareketleri öz sermaye değişim tablolarında açıklanmıştır.

Banka'nın yıllık net yasal kârının dağıtımına ilişkin hususlar T.C.M.B. Kanunu ile belirlenmekte ancak, Banka'nın tutması gereken asgari sermaye miktarına ilişkin herhangi bir yasal düzenleme bulunmamaktadır.

Banka kâr amacı gütmeyen bir kuruluş olması nedeniyle, kârını azami seviyeye çıkarmayı amaçlamamaktadır ancak normal operasyonlarından piyasa getirileri ile orantılı bir kâr elde etme amacını gütmektedir.

Banka sermayesinin aktif olarak yönetilmemesi ve Banka faaliyetlerinin çoğunun düşük risk içermesi Banka'nın sermaye yoğun bir kurum olmadığı anlamına gelmektedir. Banka'nın amacı beklenmeyen zararları

karşılacaktır. Söz konusu beklenmeyen zararlar genellikle Banka'nın destekleyici faaliyetlerinden, Banka'nın nihai likidite kaynağı olmasından veya YTL'nin diğer yabancı paralar karşısında değer kaybetmesi ile yabancı para rezervlerdeki zararlardan kaynaklanmaktadır.

Türkiye'nin döviz rezervlerini yöneten Banka'nın net yabancı para pozisyonu 31 Aralık 2007 tarihi itibarıyla bir önceki yıla göre artmış, ancak YTL'nin 2007 yılı içerisinde yabancı paralar karşısında değer kazanmasının etkisiyle büyüyen gerçekleşmemiş kur farkı zararı nedeniyle özkaynak toplamı 31 Aralık 2007 tarihi itibarıyla negatif bir tutara dönüşmüştür.

NOT 5 - ÖNEMLİ MUHASEBE TAHMİNLERİ VE MUHASEBE POLİTİKALARININ UYGULANMASINDA VERİLEN KARARLAR

Banka, bir sonraki finansal dönemde raporlanacak varlık ve yükümlülüklerini etkileyen tahmin ve varsayımlar yapmaktadır. Tahmin ve varsayımlar devamlı olarak değerlendirilmekte ve mevcut şartlar dahilinde makul olduğuna inanılan gelecek beklentileri de içeren tarihsel deneyimlere ve diğer faktörlere dayandırılmaktadır.

(a) Kredilerin değer düşüklüğü karşılıkları

Banka, kredi portföyünü olası bir değer düşüklüğünü tespit etmek amacıyla periyodik olarak gözden geçirmektedir. Banka, değer düşüklüğü karşılığı ayrılmasına ilişkin karar aşamasında, kredi portföyünün gelecekteki tahmini nakit akışında ölçülebilir bir azalmayı gösteren bir veri olup olmadığını özellikle bireysel olarak bir kredinin değer düşüşünün tespitinden önce değerlendirmektedir. Bu değerlendirme, portföy içindeki borçluların nakit akışları ile ilgili olumsuz gelişmeleri ifade edebilecek verileri ve aynı zamanda belli bir risk grubunun aktiflerindeki zafiyetle doğrusal ilişki içerisinde olan ulusal ya da mahalli ekonomik koşulları içermektedir. Banka, gelecekteki nakit akışlarının planlanmasında kredi riski taşıyan varlıklar için geçmişteki tecrübeleri ve portföyde bulunan benzer varlıkların değer düşüklüğü kanıtlarını değerlendirmektedir. Gelecek nakit akışının tutarının ve zamanlamasının tahmininde kullanılan yöntem ve varsayımlar tahmin edilen zarar ve gerçekleşen zarar arasındaki farkı en aza indirmek için düzenli olarak gözden geçirilmektedir.

(b) Satılmaya hazır hisse senetlerinin değer düşüklüğü karşılıkları

Banka, satılmaya hazır hisse senetlerinin değer düşüklüğü bulunduğu kararını makul değer maliyetin önemli ölçüde altında kaldığı ve bu düşüşün uzun süreli olduğu durumlarda vermektedir. Önemlilik ve uzun sürenin ölçüsü ile ilgili değerlendirmelerin yapılması gerekmektedir. Banka söz konusu kararı alırken, diğer faktörlerin yanı sıra hisse fiyatlarındaki normal fiyat değişimlerini de dikkate almaktadır. Ayrıca, değer düşüklüğü karşılığı yatırımcının finansal durumuna, sektörün performansına, teknolojiye bağlı değişimlere ve operasyonel ve finansal nakit akışlarına bağlı olarak da değerlendirilmektedir.

(c) Vadeye kadar elde tutulacak yatırımlar

Banka, türev finansal araçlar dışındaki belirli veya sabit ödemeleri olan ve sabit bir vadesi bulunan finansal varlıkları UMS 39'a uygun olarak vadeye kadar elde tutulacak yatırımlar olarak sınıflandırmaktadır. Söz konusu sınıflandırma kararı alınırken Banka vade tarihine kadar saklama niyetini ve fonlama kabiliyetini değerlendirmektedir. Eğer Banka, söz konusu yatırımlarını belirli durumlar - vadesine yakın bir tarihte ihmal edilebilecek kadar küçük bir kısmının elden çıkarılması gibi - dışında elde tutmakta başarısız olursa vadeye kadar elde tutulacak yatırımlar portföyünün tamamını satılmaya hazır finansal varlıklar olarak sınıflandırmak zorundadır. Bu durumda yatırımlar iskonto edilmiş maliyet yerine makul değerden taşınacaktır.

NOT 6 - NAKİT DEĞERLER VE ALTIN REZERVLERİ

	2007	2006
Uluslararası standartlarda külçe altın	3.636.780	3.335.423
Nakit	395.394	437.978
Uluslararası standartlarda olmayan külçe altın	97.236	89.409
Sikke altın	2.476	2.270
	4.131.886	3.865.080

10.825 bin YTL (2006: 9.928 bin YTL) tutarındaki sikke ve külçe altın Hazine Müsteşarlığı adına, Banka kasasında muhafaza edilmektedir.

NOT 7 - BANKALARDAN ALACAKLAR

	2007	2006
Ters repo işlemlerinden alacaklar	-	3.505.288
Vadeli mevduatlar	4.166.349	3.241.585
Vadesiz mevduatlar	1.963.759	1.863.948
	6.130.108	8.610.821

Ters repo işlemleri Banka'nın açık piyasa işlemleri çerçevesinde gerçekleştirilmektedir.

NOT 8 - MAKUL DEĞER DEĞİŞİKLİKLERİ GELİR TABLOSUNDA MUHASEBELEŞECEK FİNANSAL VARLIKLAR

	2007		2006	
	Maliyet	Defter değeri	Maliyet	Defter değeri
Hazine Müsteşarlığı tarafından ihraç edilen devlet tahvilleri ve hazine bonoları	16.719.932	16.926.939	18.561.493	18.811.873
Yabancı devlet tahvilleri ve hazine bonoları	75.866.874	76.690.259	79.139.157	79.268.162
Yabancı şirket tahvilleri	1.803.829	1.843.278	184.940	186.111
	94.390.635	95.460.476	97.885.590	98.266.146

Yabancı şirket tahvilleri Avrupa Yatırım Bankası (European Investment Bank), KfW Bankengruppe ve BIS tarafından ihraç edilen kuponlu ve iskontolu menkul kıymetlerdir.

31 Aralık 2007 tarihi itibarıyla, yabancı devlet tahvilleri, şirket tahvilleri ve hazine bonolarının taşınan değerlerinin ülke bazında kırılımı aşağıdaki gibidir:

Ülke	2007
Amerika Birleşik Devletleri	32.959.774
Fransa	10.759.571
Almanya	18.718.218
Hollanda	3.237.791
İspanya	1.727.258
Diğer	11.130.925
	78.533.537

NOT 9 - VERİLEN KREDİ VE AVANSLAR

	2007	2006
Şirketlere verilen kredi ve avanslar:		
Ülke kredileri	1.741.987	2.005.426
Yurt içi krediler	374	755
Toplam verilen kredi ve avanslar	1.742.361	2.006.181
Kredi karşılığı	(1.714.781)	(1.961.972)
Verilen kredi ve avanslar, net	27.580	44.209

Kredi karşılığı hareket tablosu aşağıdaki gibidir:

	2007	2006
1 Ocak bakiyesi	1.961.972	1.779.583
Krediler için değer düşüklüğü karşılığı	97.888	97.773
Parasal kazanç	-	-
Kur farkı kân/(zarar)	(345.079)	84.616
31 Aralık bakiyesi	1.714.781	1.961.972

31 Aralık 2007 ve 2006 tarihleri itibarıyla Banka'nın yeniden yapılandırılan 27.206 bin YTL (2006: 43.453 bin YTL) tutarında verilen kredi ve avansları bulunmaktadır. Yeniden yapılandırma anlaşmasına göre Banka, yukarıda bahsedilen yeniden yapılandırılmış kredinin 5.489 bin YTL tutarındaki (4.712.511 US\$) faiz alacağından karşı tarafın yeniden yapılandırma anlaşmasındaki yükümlülüğünü yerine getirememesi durumunda tutarın tekrar tahakkuk ettirilmesi şartıyla vazgeçmiştir. 31 Aralık 2007 tarihi itibarıyla Banka söz konusu şarta bağlı alacağı için karşılık ayırmıştır (2006: Bulunmamaktadır).

NOT 10 - YATIRIM AMAÇLI FİNANSAL VARLIKLAR

	2007	2006
Satılmaya hazır finansal varlıklar		
Sermaye payları		
- borsada işlem görmeyen	244.058	259.822
Toplam satılmaya hazır finansal varlıklar	244.058	259.822
Vadeye kadar elde tutulacak finansal varlıklar		
Devlet tahvilleri	161.589	434.011
Toplam vadeye kadar elde tutulacak finansal varlıklar	161.589	434.011
Toplam yatırım amaçlı finansal varlıklar	405.647	693.833

Vadeye kadar elde tutulacak finansal varlıklar ABD Hazine'si tarafından ihraç edilen tahvillerden oluşmaktadır. Söz konusu tahviller, Türk Savunma Fonu ("TSF") adına FED depolarında saklanmaktadır. Söz konusu varlıklardan elde edilen gelirlerin TSF'nin mevduat hesabına kaydedilmesi sebebiyle söz konusu varlıklar maliyet bedeli üzerinden mali tablolarda gösterilmektedir.

Banka, BIS'nin hisselerine sahiptir. Hisselerin her biri 5.000 SDR nominal değere sahip olup 1.250 SDR'si ödenmiştir. Hisse başına 3.750 SDR'lik tutarın BIS'nin yönetim kurulu kararıyla 3 aylık ihbar süresi içerisinde geri çağırılma opsiyonu bulunmaktadır. Söz konusu yükümlülük, taahhütler ve şarta bağlı yükümlülükler altında bulunmaktadır (Not 28).

Banka'nın BIS'deki hisseleri makul değeri ile değerlendirilmiştir. BIS'in 31 Aralık 2007 tarihi itibarıyla hesaplanan makul değeri, Banka'nın BIS'in 31 Aralık 2007 tarihli net varlıkları üzerindeki hakkının %70'i olarak hesaplanmış ve yıl sonundaki YTL/SDR kuru ile YTL'ye çevrilmiştir. Söz konusu değerlendirme yöntemi, önceden BIS hisselerinin alım ve satım işlemlerindeki fiyatın belirlenmesinde kullanılan yöntemdir.

31 Aralık tarihi itibarıyla satılmaya hazır finansal varlıklar aşağıda belirtilmiştir:

Hisse senetleri	Hizmet alanı	Hisse payı (%)		Tutar	
		2007	2006	2007	2006
BIS	Bankacılık Düzenleme Hizmetleri	1,5	1,5	244.022	259.784
S.W.I.F.T	Elektronik Fon Transfer Hizmetleri	0,007	0,007	36	38
				244.058	259.822

Yatırım amaçlı finansal varlıkların hareket tablosu aşağıda verilmiştir:

	Satılmaya hazır	Vadeye kadar elde tutulacak	Toplam
1 Ocak 2007	259.822	434.011	693.833
Alımlar	-	161.589	161.589
Makul değer değişiklikleri	(12.977)	-	(12.977)
İtfalar	-	(434.011)	(434.011)
Kur farkı kârı	(2.787)	-	(2.787)
31 Aralık 2007	244.058	161.589	405.647

NOT 11 - MADDİ DURAN VARLIKLAR

	Arsa ve binalar	Makina ve ekipmanlar	Devam etmekte olan yatırımlar	Toplam
31 Aralık 2005 tarihi itibarıyla				
Maliyet	321.292	36.053	3.240	360.585
Birikmiş amortismanlar	(103.930)	(13.525)	-	(117.455)
Net defter değeri	217.362	22.528	3.240	243.130
31 Aralık 2006 tarihinde sona eren yıl				
Açılış net defter değeri	217.362	22.528	3.240	243.130
Alımlar	1.442	4.477	686	6.605
Elden çıkarılanlar (net)	(74)	(22)	-	(96)
Dönem içi amortisman (Not 27)	(6.732)	(6.936)	-	(13.668)
Kapanış net defter değeri	211.998	20.047	3.926	235.971
31 Aralık 2006 tarihi itibarıyla				
Maliyet	322.312	40.383	3.926	366.621
Birikmiş amortismanlar	(110.314)	(20.336)	-	(130.650)
Net defter değeri	211.998	20.047	3.926	235.971
31 Aralık 2007 tarihinde sona eren yıl				
Açılış net defter değeri	211.998	20.047	3.926	235.971
Alımlar	2.490	8.344	425	11.259
Elden çıkarılanlar (net)	(117)	(124)	-	(241)
Dönem içi amortisman (Not 27)	(6.770)	(6.034)	-	(12.804)
Kapanış net defter değeri	207.601	22.233	4.351	234.185
31 Aralık 2007 tarihi itibarıyla				
Maliyet	324.630	44.463	4.351	373.444
Birikmiş amortismanlar	(117.029)	(22.230)	-	(139.259)
Net defter değeri	207.601	22.233	4.351	234.185

NOT 12 - MADDİ OLMAYAN DURAN VARLIKLAR

	Maliyet	Birikmiş amortisman	Net defter değeri
1 Ocak 2006 tarihi itibarıyla açılış bakiyesi	7.242	(3.937)	3.305
Alımlar	1.042	(942)	100
31 Aralık 2006 tarihi itibarıyla bakiyesi	8.284	(4.879)	3.405
1 Ocak 2007 tarihi itibarıyla açılış bakiyesi	8.284	(4.879)	3.405
Alımlar	253	(808)	(555)
31 Aralık 2007 tarihi itibarıyla bakiyesi	8.537	(5.687)	2.850

NOT 13 - DİĞER VARLIKLAR

	2007	2006
Hammadde ve yarı mamul	14.518	10.741
Gelir tahakkukları	6.042	5.959
Vergi alacağı	361	3.656
Peşin ödenen giderler	2.789	546
Diğer	8.104	6.733
	31.814	27.635

Banka ulusal para biriminde banknotlar basmaktadır. Basımı tamamlanmayan banknotlarla ilgili giderler yarı mamül olarak ve banknot üretiminde kullanılan banknot kağıtları ise hammadde olarak kaydedilmektedir.

NOT 14 - TEDAVÜLDEKİ BANKNOTLAR

	2007	2006
1 Ocak bakiyesi	26.815.151	19.612.019
Tedavüle giren banknot	15.650.097	13.190.133
Tedavülden çekilen ve imha edilen banknotlar	(15.035.400)	(5.986.745)
Zamanaşımına uğramış banknotlar	(459)	(256)
31 Aralık bakiyesi	27.429.389	26.815.151

NOT 15 - BANKALARA BORÇLAR

	2007	2006
Zorunlu karşılık mevduatları	32.546.739	27.711.560
Bankaların cari hesapları	6.575.254	6.507.728
	39.121.993	34.219.288

Zorunlu karşılıklar, Türkiye'deki yürürlükte olan bankacılık mevzuatına göre, bankalar tarafından yatırılan, yurt içi bankalararası mevduatlar dışında, mudilerden toplanan mevduatın oranı üzerinden hesaplanan miktarı ifade etmektedir.

NOT 16 - DİĞER MEVDUATLAR

	2007	2006
İşçi dövizleri mevduatı	19.389.002	23.264.310
Hazine Müsteşarlığı mevduatı	14.723.419	19.183.538
Kamu kurum mevduatları	167.800	176.194
Kamu fonlarına ait mevduatlar	1.890.127	1.030.817
	36.170.348	43.654.859

İşçi dövizleri mevduatları vadesi 1 yıl ile 3 yıl arasında değişen vadeli mevduatlardır. Kamu kuruluşları mevduatının ise 17.321 bin YTL (2006: 68.562 bin YTL) tutarındaki kısmı faizli olup, geri kalan tutarı faizsiz mevduatlardan oluşmaktadır.

İşçi dövizlerinin para birimi cinsinden dağılımı ile faiz oranları aşağıdaki gibidir:

	2007		2006	
	Faiz oranı(*) (%)	YTL tutarı	Faiz oranı(*) (%)	YTL tutarı
ABD Doları	0,25-3,75	991.214	0,25-3,75	1.390.780
EURO	0,25-4,50	18.316.682	0,25-4,50	21.766.014
CHF	0,25-0,75	70.408	0,25-0,75	93.654
GBP	0,25-4,00	10.698	0,25-4,00	13.862
		19.389.002		23.264.310

(*) 6 Mart 2006 tarihinde yapılan değişiklikle, bu tarihten itibaren bir yıl vadeli kredi mektuplu döviz tevdiat hesabı açılmamaktadır. Bu tarihten önce EURO, ABD doları, İngiliz sterlini, İsviçre francı karşılığında açılmış olan bir yıl vadeli kredi mektuplu döviz tevdiat hesaplarının vadesi, hesap sahiplerinin aksine bir talimatı olmadıkça yenilenme tarihinden itibaren %0,25 oranında faiz uygulamak suretiyle kendiliğinden uzatılmaktadır. Bu hesaplar hariç tutulduğunda 31 Aralık 2007 ve 2006 tarihleri itibarıyla mevduata uygulanan en düşük faiz oranları EUR için %2,25, ABD doları için %3,00, İsviçre francı için %0,75, GBP için %4,00 olarak gerçekleşmiştir.

NOT 17 - IMF'YE BORÇLAR

IMF'ye borçlar SDR cinsinden olup, 31 Aralık tarihinde sona eren yıllar için Türkiye'nin IMF kotası ile bağlantılı borçlarından oluşmaktadır. 31 Aralık 2007 ve 2006 tarihleri itibarıyla Türkiye'nin IMF kotası ile bağlantılı borçları vadesi belirlenmemiş faizsiz borçlardır.

IMF'den alınan tüm borçlar, T.C. Hükümeti tarafından da imzalanan senetler ile garanti altına alınmıştır.

1 Kasım 2006 tarihi itibarıyla Türkiye'nin IMF'deki ülke kotası, 227.300.000 SDR artırılarak 1.191.300.000 SDR olmuştur. Söz konusu kota artışının 56.825.000 SDR'ye karşılık gelen %25'lik bölümü rezerv paralar cinsinden, geri kalan 170.475.000 SDR'lik kısmı YTL cinsinden IMF'nin Banka nezdindeki menkul kıymet hesabına ödenmiştir.

NOT 18 – MAKUL DEĞERİ İLE GÖSTERİLEN FİNANSAL YÜKÜMLÜLÜKLER

	2007	2006
Likidite senetleri	993.710	-
	993.710	-

Banka, piyasadaki likidite fazlasını çekmek amacıyla, 16 Kasım 2007 tarihinde 60 gün vadeli ve nominal değeri 1.000.000 bin YTL tutarında likidite senedi ihraç etmiştir.

NOT 19 - DİĞER ALINAN BANKA KREDİLERİ

	2007	2006
Bankalararası para piyasası işlemleri	2.918.776	2.415.470
Repo işlemlerinden sağlanan fonlar	-	2.000
	2.918.776	2.417.470

Bankalararası para piyasası işlemleri ve repo işlemleri, Banka'nın açık piyasa işlemleri çerçevesinde gerçekleştirilmektedir.

NOT 20 - DİĞER YÜKÜMLÜLÜKLER

	2007	2006
İthalat ödeme emirleri	858.741	1.584.065
T.C. Hükümeti Körfez Krizi teminat hesabı	27.956	4
Devam etmekte olan davalar için tutulan bloke tutarlar	25.859	30.353
Ödenecek vergi ve stopajlar	101.839	53.234
Gider tahakkukları	26.803	19.785
Lehdarların müracaatını bekleyen paralar	11.068	13.668
Emaneten tevdi edilen efektiflerden borçlar	506	2.247
Diğer	19.455	18.020
	1.072.227	1.721.376

NOT 21 - VERGİLER

	2007	2006
Ödenecek kurumlar vergisi	41.081	43.851
Peşin ödenen vergiler	(12.857)	-
Vergi yükümlülüğü - net	28.224	43.851

5520 sayılı "Kurumlar Vergisi Kanunu" ("Yeni Vergi Kanunu") 21 Haziran 2006 tarihli ve 26205 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Söz konusu Yeni Vergi Kanunu'nun pek çok hükmü 1 Ocak 2006 tarihinden itibaren geçerlidir. Buna göre Türkiye'de, kurumlar vergisi oranı 1 Ocak 2007 tarihinden itibaren %20'dir (2006 yılı için %20). Kurumlar vergisi oranı kurumların ticari kazancına vergi yasaları gereğince indirim kabul edilmeyen giderlerin ilave edilmesi, vergi yasalarında ve T.C.M.B Kanunu'nda yer alan istisna ve indirimlerin indirilmesi sonucu bulunacak vergi matrahına uygulanır. Kâr dağıtılmadığı takdirde başka bir vergi ödenmemektedir.

Türkiye'deki bir işyeri ya da daimi temsilcisi aracılığı ile gelir elde eden dar mükellef kurumlar ile Türkiye'de yerleşik kurumlara ödenen kâr paylarından (temettüleri) stopaj yapılmaz. Bunların dışında kalan kişi ve

kurumlara yapılan temettü ödemeleri %15 oranında stopaja tabidir. Kârın sermayeye ilavesi, kâr dağıtım sayılmaz ve stopaj uygulanmaz.

Kurumlar üçer aylık mali kârları üzerinden %20 oranında geçici vergi hesaplar ve o dönemi izleyen ikinci ayın 10'uncu gününe kadar beyan edip 17'nci günü akşamına kadar öderler. Yıl içinde ödenen geçici vergi o yıla ait olup izleyen yıl verilecek kurumlar vergisi beyannamesi üzerinden hesaplanacak kurumlar vergisinden mahsup edilir. Mahsuba rağmen ödenmiş geçici vergi tutarı kalması durumunda bu tutar nakden iade alınabileceği gibi devlete karşı olan diğer mali borçlara da mahsup edilebilir.

En az iki yıl süre ile elde tutulan iştirak hisseleri ile gayrimenkullerin satışından doğan kârların %75'i, Kurumlar Vergisi Kanunu'nda öngörüldüğü şekilde sermayeye eklenmesi veya 5 yıl süreyle özkaynaklarda tutulması şartı ile vergiden istisnadır.

Türk vergi mevzuatına göre beyanname üzerinde gösterilen mali zararlar 5 yılı aşmamak kaydıyla dönem kurum kazancından indirilebilirler. Ancak, mali zararlar, geçmiş yıl kârlarından mahsup edilemez.

Türkiye'de ödenecek vergiler konusunda vergi otoritesi ile mutabakat sağlamak gibi bir uygulama bulunmamaktadır. Kurumlar vergisi beyannameleri hesap döneminin kapandığı ayı takip eden dördüncü ayın 25'inci günü akşamına kadar bağlı bulunulan vergi dairesine verilir. Bununla beraber, vergi incelemesine yetkili makamlar beş yıl zarfında muhasebe kayıtlarını inceleyebilir ve hatalı işlem tespit edilirse ödenecek vergi miktarları değişebilir.

UFRS'ye göre hazırlanmış mali tablolardaki vergi öncesi kâr tutarından hesaplanan kurumlar vergisi karşılığı ile gerçekleşen kurumlar vergisi karşılığı arasındaki mutabakat aşağıdaki şekildedir:

	2007	2006
Vergi öncesi (zarar)/kâr	(3.211.478)	3.885.878
%20 Kurumlar vergisi oranı üzerinden hesaplanan karşılık	(642.296)	777.176
Vergiye tabi olmayan (gider)/gelir	678.579	(333.921)
Kanunen kabul edilmeyen giderler	4.798	14.576
Geçmiş yıl zararları	-	(413.980)
Vergi karşılığı	41.081	43.851

Ertelenmiş vergiler

2007 mali yılında gerçekleşen geçici farklar üzerinden yükümlülük yöntemine göre hesaplanan ertelenen vergi varlıkları ve yükümlülükleri için uygulanacak vergi oranı %20'dir.

Ertelenen vergi varlık ve yükümlülükleri bir varlığın veya yükümlülüğün defter değeri ile vergi mevzuatı uyarınca belirlenen vergiye esas değeri arasında ortaya çıkan vergilendirilebilir geçici farkları ifade etmektedir. Banka'nın geçmiş dönemde gerçekleşen mali zararları nedeniyle yakın gelecekte ertelenen vergiyi indirebileceği vergilendirilebilir kazanç elde etmesi konusunda bir planı olmaması sebebiyle mali tablolarda herhangi bir ertelenmiş vergi varlığı yaratılmamıştır.

	Toplam geçici farklar		Ertelenen vergi varlıkları/ (yükümlülükleri)	
	2007	2006	2007	2006
Kıdem tazminatı yükümlülüğü	64.292	60.205	-	-
Maddi duran varlıkların vergi tabanıyla taşınan değeri arasındaki fark	46.124	47.100	-	-
Değerleme hesabının gelir tablosuna sınıflandırılması	4.710.587	1.243.948	-	-
Diğer	10.702	2.140	-	-
Toplam varlıklar	4.831.705	1.353.393	-	-
UMS 39 düzeltmesinin etkisi	11.802	15.880	-	-
Toplam yükümlülükler	11.802	15.880	-	-
Net	4.819.903	1.337.513	-	-

NOT 22 - KIDEM TAZMİNATI YÜKÜMLÜLÜĞÜ

Türk İş Kanunu'na göre, Banka bir senesini doldurmuş olan ve zorunlu sebeplerden dolayı ilişkisi kesilen veya emekli olan, 25 hizmet yılını (kadınlarda 20) dolduran ve emeklilik hakkı kazanan (kadınlar için 58 yaşında, erkekler için 60 yaşında), askere çağrılan veya vefat eden personeli için kıdem tazminatı ödemekle mükelleftir. 23 Mayıs 2002 tarihindeki mevzuat değişikliğinden sonra emeklilikten önceki hizmet süresine ilişkin bazı geçiş süreci maddeleri çıkartılmıştır. Ödenecek tazminat her hizmet yılı için bir aylık maaş kadardır ve bu tutar 1.960,69 YTL (31 Aralık 2006: 1.857,44 YTL) ile sınırlandırılmıştır.

Kıdem tazminatı yükümlülüğü yasal olarak herhangi bir fonlamaya tabi değildir ve herhangi bir fonlama şartı bulunmamaktadır.

Kıdem tazminatı karşılığı çalışanların emekliliği halinde Banka'nın ödemesi gereken muhtemel yükümlülüğün bugünkü değeri hesaplanarak ayrılmaktadır.

UMS 19 "Çalışan Hakları" işletmenin yükümlülüklerinin hesaplanabilmesi için aktüeryel değerlendirme metodlarının kullanımını gerekli kılmaktadır. Bu bağlamda, toplam yükümlülüklerin hesaplanmasında aşağıdaki aktüeryel varsayımlar kullanılmıştır.

	2007	2006
İskonto oranı (%)	5,71	5,71
Emeklilik ihtimaline ilişkin kullanılan oran (%)	99	99

Temel varsayım, her hizmet yılı için 2.087,92 YTL olan kıdem tazminatı tavanının her sene enflasyon oranında artacağıdır. Böylece uygulanan iskonto oranı enflasyonun beklenen etkilerinden arındırılmış reel oranı gösterecektir. Banka'nın kıdem tazminatı yükümlülüğü kıdem tazminatı tavanı her altı ayda bir ayarlandığı için, 1 Ocak 2008 tarihinden itibaren geçerli olan 2.087,92 YTL (1 Ocak 2007: 1.960,69 YTL) üzerinden hesaplanmaktadır.

Kıdem tazminatı yükümlülüğünün bilançodaki hareketleri aşağıdaki gibidir:

	2007	2006
1 Ocak	60.205	53.989
Yıl içinde ayrılan karşılık	10.455	11.821
Yıl içinde ödenen	(6.368)	(5.605)
31 Aralık	64.292	60.205

NOT 23 - NET FAİZ GELİRİ

	2007	2006
Faiz geliri:		
Makul değer değişiklikleri gelir tablosunda muhasebeleşecek finansal varlıklar	4.492.515	3.958.419
Bankalardan alacaklar	124.253	106.522
Verilen kredi ve avanslar	88.701	89.433
	4.705.469	4.154.374
Faiz gideri:		
Bankalara borçlar	2.054.132	1.548.863
Diğer mevduatlar	594.319	1.106.402
Diğer alınan banka kredileri	1.853.605	1.369.779
Makul değeri ile gösterilen finansal yükümlülükler	54.548	-
IMF'ye borçlar	9.113	8.703
Diğer	49	70
	4.565.766	4.033.817
Net faiz geliri	139.703	120.557

NOT 24 - NET ÜCRET VE KOMİSYON GİDERİ

	2007	2006
Ücret ve komisyon geliri:		
Elektronik fon transferi ("EFT")	44.874	33.058
Diğer fon transfer ücretleri	42	648
Açık piyasa işlemleri	3.105	3.157
Diğer	4.143	3.033
	52.164	39.896
Ücret ve komisyon gideri:		
Muhabir banka hesapları	166.146	149.885
Diğer	4.375	4.110
	170.521	153.995
Net ücret ve komisyon gideri	(118.357)	(114.099)

NOT 25 - TEMETTÜ GELİRİ

Temettü geliri Banka'nın hisse senedi katılımlarından doğan nakit temettüleri ifade etmektedir.

	2007	2006
Satılmaya hazır finansal varlıklar	3.646	4.757
	3.646	4.757

NOT 26 - KUR FARKI KÂRI/(ZARARI), NET

	2007	2006
Kur farkı kâr/(zarar)		
- evalüasyon (zarar)/kâr, net	(3.463.851)	785.380
- döviz alım satım kâr, net	(1.123.393)	3.617.795
	(4.587.244)	4.403.175

31 Aralık 2007 ve 2006 tarihleri itibarıyla evalüasyon (zarar)/kâr altın ve dövizlerin yeniden değerlemesi sonucu oluşan gerçekleşmemiş evalüasyon gelir ve giderlerini içermektedir. Banka, yasal mali tablolarında, T.C.M.B. Kanunu gereği, söz konusu gerçekleşmemiş evalüasyon (zarar)/kârını net dönem kârına dahil etmemekte ve geçici hesapta takip etmektedir.

NOT 27 - DİĞER FAALİYET GİDERLERİ

	2007	2006
Ücretler ve maaşlar	285.565	273.668
Yönetim giderleri	63.457	75.827
Sosyal güvenlik giderleri	30.082	24.128
Amortismanlar (Not 11 ve 12)	13.612	14.610
Diğer	10.032	412
	402.748	388.645

Banka tarafından 2007 yılında istihdam edilen ortalama personel sayısı 4.599'dur (2006: 4.676).

NOT 28 - TAAHHÜTLER VE ŞARTA BAĞLI YÜKÜMLÜLÜKLER

Banka'nın bilanço dışı kalemleri başlıca emanet kıymetler, alınan teminatlar ve banknot rezervlerinden oluşmaktadır.

	2007	2006
Alınan teminatlar	12.486.495	10.449.982
BIS geri çağırma opsiyonu (Not 10)	55.371	63.726
Futures işlemleri (*)	157.311	-
	12.699.177	10.513.708

(*) 31 Aralık 2007 tarihi itibarıyla Banka'nın bilanço dışı yükümlülükler hesabında 157.311 bin YTL (2006: Bulunmamaktadır) nominal tutarında faiz futures işlemi bulunmaktadır. Bu sözleşmelerle ilgili olarak değerlendirme piyasa fiyatı ile günlük olarak yapılmakta ve Banka lehine kâr olması durumunda söz konusu tutar karşı finansal kuruluş tarafından Banka'nın cari hesabına yatırılmakta, Banka aleyhine zarar olması durumunda ise söz konusu tutarın Banka'nın cari hesabından ilgili finansal kuruluşun hesabına transferi yapılmaktadır. Bu işlemlerle ilgili olarak 31 Aralık 2007 tarihi itibarıyla Banka, muhabir hesaplarında 429 bin YTL (2006: Bulunmamaktadır) tutarında teminat bulundurmaktadır.

31 Aralık 2007 tarihi itibarıyla Banka aleyhine açılmış olup halen yasal işlem sürecinde olan 80.204 bin YTL, 410.099 ABD Doları ve 352.652 EURO (2006: 80.548 bin YTL, 397.357 ABD Doları ve 800.867 EURO) tutarlarında çeşitli davalar bulunmaktadır. Söz konusu davalara ilişkin profesyonel görüşün önemli bir maddi kayıp olasılığının düşük olduğu yönünde verilmiş olması sebebiyle herhangi bir karşılık hesaplanmamıştır.

NOT 29 - SERMAYE

31 Aralık 2007 ve 2006 tarihleri itibarıyla Banka'nın ödenmiş sermaye yapısı aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2007		31 Aralık 2006	
	YTL	Pay %	YTL	Pay %
T.C. Başbakanlık Hazine Müsteşarlığı	14	55	14	55
T.C. Ziraat Bankası A.Ş.	5	19	5	19
Güvenlik Yard. Sandığı Vakfı	1	5	1	5
Türkiye Garanti Bankası A.Ş.	1	3	1	3
Türkiye İş Bankası A.Ş.	1	2	1	2
Diğer	3	16	3	16
Ödenmiş sermaye	25	100	25	100
Sermaye düzeltmesi	47.439		47.439	
Toplam ödenmiş sermaye	47.464		47.464	

Sermaye, T.C.M.B. Kanunu'nun 5. maddesi uyarınca 25 milyar TL olup her biri yüz bin liralık 250.000 hisseye ayrılmıştır. Bu sermaye Hükümetin tasvibiyle artırılabilir. Hisse senetleri (A), (B), (C) ve (D) sınıflarına ayrılmıştır. (A) sınıf hisse senetleri münhasıran Hazine Müsteşarlığı'na, (B) sınıfı milli bankalara, (C) sınıfı milli bankalar dışında kalan bankalara ve (D) sınıf hisse senetleri de Türk ticaret müesseselerine ve Türk vatandaşlığına haiz tüzel ve gerçek kişilere tahsis edilmiştir.

NOT 30 - GEÇMİŞ YILLAR KÂRLARI VE YASAL YEDEKLER

Bankanın yıllık yasal safi kârı, aşağıdaki şekilde dağıtılır:

- i) %20'si ihtiyat akçesine;
- ii) Hisse senetlerinin nominal değerleri üzerinden, %6 oranında ilk kâr hissesi olarak hissedarlara;
- iii) Yukarıdaki yüzdeler tutarının düşürülmesinden sonra kalan miktarın en çok %5'i, iki aylık maaş tutarını geçmemek üzere Banka mensuplarına ve %10'u fevkalade ihtiyat akçesine;
- iv) Hisse senetlerinin nominal değerleri üzerinden Genel Kurul kararıyla en çok %6 nispetinde ikinci kâr hissesi olarak hissedarlara verilmektedir.

Bu dağıtımdan sonra kalan bakiye T.C. Başbakanlık Hazine Müsteşarlığı'na ("Hazine Müsteşarlığı") transfer edilmektedir.

Bu rapor tarihi itibarıyla Genel Kurul, Banka'nın yasal net dönem kârının dağıtımına ilişkin karar almamıştır.

NOT 31 - NAKİT VE NAKİT BENZERLERİ

	2007	2006
Nakit değerler ve altın rezervleri	4.131.886	3.865.080
Bankalardan alacaklar, (faiz gelir reeskontları hariç)	6.127.036	8.604.476
	10.258.922	12.469.556

NOT 32 - İLİŞKİLİ TARAF LARLA BAKİYELER VE İŞLEMLER

Ekteki mali tablolar aşağıda sunulan ilişkili taraflarla olan bakiye ve işlemlerini içermektedir.

i) İlişkili taraf bakiyeleri	2007	2006
Varlıklar:		
Hazine Müsteşarlığı tarafından ihraç edilen ve makul değer değişiklikleri gelir tablosunda muhasebeleşecek finansal varlıklar	16.926.939	18.811.875
Bankalardan alacaklar	2.121.067	72.167
Yükümlülükler:		
Bankalara borçlar	29.306.779	25.581.117
Diğer mevduatlar	16.781.346	20.390.549
(ii) İlişkili taraflarla gerçekleştirilmiş işlemler	2007	2006
Üst düzey yöneticilere sağlanan ücret ve diğer faydalar	2.267	2.134
Faiz gelirleri	1.699.225	1.744.606
Faiz giderleri	1.470.365	893.854
Komisyon gelirleri	25.878	16.679
Komisyon giderleri	163.363	147.190
Ortaklara kâr dağıtımı	921.335	-

4.4 TCMB'DE DENETİM VE DENETİM RAPORLARI

4.4.1 TCMB'de Denetim

Bir anonim şirket olan Merkez Bankası faaliyetlerinin denetimi, 1211 sayılı Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Kanunu'ndaki düzenlemeler doğrultusunda yapılmakta ve Banka içi ve dışı organlarca gerçekleştirilen denetimler olarak ikiye ayrılmaktadır.

Banka İçi Birimler Tarafından Yapılan Denetimler

Merkez Bankası Kanunu'nun 15. maddesi uyarınca Genel Kurul, Banka Meclisi tarafından verilen Yıllık Rapor ile Denetleme Kurulu Raporunu, Bankanın bilanço, kar ve zarar hesaplarını denetler ve karara bağlar. Genel Kurul, Banka Meclisini ve Denetleme Kurulunu ibra etmek suretiyle Bankanın yıllık faaliyetlerinin denetimini her yıl bu yolla gerçekleştirir.

Denetleme Kurulu ise, Banka Kanunu'nun 24. maddesi uyarınca Bankanın bütün muamele ve hesaplarını denetlemek ve yıl sonlarında işlem ve hesaplar hakkında hazırlayacağı raporu Genel Kurul incelemesine sunmakla görevlidir. Kurul, Kanun ile kendisine verilen bu yetki ve sorumluluk çerçevesinde Bankanın her türlü işlem ve faaliyetini denetler, gerekli gördüğü hallerde Yıllık Rapordan ayrı olarak düzenleyeceği yazılı mütalâalarını Banka Meclisi ve Başbakanlığa verir.

Bankanın mutad işlemlerinin denetim görev ve yetkisi, Merkez Bankası Teşkilat ve Görevleri Esas Yönetmeliği'nin 63. ve 121. maddeleri uyarınca İç Denetim Genel Müdürlüğü ve Teftiş Kurulu Başkanlığına verilmiştir. Bu birimler denetimlerini kendi yönetmelikleri uyarınca gerçekleştirmektedir.

İç Denetim Genel Müdürlüğü, Bankanın iç denetim faaliyetlerini uluslararası genel kabul gören iç denetim standartları ve en iyi uygulamalar paralelinde yapılandırmak amacıyla 2002 yılının sonunda faaliyete geçmiştir. İç denetim, iş süreçlerinin ve süreç kapsamındaki faaliyetlerin etkin ve verimli olarak gerçekleştirildiğine, Banka kaynaklarının verimli bir şekilde değerlendirildiğine, bilgi ve raporlama sistemlerinin doğruluğuna ve işlemlerin ilgili mevzuata uygun olarak gerçekleştirildiğine ilişkin olarak Banka Yönetimine makul ölçüde güvence vermeyi amaçlamaktadır.

Bankanın iç denetim faaliyetleri, şeffaflık ve hesap verebilirlik ilkeleri doğrultusunda oluşturulan kurumsal yönetim mekanizmasının işlerliği açısından önem taşımaktadır. Banka, misyonu doğrultusunda geliştirdiği vizyonu, temel hedefleri ve bu hedeflerin ne ölçüde gerçekleştirildiğine ilişkin performans kriterlerini açıkladığı Stratejik Planını, her yıl üçer yıllık dönemler itibarıyla hazırlamaktadır. Bankanın Stratejik Planında yer alan temel hedeflerinden biri kurumsal yönetimin geliştirilmesidir. Bu bağlamda, uluslararası standartlar paralelinde gerçekleştirilen denetim faaliyetleri, kurumsal yönetimin geliştirilmesi temel hedefinin ayrılmaz bir parçasını oluşturmaktadır.

İç denetim faaliyetleri, Başkan tarafından onaylanan risk bazlı yıllık denetim planının hazırlanmasıyla başlamaktadır. İç Denetim Genel Müdürlüğü'nün düzenlemelerine göre, denetçiler Bankanın hedeflerinin gerçekleştirilmesine engel teşkil edebilecek riskleri tanımlayarak bu risklerin azaltılmasını teminen geliştirilen kontrollerin etkinliğini ve verimliliğini değerlendirmektedirler.

İç Denetim Genel Müdürlüğü, sağlam bir yönetim mekanizması oluşturulması amacıyla, işlemlerin etkinliğinin ve verimliliğinin geliştirilmesi için Banka yönetimine yardımcı olmayı amaçlamaktadır. İç denetçiler, Bankanın risk yönetimi, kontrol ve yönetim faaliyetlerinin etkinliğinin değerlendirilmesine yönelik olarak yaptıkları

çalışmaları, uluslararası platformda faaliyet gösteren İç Denetçiler Enstitüsü (IIA) tarafından yayımlanan Uluslararası Mesleki Denetim Standartları ve Etik Kurallar rehberliğinde gerçekleştirmektedir. Öte yandan, denetçiler, Banka faaliyetlerinin geliştirilmesi yönünde, süreç yöneticileri ile sürekli etkileşim halinde çalışarak danışmanlık faaliyetleri de yürütmektedir. Denetim raporlarının uygulamadaki etkinliğinin artırılması ve raporlarda yer alan önerilerin uygulanabilmesi için, son dönemde Üst Yönetimle birlikte yeni bir takip sistemi oluşturulmuştur.

Denetçilerin uluslararası standartlar paralelinde eğitilmesi ve denetim alanındaki gelişmeler doğrultusunda gerekli bilgi ve becerileri kazanması amacıyla nitelikli bir denetim kadrosu oluşturulması yönünde eğitim ve sertifikasyon çalışmalarına da devam edilmektedir. Bu kapsamda, 2007 yılı itibarıyla, İç Denetim Genel Müdürlüğünde Uluslararası İç Denetçi Sertifikasına (CIA) sahip 10 denetçi bulunmakta, bu 10 denetçi arasında 4 denetçinin aynı zamanda Bilişim Sistemleri Denetçisi Sertifikası (CISA), 2'sinin ise Kontrol Öz Değerlendirme Sertifikası (CCSA) bulunmaktadır. Böylece İç Denetim Genel Müdürlüğü, merkez bankaları arasında sertifikasyon konusunda öncü kurumlardan birisi olmuştur.

Bağımsız Denetim Faaliyetleri

Banka nezdinde gerçekleştirilen dış denetimin yasal dayanağı, TCMB Kanunu'nun 42. maddesidir. Buna göre Başbakan, Bankanın işlem ve hesaplarını denetletirme yetkisine sahiptir.

Yine aynı maddenin 2. paragrafı uyarınca Banka, bilanço, kar ve zarar hesaplarını bağımsız denetim kuruluşlarına denetlettirebilir. Uluslararası standartlarda faaliyet gösteren merkez bankalarının temel ilkeleri olan şeffaflık ve hesap verebilirlik çerçevesinde en etkin araçlardan biri olarak görülen bağımsız dış denetim uygulamalarına 2000 yılında başlanmış olup, her yıl yapılan bağımsız denetimlerin sonucunda hazırlanan bağımsız denetim raporları Bankanın internet sayfası aracılığıyla kamuoyuna duyurulmaktadır. İç ve dış denetçiler tarafından gerçekleştirilen denetimlerle hedeflenen amaçlara ulaşıldığının temin edilmesi ve kaynakların daha etkin kullanılmasını sağlamak için, İç Denetim Genel Müdürünün iç ve dış denetim faaliyetlerini koordine etmesi büyük önem taşımakta, bu yönde, dış denetçilerle çalışmalar yapılmaktadır.

4.4.2. TCMB Denetleme Kurulu Raporu

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.
2007
YETMİŞALTINCI HESAP YILINA AİT
DENETLEME KURULU RAPORU

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası'nın 2007 Yılı Hesap Dönemi faaliyet ve sonuçları, ilgili mevzuat hükümleri çerçevesinde Kurulumuzca incelenmiştir.

1. İdare Merkezi ve Şubelerde yapılan denetleme ve sayımlarda; yedek ve servis kasalarında bulunan nakit, altın, efektif ve kıymetli evrakın muhasebe ve mevcutlar defterindeki kayıtlarına uygun bulunduğu, bu kıymetlerin talimata göre muhafaza edilerek yönetildiği,
2. Banka hesaplarıyla ilgili defterlerin incelenmesinde; düzenli ve mevzuata uygun olarak tutulduğu, Banka işlemlerinde Bankamız Kanunu ve Ana Sözleşmesi hükümlerine aykırı bir duruma rastlanmadığı, Banka'ca doğrudan ve dolaylı olarak açılan iç kredilerin belirlenen limitler dahilinde işlem gördüğü,
3. 31 Aralık 2007 tarihi itibarıyla düzenlenmiş bulunan "Bilanço" ile 01.01.2007 – 31.12.2007 dönemini kapsayan "Kâr ve Zarar Hesabı'nın Türk Ticaret Yasası, Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Yasası ve Vergi Yasaları'nın öngörmüş olduğu "Değerleme" esaslarına ve muhasebe kurallarına uygun olarak hazırlandığı,
4. Mali Tablolarn Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası'nın 31 Aralık 2007 tarihi itibarıyla mali durumunu ve aynı tarihte sona eren yıla ait faaliyet sonucunu Türkiye'de yürürlükte bulunan mevzuata ve Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Yasası'na uygun olarak doğru, gerçek ve açık bir şekilde gösterdiği,
5. Hukuki sorumluluk konusunda Banka'ca açılan davanın sonuçlanmamış olduğu,
Kurulumuzca tespit olunmuştur.

Sonuç olarak; düzenlenmesinde esas ve usül yönünden Banka Meclisi ile mutabık bulunduğumuz Bilanço ile Kâr ve Zarar Tablosu'nu Sayın Genel Kurul'un onayına saygılarımızla arz ederiz.

Ankara, 03 / 04 /2008

Denetleme Kurulu Üyesi
Mustafa Saim UYSAL

Denetleme Kurulu Üyesi
Abdullah YALÇIN

Denetleme Kurulu Üyesi
Mehmet TÜFEKÇİ

Denetleme Kurulu Üyesi
Prof.Dr.Ekrem YILDIZ

4.4.3 TCMB Kanununa ve İlgili Mevzuata Uygun Olarak Düzenlenmiş Bağımsız Denetim Raporu

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Anonim Şirketi'ne

1. Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası A.Ş.'nin ("Banka") 31 Aralık 2007 tarihli ilişikteki bilançosunu, aynı tarihte sona eren yıla ait kâr ve zarar tablosunu, özkaynak değişim tablosunu ve nakit akım tablosunu, önemli muhasebe politikalarının özetini ve diğer dipnotlarını denetlemiş bulunuyoruz.

Finansal Tablolara İlgili Olarak Banka Yönetiminin Sorumluluğu

2. Banka yönetimi finansal tabloların Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Kanunu'na ve ilgili mevzuata uygun olarak hazırlanmasından ve doğru bir şekilde sunumundan sorumludur. Bu sorumluluk, finansal tabloların hata veya hileden kaynaklanan önemli ölçüde yanlış düzenleme içermeyecek biçimde hazırlanmasını ve doğru olarak sunulmasını sağlamak amacıyla gerekli iç kontrol sisteminin tasarlanmasını, uygulanmasını ve muhafaza edilmesini, mevcut koşullar altında makul muhasebe tahminlerinin yapılmasını, uygun muhasebe politikalarının seçilmesini ve uygulanmasını içermektedir.

Denetçi'nin Sorumluluğu

3. Sorumluluğumuz, yaptığımız bağımsız denetime dayanarak finansal tablolar hakkında görüş bildirmektir. Denetim çalışmalarımız Uluslararası Denetim Standartları'na uygun olarak yapılmıştır. Bu standartlar, etik ilkelere uyulmasını ve denetimin, finansal tablolarda önemli bir hata bulunmadığı hususunda makul bir güvence sağlamak üzere planlanarak yürütülmesini gerektirmektedir.

Denetim, finansal tablolardaki tutarlar ve açıklamalarla ilgili destekleyici kanıt toplamak amacıyla, denetim tekniklerinin kullanılmasını içermektedir. Denetim tekniklerinin seçimi, finansal tabloların, hata veya hileden kaynaklanıp kaynaklanmadığı hususu da dahil olmak üzere, önemli ölçüde yanlış düzenleme içerip içermediğine dair risk değerlendirmesini de kapsayacak şekilde, denetçinin kanaatine göre yapılır. Bu risk değerlendirmesinde, işletmenin finansal tabloların hazırlanması ve doğru sunumu ile ilgili iç kontrol sistemi göz önünde bulundurulmakla birlikte, amaç iç kontrol sisteminin etkinliği hakkında görüş vermek değil, mevcut koşulların gerektirdiği denetim tekniklerini geliştirmektir. Denetim, aynı zamanda işletme yönetimi tarafından uygulanan muhasebe politikalarının uygunluğu ve yapılan muhasebe tahminlerinin makullüğünün yanında finansal tabloların genel sunuş şeklinin değerlendirilmesini de içermektedir.

Elde ettiğimiz denetim kanıtlarının, görüşümüzün oluşturulmasına yeterli ve uygun bir dayanak oluşturduğuna inanıyoruz.

Görüş

4. Görüşümüze göre, ilişikteki finansal tablolar, Banka'nın 31 Aralık 2007 tarihi itibarıyla finansal durumunu, aynı tarihte sona eren yıla ait finansal performansını ve nakit akımlarını, tüm önemli taraflarıyla, Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Kanunu'na ve ilgili mevzuata uygun olarak doğru bir biçimde yansıtmaktadır.

Başaran Nas Bağımsız Denetim ve
Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş.
a member of
PricewaterhouseCoopers

Haluk Yalçın, SMMM
Sorumlu Ortak, Başdenetçi

İstanbul, 29 Şubat 2008

4.4.4 UFRS'ye Göre Düzenlenmiş Bağımsız Denetim Raporu

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Anonim Şirketi'ne

1. Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası A.Ş.'nin ("Banka") 31 Aralık 2007 tarihli ilişikteki bilançosunu, aynı tarihte sona eren yıla ait gelir tablosunu, öz sermaye değişim tablosunu ve nakit akım tablosunu, önemli muhasebe politikalarının özetini ve diğer dipnotlarını denetlemiş bulunuyoruz.

Finansal Tablolarla İlgili Olarak Banka Yönetiminin Sorumluluğu

2. Banka yönetimi finansal tabloların Uluslararası Finansal Raporlama Standartları'na uygun olarak hazırlanmasından ve doğru bir şekilde sunumundan sorumludur. Bu sorumluluk, finansal tabloların hata veya hileden kaynaklanan önemli ölçüde yanlış düzenleme içermeyecek biçimde hazırlanmasını ve doğru olarak sunulmasını sağlamak amacıyla gerekli iç kontrol sisteminin tasarlanmasını, uygulanmasını ve muhafaza edilmesini, mevcut koşullar altında makul muhasebe tahminlerinin yapılmasını, uygun muhasebe politikalarının seçilmesini ve uygulanmasını içermektedir.

Denetçi'nin Sorumluluğu

3. Sorumluluğumuz, yaptığımız bağımsız denetime dayanarak finansal tablolar hakkında görüş bildirmektir. Denetim çalışmalarımız Uluslararası Denetim Standartları'na uygun olarak yapılmıştır. Bu standartlar, etik ilkelere uyulmasını ve denetimin, finansal tablolarda önemli bir hata bulunmadığı hususunda makul bir güvence sağlamak üzere planlanarak yürütülmesini gerektirmektedir.

Denetim, finansal tablolardaki tutarlar ve açıklamalarla ilgili destekleyici kanıt toplamak amacıyla, denetim tekniklerinin kullanılmasını içermektedir. Denetim tekniklerinin seçimi, finansal tabloların, hata veya hileden kaynaklanıp kaynaklanmadığı hususu da dahil olmak üzere, önemli ölçüde yanlış düzenleme içerip içermediğine dair risk değerlendirmesini de kapsayacak şekilde, denetçinin kanaatine göre yapılır. Bu risk değerlendirmesinde, işletmenin finansal tabloların hazırlanması ve doğru sunumu ile ilgili iç kontrol sistemi göz önünde bulundurulmakla birlikte, amaç iç kontrol sisteminin etkinliği hakkında görüş vermek değil, mevcut koşulların gerektirdiği denetim tekniklerini geliştirmektir. Denetim, aynı zamanda işletme yönetimi tarafından uygulanan muhasebe politikalarının uygunluğu ve yapılan muhasebe tahminlerinin makullüğünün yanında finansal tabloların genel sunuş şeklinin değerlendirilmesini de içermektedir.

Elde ettiğimiz denetim kanıtlarının, görüşümüzün oluşturulmasına yeterli ve uygun bir dayanak oluşturduğuna inanıyoruz.

Görüş

4. Görüşümüze göre, ilişikteki finansal tablolar, Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası A.Ş.'nin 31 Aralık 2007 tarihi itibarıyla finansal durumunu, aynı tarihte sona eren yıla ait finansal performansını ve nakit akımlarını, tüm önemli taraflarıyla, Uluslararası Finansal Raporlama Standartları'na uygun olarak doğru bir biçimde yansıtmaktadır.

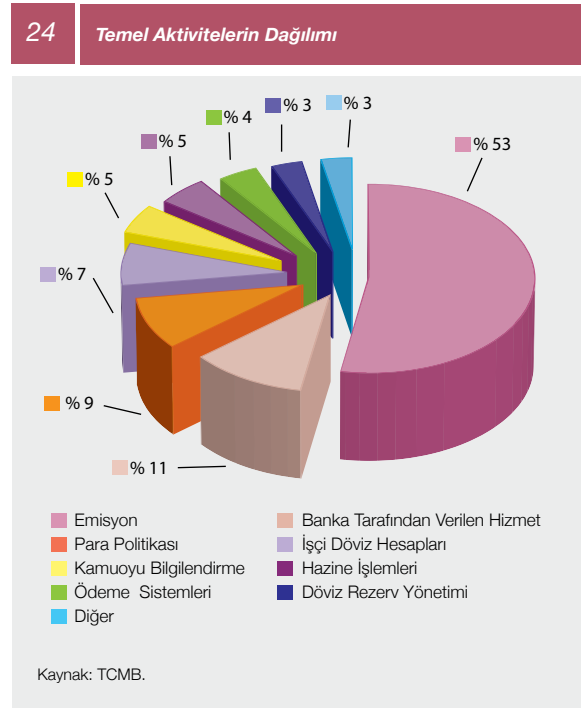
Başaran Nas Bağımsız Denetim ve
Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş.
a member of
PricewaterhouseCoopers

Haluk Yalçın, SMMM

İstanbul, 7 Mart 2008

4.5. TCMB'DE AKTİVİTEYE DAYALI MALİYET MUHASEBESİ

Banka'nın 2007 yılı harcamaları Aktiviteye Dayalı Maliyet Muhasebesi verilerine göre incelendiğinde; 12 temel aktivite maliyetinin genel maliyet toplamı içindeki payları arasında Emisyon aktivitesi yüzde 53 ile birinci sırayı almaktadır. Banka Tarafından Verilen Hizmetler aktivitesinin yüzde 11, Para Politikası aktivitesinin yüzde 9, İşçi Döviz Hesapları aktivitesinin yüzde 7, Kamuoyunu Bilgilendirme ile Hazine İşlemleri aktivitesinin yüzde 5, Ödeme Sistemleri aktivitesinin yüzde 4 ve Döviz Rezerv Yönetimi aktivitesinin yüzde 3'lük paylara sahip olduğu görülmektedir.

4.6. TÜRKİYE – IMF PARASAL İLİŞKİLERİ

Türkiye'nin 1947 yılından beri üyesi olduğu IMF ile ilişkilerinde, mali ajan olarak Hazine Müsteşarlığı, muhafaza kurumu olarak da Banka belirlenmiştir.

Bu çerçevede, IMF'den SDR satın alma, geri ödeme, faiz ve diğer ödemeler, mali ajan sıfatıyla, Türkiye adına işlem yapma yetkisine sahip olan Hazine Müsteşarlığı tarafından; söz konusu işlemlerin IMF'nin Banka nezdindeki Türk lirası üzerinden tutulan 1 ve 2 no.lu hesapları ile menkul kıymetler hesabına yansıtılması ise Banka tarafından gerçekleştirilmektedir.

Türkiye'nin, IMF üyeliği çerçevesinde, 31 Aralık 2007 tarihi itibarıyla kotası 1.191,3 milyon SDR'dir. IMF nezdinde, kotanın döviz üzerinden nakit olarak ödenen kısmı olan 112 milyon SDR'lik rezerv pozisyonu mevcuttur.

Bankanın IMF'ye yükümlülüğü, 31 Aralık 2005 tarihi itibarıyla sıfırlanmıştır. Hazine Müsteşarlığının IMF'den doğrudan borçlanma yoluyla sağladığı krediler, 2006 yılı sonunda 7.154 milyon

SDR iken, 2007 yılında 749 milyon SDR tutarında kredi girişine rağmen, 3.373 milyon SDR'lik kredi geri ödemesi sonucunda, 31 Aralık 2007 tarihi itibarıyla 4.530 milyon SDR'ye düşmüştür. 2006 ve 2007 yıl sonları itibarıyla, IMF'den sağlanan kaynakların ayrıntısı aşağıdaki tabloda sunulmaktadır.

(SDR)	2006	2007
Kullanımlar	7.153.697.000	4.529.959.000
Doğrudan Hazine Kullanımı	7.153.697.000	4.529.959.000

31 Aralık 2007 tarihi itibarıyla, IMF'nin Banka nezdinde 5.608 milyon SDR'nin 30 Nisan 2007'de IMF tarafından belirlenen SDR kurundan karşılığı, 11.374 milyon YTL mevcudu bulunmaktadır.

	YTL	SDR
1 no.lu hesap	6.040.119	2.978.250
2 no.lu hesap	6.786	3.346
Menkul kıymetler hesabı	11.368.395.567	5.605.505.750
	11.374.442.472	5.608.487.346

IMF'nin 1 ve 2 no.lu hesapları, Banka bilançosunun pasifinde Uluslararası Kuruluşlar Mevduatı başlığı altında izlenmektedir. Nazım hesaplarda izlenen menkul kıymetler hesabı ise, Hazine Müsteşarlığı tarafından IMF lehine verilmiş ciro edilemez, faizsiz ve istendiğinde paraya çevrilebilir menkul kıymetlerden oluşmaktadır. Söz konusu menkul kıymetler, Türkiye'nin IMF nezdindeki kotasının geçerli bir döviz cinsinden nakit olarak ödenen kısım dışında kalan YTL cinsinden yükümlülük, bütçe finansmanı amaçlı SDR alımları ve IMF tarafından her yıl 30 Nisan'da gerçekleştirilen yeniden değerlemeler nedeniyle ihraç edilmiş kıymetlerdir. Banka ile Hazine Müsteşarlığı arasında, Türkiye ile IMF arasındaki ilişkileri açıklığa kavuşturmak amacıyla imzalanan 6 Mayıs 2002 tarihli protokole istinaden, IMF tarafından rezerv desteği amacıyla, Banka hesaplarına aktarılan kaynakların YTL-SDR kurundaki değişimler sonucu, ortaya çıkan lehte veya aleyhte kur farkları, ay sonları itibarıyla, Banka Kanunu'nun 61. maddesi kapsamında kur farklarının izlendiği Değerleme Hesabından karşılanmak veya Değerleme Hesabına aktarılmak suretiyle, Banka tarafından IMF'nin 1 ve 2 no.lu hesaplarına yansıtılmaktadır.

IMF - Türkiye ilişkileri çerçevesinde üçer aylık devrelerde:

- Kullanılan IMF kaynakları üzerinden faiz ödenmekte,
- Rezerv pozisyonu üzerinden faiz tahsil edilmekte,
- IMF nezdindeki SDR cari hesabı ile SDR tahsisatı arasındaki fark için faiz ödenmektedir.

Bu raporu Banka Genel Kuruluna sunarken, hissedarlara dağıtılacak kâr hisseleri ile Banka mensuplarına ödenecek temettünün 25 Nisan 2008 tarihinden itibaren ödenmeye başlanmasını onayınıza sunmaktayız.

